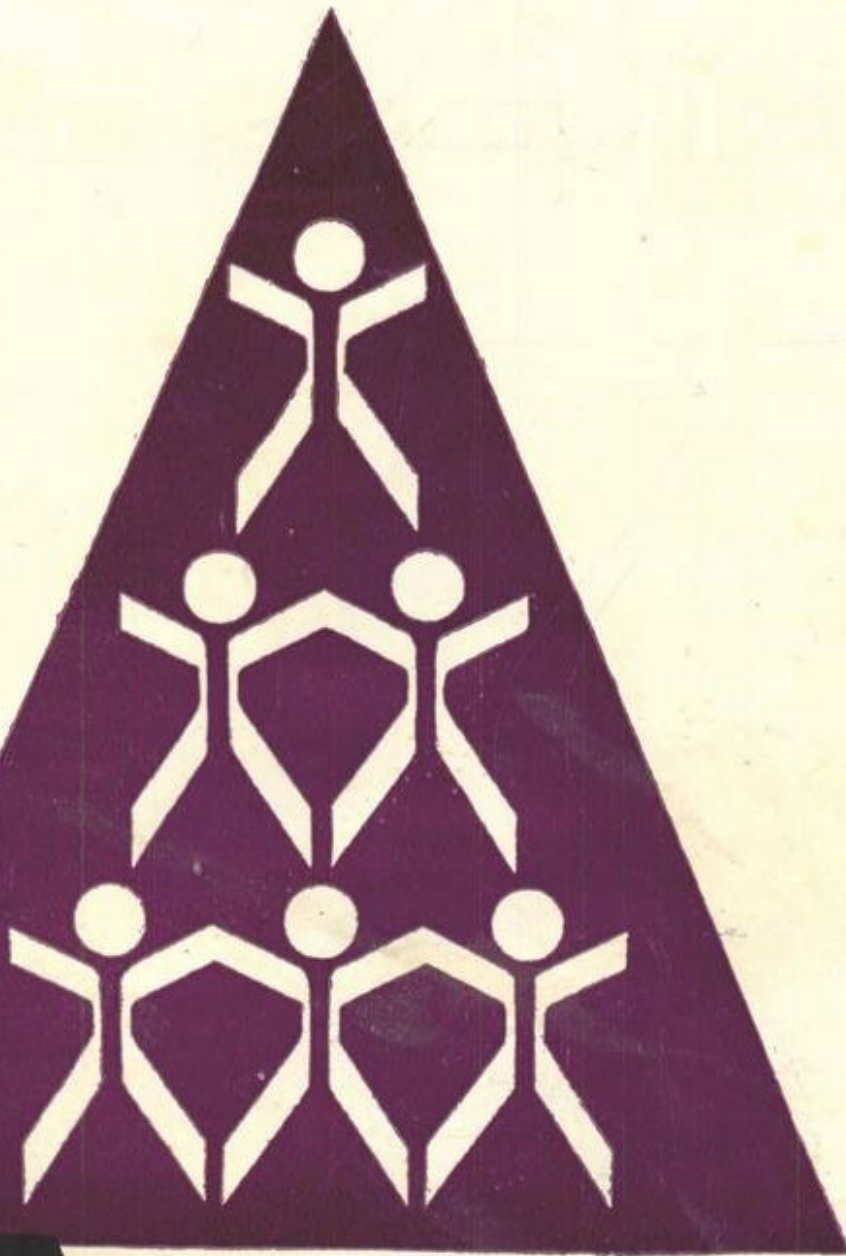

วรรณสารอักษรธรรม

ธันวาคม 2509

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 12 ธันวาคม 2509

วารสารรายเดือนของบริการสวัสดิการ ก.พ.

สำนักงาน ก.พ.

คณะกรรมการดำเนินงาน

พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ. ประธาน
นายประวิณ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ. รองประธาน
นายไสรจ สุวริตกุล รองเลขาธิการ ก.พ. รองประธาน
ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง สำนักงาน ก.พ. กรรมการ

ระเบียบการบอกรับ

ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท ส่งเงินล่วงหน้าไปยัง
“ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ในพระบรม
มหาราชวัง พระนคร” ส่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน
หรือบอกรับทางโทรศัพท์ ๒๗๖๓๒ ได้

วารสารข้าราชการ

ที่ปรึกษา เลขาธิการ ก.พ.
รองเลขาธิการ ก.พ.
ผู้จัดการ พันตรี อรรถ วิชัยกุล
ผู้ช่วยผู้จัดการ นายจิระพงษ์ สิวาชะวิโรจน์
บรรณาธิการ นายสมคิด เจริญกุล
กองบรรณาธิการ นายสายบัว พุ่มแดง
นางนิศยา มาสละวิสุทธิ์
นายชาญชัย อิงภากรณ์
นายอุดม บุญประกอบ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า	ภาษาอังกฤษ	หน้า
อะไรใหม่ในเดือนนี้	3	เรื่องจริงที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น	32
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	9	บทสนทนาภาษาอังกฤษ	38
ข่าวสอบข้าราชการ	11		

วิชาการ

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง	14
การศึกษา	19
การขอกำหนดเงินเดือนเป็น “ขั้น” สูงขึ้น	41
แผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาว	54

กฎหมาย ระเบียบ

พ.ร.ฎ. กำหนดคุณสมบัติเพื่อบรรจุ	
ในกรรมการปกครอง	(๑)
กฎ ก.พ.	(๓)
ระเบียบต่าง ๆ	(๔)

ความรู้ในการสอบ

นักเรียนไทยกับการศึกษา ฯ	26
ข้อสอบแบบปรนัยสำหรับข้าราชการ	33

ปกิณกะ

ถ้อยแถลง	2
ลาที่ปีเก่า	8
เล่าให้เพื่อน (ฝูง) ฟัง	48
เฉลยสอบเขาวนและความรู้รอบตัว	78
สอบเขาวนและความรู้รอบตัว	79

ตอบปัญหา

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	62
ปัญหาคลัง	75

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๗๒ ถนนบำรุงเมือง ดอนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐
นายสิทธิชัย ปรีกัมภ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๐๘

ถ้อยแถลง

วารสารข้าราชการฉบับนี้เป็นฉบับสุดท้ายของปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เราขอส่งความปรารถนาดีมายังสมาชิกทุกท่าน และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยตลอดจนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงดลบันดาลให้ท่านสมาชิกและครอบครัวประสบความสุข ความสำเร็จเจริญก้าวหน้าในราชการ และธุรกิจที่กระทำอยู่ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ในรอบปีนี้ เหตุการณ์ภายนอกประเทศและภายในประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากทั้งด้านและเลวลง แต่ปรากฏว่าในวงราชการพลเรือนไทยเราเองได้เปลี่ยนแปลงไปบ้างเพียงเล็กน้อย ตรงข้ามกับที่เราเคยคาดหมายไว้ในฉบับที่ ๑ เป็นต้นว่า เรื่องการพิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการ ซึ่งมีท่าทีว่าจะเป็นเรื่องใหญ่ที่สุดประจำปี ก็ต้องมีอันเป็นอย่างอื่นไปดังที่เราทราบกันคืออยู่แล้ว สำหรับเรื่องการปรับปรุงระเบียบข้าราชการพลเรือนเท่าที่ทราบก็ได้คืบหน้าไปบ้างพอสมควร แต่ในปีวารสารข้าราชการก็ยังไม่สามารถที่จะเสนอข่าวการปรับปรุงเหล่านั้นให้ท่านสมาชิกทราบได้ดังที่เคยมุ่งหมายไว้ อย่างไรก็ตาม เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าในปีต่อไป นอกจากจะได้เสนอบทความเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตลอดจนระเบียบวิธีปฏิบัติในราชการพลเรือนและอื่น ๆ เช่นที่เป็นอยู่ในปีและปีก่อน ๆ แล้ว วารสารข้าราชการคงจะเป็นสื่อกลางเสนอเรื่องและข่าวที่จะเป็นประโยชน์น่าสนใจแก่ท่านสมาชิกมากยิ่งขึ้น

ก่อนที่จะขอลาจากไปสำหรับปีนี้ ใคร่ขอเรียนถามท่านสมาชิกว่า “ท่านได้กรุณากรอกแบบฟอร์มใบสมัครเป็นสมาชิกสำหรับปีใหม่ส่งไปแล้วหรือยังครับ ?” ท่านทราบคืออยู่แล้วว่า วารสารข้าราชการเป็นของสมาชิกทุกท่านเป็นส่วนรวม โปรดให้บริการของเรามีโอกาสรับใช้ท่านอีก

บรรณาธิการ

ปกวารสารข้าราชการฉบับนี้ : สีม่วง - กระทรวงอุตสาหกรรม

อะไรใหม่ ในเดือนนี้

กฎหมาย

มีกฎหมายที่น่าสนใจประกาศใช้ ดังนี้ :—

๑. พ.ร.ฎ. กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ และวิธี สอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกรม การปกครอง กระทรวงมหาดไทย สำหรับส่วนราชการที่มี เหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๘

๒. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่อ อย่างอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

ระเบียบ

มีระเบียบและ น.ว. ต่างๆ ประกาศใช้ ดังนี้ :—

๑. ก.พ. รับรองปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพว่าเป็นปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพซึ่งอาจบรรจุ เข้ารับราชการได้ตามหลักเกณฑ์ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) คือ

๑) ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต คณะศิลป- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒) ประกาศนียบัตรชั้นสูงสาขาวิศวกรรมไฟฟ้า และสาขาเครื่องกลของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓) ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) ของคณะสาธารณสุขศาสตร์, ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (กายภาพบำบัด) และประกาศนียบัตรในวิชาภาพการแพทย์ ของคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัย แพทยศาสตร์

๒. ก.พ. ขอความร่วมมือกระทรวงทบวงกรมต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ทำนายกรัฐมนตรี ให้ ก.พ. ติดตามและ รังรัดควบคุมให้การพิจารณาโทษข้าราชการให้เสร็จไปโดย

เร็วทุกเรื่อง และให้ ก.พ. ดำรงทำสถิติข้อมูลเรื่องการ สอบสวนข้าราชการเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยของกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ ด้วย

(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

บุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

เลื่อน นายอนันต์ รัตนรักษ์ ประจำแผนก สอบสวนเรื่องราวกองบริหาร ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกธุรการ กองงานโหมก ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ต.ค. ๐๘

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

แต่งตั้ง

นายบุญมี ศิววงศ์ ดำรงตำแหน่งเศรษฐกิจ กองโครงการ ส่วนวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ

นายสมจิต นพคุณ ดำรงตำแหน่งเศรษฐกิจ กองโครงการ ส่วนวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย. ๐๘

สำนักงานคณะกรรมการตรวจสอบการ ปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากร

แต่งตั้ง

นายสมศรี แสงอุดม หัวหน้าแผนกสารบรรณ สำนักงานเลขานุการ ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภาษีอากรโท กองตรวจสอบ ฝ่ายสรรพสามิตและสรรพากร

น.ส. รัชณี พึ่งศิลป์ ผู้ตรวจสอบภาษีอากรโท กองตรวจสอบฝ่ายสรรพสามิตและสรรพากร ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าแผนกสารบรรณ สำนักงานเลขานุการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๐๘

สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ

แต่งตั้ง

นายประชา จันทรวะดิน หัวหน้าแผนกวิเทศสัมพันธ์ กองแปลและการต่างประเทศ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกนโยบายและส่งเสริมการวิจัย กองประมวลและประสานงาน

นายสุทัศน์ ตัมพวิบูลย์ หัวหน้าแผนกสำรวจและประมวลผลการวิจัย กองประมวลและประสานงาน ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกจัดแปลและบรรณาธิกรณ์ กองบริการตอบสนอง ส่วนศูนย์บริการเอกสารการวิจัย

น.ส. น้อม สุมาตรา หัวหน้าแผนกจัดแปลและบรรณาธิกรณ์ กองบริการตอบสนอง ส่วนศูนย์บริการเอกสารการวิจัย ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกสำรวจและประมวลผลการวิจัย กองประมวลและประสานงาน

น.ส. ประภาศรี อนุสุกาญจน์ หัวหน้าแผนกนโยบายและส่งเสริมการวิจัย กองประมวลและประสานงาน ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิเทศสัมพันธ์ กองแปลและการต่างประเทศ

ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ก.ย. ๐๘

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รับโอน

นางจุติกร วัตรสาร อาจารย์เอก วิทยาลัยพลศึกษา กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์เอกแผนกวิชาภาษา คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๐๘

ร.ต. จ้าง สมประสงค์ บุคลากรโท กองระเบียบข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. สำนักนายกรัฐมนตรี มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ต.ค. ๐๘

สำนักงาน ก.พ.

เลื่อน

นายคณัย สุขศรี วิทยากรตรี กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

นายประสิทธิ์ แม้นสุวรรณ วิทยากรตรี กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

นายปฐม สมบูรณ์เสน ประจําแผนกตำแหน่งและอัตราเงินเดือน กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

นายบรรจง พัชราภา นิติกรตรี กองวินัยและเรื่องราว ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกรโท กองวินัยและเรื่องราว

ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ต.ค. ๐๘

กระทรวงการคลัง

กรมสรรพากร

แต่งตั้ง

นายอาภรณ์ ปิ่นสุวรรณ สมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอทุ่งช้าง จ.ว. น่าน ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอลอง จ.ว.แพร่

นายประเสริฐ ลือพันธุ์ สมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอลอง จ.ว.แพร่ ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอทุ่งช้าง จ.ว.น่าน

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย. ๐๘

กระทรวงเกษตร

กรมกสิกรรม

เลื่อน นายพัน มาถึวรุณ หัวหน้าแผนกทดลองและบำรุง กองการยาง ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักกสิกรรมเอก กองการยาง ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ต.ค. ๐๕

กรมประมง

เลื่อน

นายสุรินทร์ ทาบทอง ประมงอำเภอศรี อำเภอมือ จ.ว. ประจวบคีรีขันธ์ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประมง จ.ว. อุทัยธานี

นายชัยฤทธิ์ ฉัตรมาลย์ ประจำแผนกวิชาการในตำแหน่งประมงอำเภอศรี อำเภอท่าใหม่ จ.ว. จันทบุรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประมง จ.ว. สุโขทัย

ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ก.ค. ๐๕

กระทรวงคมนาคม

กรมการบินพาณิชย์

เลื่อน

นายพระ ศิลขันธบุตร ช่างตรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งช่างโท ศูนย์ช่างสื่อสารการบินพิษณุโลก กองช่างสื่อสารและช่วยการเดินอากาศ (งานด้านช่างวิทยุ)

นายปราโมทย์ นิคมานัตต์ ช่างตรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งช่างโท ศูนย์ช่างสื่อสารการบินเชียงใหม่ การช่างสื่อสารและช่วยการเดินอากาศ (งานด้านช่างวิทยุ)

นายมานะ อารีกุล ช่างตรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งช่างโท สถานีศูนย์ช่างสื่อสาร

การบินกรุงเทพ ฯ กองช่างสื่อสารและช่วยการเดินอากาศ (งานด้านช่างวิทยุ)

นายพัฒน กุ่มคำ ช่างตรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งช่างโท กองช่างสื่อสารและช่วยการเดินอากาศ (งานด้านช่างวิทยุ)

นายสุวัฒน์ ขำสุข ช่างตรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งช่างโท ศูนย์ช่างสื่อสาร การบินอุบลราชธานี กองช่างสื่อสารและช่วยการเดินอากาศ (งานด้านช่างวิทยุ)

นายปรีชา เทวินทรภักดี ช่างตรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งช่างโท ศูนย์ช่างสื่อสาร การบินสงขลา การช่างสื่อสารและช่วยการเดินอากาศ (งานด้านช่างวิทยุ)

ตั้งแต่วันที่ ๘ ต.ค. ๐๕

กระทรวงพัฒนาการ

สำนักงานวิชาการและวางแผน

เลื่อน

นายพิทยา สมุทรกลิน รักษาการในตำแหน่งเศรษฐกรพิเศษ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเศรษฐกรพิเศษ

นายกำแหง สติรกุล รักษาการในตำแหน่งวิทยากรพิเศษ (สาขาลังงาน) ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรพิเศษ (สาขาลังงาน)

นายเศรษฐวิทย์ สุวรรณเนตร รักษาการในตำแหน่งวิทยากรพิเศษ (สาขาทางหลวง) ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรพิเศษ (สาขาทางหลวง)

ตั้งแต่วันที่ ๘ พ.ย. ๐๕

กรมทางหลวง

เลื่อน นายสมลักษณ์ รัตนวรรณ นายช่างเอก
เขตการทางแพะ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งนายช่างพิเศษการทางด่วนเหนือ ตั้งแต่วันที่ ๘
พ.ย. ๐๕

กรมพัฒนาที่ดิน

แต่งตั้ง

นายบุญธรรม สืบศิริ ดำรงตำแหน่งนักเกษตรโท
กองบริหารที่ดิน

นายวิชัย บุญวัฒน์ ดำรงตำแหน่งนักเกษตรโท
กองสำรวจที่ดิน

นายเฉลียว แจ่มไพร ดำรงตำแหน่งนักเกษตรโท
กองสำรวจที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ส.ค. ๐๕

กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

แต่งตั้ง

นายจันท เทพหัสดิน ณ อยุธยา หัวหน้ากอง
ปกครองท้องที่ ส่วนการปกครองภูมิภาค มาประจำกรม
การปกครอง

นายสำราญ บุญปณิธิ ปลัดจังหวัดเชียงราย
ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองปกครองท้องที่ ส่วนการปกครอง
ภูมิภาค

นายประมวธ จิตตานนท์ ปลัดจังหวัดลำพูน ดำรง
ตำแหน่งปลัดจังหวัดเชียงราย

นายพิชิต ถิ่นนยะสมพงศ์ นายอำเภอเมืองสมุทร
ปราการ จ.ว. สมุทรปราการ ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัด
ลำพูน

นายบุญธรรม สืบศิริ นายอำเภอเมืองอัมพวา
จ.ว. สมุทรสงคราม ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหนองเสือ
จ.ว. ปทุมธานี

นายสุทธิกร กรรณเดชา นายอำเภอเพ็ญ จ.ว. อุดร
ธานี ดำรงตำแหน่งนายอำเภออัมพวา จ.ว. สมุทรปราการ
นายชูวิทย์ ไวกนอมสัตรี นายอำเภอบางระจัน
จ.ว. สิงห์บุรี ดำรงตำแหน่งนายอำเภอพระประแดง จ.ว.
สมุทรปราการ

นายชำนาญ เรืองเผ่าพันธ์ นายอำเภอเมืองกาญจน
บุรี จ.ว. กาญจนบุรี ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเมืองตราด
จ.ว. ตราด

นายประคิมฐ์ กิจจะนา นายอำเภอเมืองตราด จ.ว.
ตราด ประจำ จ.ว. กาญจนบุรี

นายม้วน ศักดิ์เจริญ นายอำเภอบางกอกใหญ่
จ.ว. ธนบุรี ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเมืองสุรินทร์ จ.ว.
สุรินทร์

นายพิศาล สุดสงวน นายอำเภอเมืองสุรินทร์ จ.ว.
สุรินทร์ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอบางกอกใหญ่ จ.ว. ธนบุรี
ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๐๕

นายจรุง ภูประเสริฐ รักษาการในตำแหน่งนาย
อำเภอปาย จ.ว. แม่ฮ่องสอน ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ
ปาย จ.ว. แม่ฮ่องสอน ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ต.ค. ๐๕

นายเฉลิม วรชโณทัย ประจำกรมการปกครอง
ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองบัตรประจำตัวประชาชน ส่วนการ
ทะเบียนและบัตร

นายอเนก โรจนไพบูลย์ หัวหน้ากองบัตรประจำตัว
ประชาชน ส่วนการทะเบียนและบัตร ไปประจำกรมการ-
ปกครอง

นายเจริญสุข ศิลาพันธ์ นายอำเภอท่งสัก จ.ว.
เพชรบูรณ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองวิชาการ

นายสิทธิเดช นรคตรักษา ประจำ จ.ว. เพชรบูรณ์
ดำรงตำแหน่งนายอำเภอระแงะ จ.ว. นราธิวาส

นายเที่ยง ถิระวงศ์ ประจำ จ.ว. ถพบุรี ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอเมืองถพบุรี จ.ว. ถพบุรี

ร.ต.ค.เอิบ สโรบล ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ร.ต.ค. กร บุญยง ประจำ จ.ว. ชัยนาท ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอวัดสิงห์ จ.ว. ชัยนาท

นายอดิเรก ศรีศุภผล ประจำ จ.ว. ชนบุรี ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอชนบุรี จ.ว. ชนบุรี

นายวาสนา วงศ์สุวรรณ ประจำ จ.ว. ราชบุรี ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอบางแพ จ.ว. ราชบุรี

นายพิภพ สิทธิกุล นายอำเภอเมืองอ่างทอง จ.ว.
อ่างทอง ดำรงตำแหน่งนายอำเภอปากช่อง จ.ว. นคร
ราชสีมา

นายสุชาติ พัววิไล นายอำเภอบ้านตาก จ.ว.
ตาก ดำรงตำแหน่งนายอำเภอแม่สอด จ.ว. ตาก

นายทิพย์ โพธิ์สุวรรณ นายอำเภอแม่สอด จ.ว.
ตาก ดำรงตำแหน่งนายอำเภอบ้านตาก จ.ว. ตาก

นายปรีชา กาญจนานนท์ นายอำเภอท่าใหม่ จ.ว.
จันทบุรี ดำรงตำแหน่งนายอำเภอพนมสารคาม จ.ว.
ฉะเชิงเทรา

ร.ต. ขจิต สุขานนท์ ประจำ จ.ว. น่าน ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอนาน้อย จ.ว. น่าน
ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ต.ค. ๐๘

นายพิฑูร มาประณีต ปลัดจังหวัดเพชรบุรี ไป
ประจำกรมการปกครอง

นายโอภาส คุรุทอง นายอำเภอศรีสำโรง จ.ว.
สุโขทัย ดำรงตำแหน่งนายอำเภอองไกรลาศ จ.ว. สุโขทัย

นายเกรียง คุชรรัตน์ นายอำเภอองไกรลาศ จ.ว.
สุโขทัย ดำรงตำแหน่งนายอำเภอศรีสำโรง จ.ว. สุโขทัย

นายเอิบ คุษาวิช ประจํากรมการปกครอง ดำรง
ตำแหน่งนายอำเภอเกาะเปอร์ จ.ว. ระนอง

นายเสาร์ วุฒิเวทย์ นายอำเภอลาดหลุมแก้ว จ.ว.
ปทุมธานี ไปประจำ จ.ว. ปทุมธานี

นายธีรวิง ถึงสุข นายอำเภอไกรภพระ จ.ว. นคร-
สวรรค์ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอลาดหลุมแก้ว จ.ว.
ปทุมธานี

นายสันต์ สุจริตรวม ประจำกรมการปกครอง
ดำรงตำแหน่งนายอำเภอไกรภพระ จ.ว. นครสวรรค์

นายจำนง ขนบดี นายอำเภอภาษี จ.ว. พระนคร
ศรีอยุธยา ไปประจำ จ.ว. พระนครศรีอยุธยา

นายสว่าง ยวจิตติ นายอำเภอบางบาล จ.ว.
พระนครศรีอยุธยา ดำรงตำแหน่งนายอำเภอภาษี จ.ว.
พระนครศรีอยุธยา

นายนิคัย กนิคินนท์ นายอำเภอป่าโมกข์ จ.ว.
อ่างทอง ดำรงตำแหน่งนายอำเภอบางบาล จ.ว. พระนคร
ศรีอยุธยา

ตั้งแต่วันที่ ๔ พ.ย. ๐๘

กระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัย

แต่งตั้ง

นายเอิบ ณ บางช้าง นายแพทย์ใหญ่ ดำรงตำแหน่ง
รองอธิบดี

นายมะลิ ไทยเหนือ ผู้อำนวยการกองพัฒนาอนามัย
ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี

นายประชุม อินทรมพริย ผู้อำนวยการกอง
โภชนาการ ดำรงตำแหน่งนายแพทย์ใหญ่

นายสมพงษ์ ชูทรานนท์ ผู้อำนวยการกองสุขภาพ
ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองพัฒนาอนามัย

ตั้งแต่วันที่ ๒ พ.ย. ๐๘

สำนักพระราชวัง

แต่งตั้ง

ดร. กัลย์ อิศรเสนา ณ อยุธยา รองเลขา-
ธิการพระราชวัง ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพระราชวัง ตั้ง
แต่วันที่ ๒๕ ต.ค. ๐๘ □

ลาทีปีเก่า

ผู้น้อย

อยากซื้อ “เค้ก” สักกล่องเป็นของขวัญ
 ส่งกำนัลหัวหน้าคราปีใหม่
 แต่นักตั้งพ่อแม่อายแก่ใจ
 มิเคยได้กิน “เค้ก” จากเด็กดี
 อยากจะซื้อของใช้ให้เมียท่าน
 สำหรับบ้านเจ้านายหมายสุขศรี
 แต่นักตั้งบ้านตนจนเต็มที
 เมียไม่มีของใช้ไว้ฟุ้งเฟ้อ
 อยากจะซื้อเครื่องเล่นเป็นของเด็ก
 ให้ลูกเล็กเจ้านายทั้งชายหญิง
 แต่นักตั้งลูกตนขัดสนจริง
 ได้แต่วิ่งเล่นรอฟอกตับเรื้อน
 ควรจะซื้อสิ่งใดคิดไม่ออก
 เพราะผัดดอกเบี๋ยไว้โดแพงเหมือน
 อยากเอาเงินนายเกินกว่าเงินเดือน
 แต่สะท้อนใจที่ไม่มีเงิน
 จึงกล่าวคำสวัสดิ์ขึ้นปีใหม่
 แต่ผู้ใหญ่ด้วยจิตคิดสรรเสริญ
 ขอผู้ใหญ่ใจดีมีสุขเทอญ
 ทั้งเจริญทุกสิ่งยังขึ้นไป
 สักวาระที่เปลี่ยนปีเก่า
 รวมการมคมคายหลายข้อมูล
 ทั้งผู้น้อยผู้ใหญ่ได้ตระหนัก
 หลัก “มนุษย์สัมพันธ์” หนึ่งประมวล

ผู้ใหญ่

อยากจะให้ลูกน้องได้ของขวัญ
 จัดซื้อบันทุกคนพันวิสัย
 จับสลากแจกของคงต้องใจ
 ขึ้นปีใหม่หมดทุกซีกทุกดี
 แม้คุณนายหมายจิตครุ่นคิดเห็น
 สามเป็นหัวหน้าส่งาศรี
 ควรได้มองของขวัญวันเปลี่ยนปี
 แต่ทำที่ก็สงวนครวญในใจ
 ลูกเจ้านายหมายตาประสาเด็ก
 เคยกิน “เค้ก” จนเบื่อเหลือวิสัย
 คิดคอยอดเด็กอื่นขึ้นทรงใน
 ผัวพ่อได้ของขวัญอนันต์จริง
 ตำแหน่งข้าราชการงานหน้าที่
 ต่างก็มีเจ้านายทั้งชายหญิง
 เลื่อนจากเล็กมาใหญ่ใครอ้างอิง
 เต็มชั้นวังก็ยังมีท่าใหญ่เกิน
 พวกผู้น้อยอวยพรตอนปีใหม่
 พวกผู้ใหญ่รับกับสรรเสริญ
 อวยพรตอบขอบใจให้เจริญ
 มิได้เมินมองข้ามความดีเอย
 สันศูนย์เก่าก่อนถึงศกหนึ่งศูนย์
 มอบประยูรญาติมิตรคิดใคร่ครวญ
 นึกถึงหลัก “ทักษะ” และ “กระสวน”
 เสริมทบทวนลาทีปีเก่าเอย

ดำรง สิทธิแพทย
 กรมไปรษณีย์โทรเลข

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์

เอเชีย

จีนคอมมิวนิสต์

ทหารในกองทัพบกของจีนคอมมิวนิสต์ได้ตั้งตัวเป็นกบฏต่อรัฐบาลจีนในเกาะไหหลำ ในอ่าวตังเกี๋ย และในมณฑลซินเกียง ทางภาคตะวันตกของประเทศ รัฐบาลต้องใช้กำลังเข้าปราบ ได้มีผู้ลอบเอาปืนและใบปลิวต่อต้านมาเซตุง หัวหน้าใหญ่ของจีนคอมมิวนิสต์ไปปิดไว้ตามที่สาธารณะในเขตสวนที่เรียกว่า อุทยานแห่งการปฏิวัติในเมืองชานชุง ขอความในปืนและใบปลิวนั้นสาปแช่งมาเซตุง และขณะเดียวกันก็สวดเจี๋ยโขงโคเซ็กแห่งจีนคณะชาติ

ขบวนเยาวชนเรดการ์ด ซึ่งมาเซตุงจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำจัดการเมืองได้แตกกันเป็นสองพวก หนังสือพิมพ์ของขบวนเยาวชนที่ออกในปักกิ่งได้ลงข่าวเรื่องนี้ว่า เยาวชนคอมมิวนิสต์ฝ่ายหนึ่งภักดีต่อมาเซตุง แต่อีกฝ่ายหนึ่งประกาศอย่างเปิดเผยสนับสนุนนายลิวเซาซี ประธานาธิบดีที่มาเซตุงต้องการกำจัด

เกาหลี

ทหารเกาหลีใต้บุกกรุกเข้าไปในเขตแดนเกาหลีใต้ภายในบริเวณเขตปลอดทหาร เมื่อ ๓ พ.ย. ๐๘ ขณะทีประธานาธิบดีจอห์นสันอยู่ในระหว่างเยี่ยมเกาหลีใต้ ทหารเกาหลีเหนือตกใจหมดที่หมู่ลาดตะเวนของกองบัญชาการทหารสหประชาชาติถึงสองครั้ง เป็นเหตุให้ทหารอเมริกัน ๖ คน กับทหารเกาหลีใต้ อีก ๓ คนเสียชีวิต รัฐบาลเกาหลีใต้ถือว่ากระทำความผิดของเกาหลีเหนือร้ายแรงกว่าทุกคราวนับแต่สงครามเกาหลียุติลงในปี ๒๔๘๖

แอฟริกา

องค์การเพื่อความเป็นปึกแผ่นของประเทศในแอฟริกายุติการประชุมสุดยอดที่นครแอตติสอะบาบา เมื่อ ๘ พ.ย. ๐๘ จักรพรรดิไฮเลเซเลสซีแห่งเอธิโอเปียทรงปราศรัยในที่ประชุมว่า ชาวแอฟริกาต้องการแก้ปัญหาของแอฟริกาด้วยตนเอง นอกจากนั้นผู้นำของประเทศที่เข้าร่วมประชุมเรียกร้องให้ร่วมกันดำเนินการแข่งขันทางเศรษฐกิจต่อไว้ติเซียและโปรตุเกส

ยุโรป

เยอรมัน

สมาชิกสภาผู้แทนสังกัดพรรคคริสเตียนเดโมแครต อันเป็นพรรค ของ รัฐบาลได้เลือก ดร. คูร์ท เกออร์ก คิสซิงเกอร์ นายกรัฐมนตรีแห่งรัฐบาลเดนมาร์ก เป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ แทน ดร. ลุดวิก แอร์ฮาร์ด

สเปน

พลเอกฟรานซิส ฟรังโก ประมุขแห่งรัฐของสเปน ได้นำร่างกฎหมายเสนอต่อสภาผู้แทนเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยแยกตำแหน่งประมุขของรัฐออกจากตำแหน่งประมุขของรัฐบาล ทั้งนี้ หมายความว่า

ว่า สเปนญจะมีนายกรัฐมนตรีเป็นครั้งแรกนับแต่สันสงครามกลางเมืองในสเปนญเป็นต้นมา และเป็นครั้งแรกในระบอบ ๒๑ ปี ที่พลเอกฟรังโกปกครองสเปนญ นอกจากนี้ยังกำหนดไว้ว่า สเปนญจะเป็นประเทศที่มีระบอบปกครองแบบราชาธิปไตยใต้รัฐธรรมนูญ ในเมื่อนายพลฟรังโกพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ถ้าหากยังไม่มีเชื้อพระวงศ์ที่เหมาะสมจะเป็นกษัตริย์ ก็ให้ตั้งผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้สำเร็จราชการปกครองประเทศไปพลางก่อน

อเมริกา

การเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาสหรัฐทั้งสภาผู้แทนราษฎรและสภาสูงได้ผลสมบูรณ์แล้ว เมื่อ ๑๐ พ.ย. ๐๘ พรรครีพับลิกันได้ ๔๑ ที่นั่งในสภาผู้แทน และ ๓ ที่นั่งในสภาสูง แม้การเลือกตั้งครั้งนี้จะถือว่าเป็นชัยชนะของพรรครีพับลิกัน แต่พรรคเดโมแครตก็ยังคงเสียงข้างมากในสภาผู้แทนและสภาสูง กล่าวคือพรรคเดโมแครตมีที่นั่ง ๒๑๘ ที่นั่งในสภาผู้แทน แต่พรรครีพับลิกันมี ๑๘๑ ที่นั่ง ส่วนในสภาสูงนั้นพรรคเดโมแครตมี ๖๔ ที่นั่ง ส่วนพรรครีพับลิกันมี ๓๖ ที่นั่ง ผลของการเลือกตั้งไม่ทำให้ฐานะของรัฐบาลอเมริกันซึ่งมีประธานาธิบดีจอร์จสันเป็นประมุขเปลี่ยนแปลง แต่ผลของการเลือกตั้งคราวนี้ก็ทำให้ประธานาธิบดีจอร์จสัน ปฏิบัติตามนโยบายปฏิบัติให้สิทธิแก่คนนิโกรลำบากขึ้นกว่าเดิมเป็นอันมาก

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

ห้างหาญไทยเทรตดิ้ง

๔๐๓/๖-๑ ซอยสุรเสนา ถนนสีลม พระนคร

โทร. ๓๓๐๖๐ และ ๓๔๗๔๕

ข่าวสอบข้าราชการ

ข่าวสอบคัดเลือก

ทราบว่า มีส่วนราชการจะเปิดสอบคัดเลือกกับบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

๑. กรมวิสามัญศึกษา
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาบัญชี ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๑
๒. กรมวิชาการ
 - ก. ปริญญาทางวิทยาศาสตร์ สาขาฟิสิกส์ หรือภาษาคณิตศาสตร์ ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
 - ข. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชยการ หรือแผนกเลขานุการ หรือแผนกภาษาต่างประเทศ ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นจิตวา อันดับ ๓
๓. กรมเจ้าท่า
 - ก. ปริญญาทางพาณิชยศาสตร์ หรือทางเศรษฐศาสตร์ ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
 - ข. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชยการ ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นจิตวา อันดับ ๓
๔. กรมการปกครอง
 - ก. ปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์ หรือปริญญาโททางรัฐศาสตร์ ๒ อัตรา ปริญญาโททางรัฐศาสตร์ ๑ อัตรา รวม ๓ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นโท อันดับ ๒
๕. สำนักงานปลัดกระทรวง
อุตสาหกรรม
 - ก. ปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์ ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นโท อันดับ ๒
 - ข. ปริญญาทางเศรษฐศาสตร์ ๔ อัตรา ปริญญาทางอักษรศาสตร์ หรือทางรัฐศาสตร์ แผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต หรือแผนกการทูต ๑ อัตรา รวม ๕ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
๖. สำนักงานปลัดสำนัก
นายกรัฐมนตรี
 - ก. ปริญญาทางเศรษฐศาสตร์ ๒ อัตรา ปริญญาทางธรรมศาสตร์บัณฑิต หรือปริญญาทางนิติศาสตร์ ๑ อัตรา รวม ๓ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๒
 - ข. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกเลขานุการ หรือแผนกพาณิชยการ หรือภาษาต่างประเทศ ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นจิตวา อันดับ ๓

ธรรมชาติ ๓ อัตรา ปริญาทางเศรษฐศาสตร์ หรือทาง
รัฐศาสตร์ หรือทางนิติศาสตร์ หรือทางเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ๔ อัตรา
ปริญาทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือทางรัฐศาสตร์ หรือทางนิติ
ศาสตร์ หรือทางเศรษฐศาสตร์ ๓ อัตรา รวม ๒๐ อัตรา เพื่อบรรจุใน
ชั้นตรี อันดับ ๒

ข. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพ
ชั้นสูง แผนกวิชาช่างภาพ ๑ อัตรา แผนกวิชาการบัญชี ๑ อัตรา รวม
๒ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นตรี อันดับ ๑

ค. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกพาณิชยการ ๓ อัตรา แผนก
พาณิชยการหรือทางเลขานุการ หรือแผนกภาษาต่างประเทศ ๑ อัตรา
รวม ๔ อัตรา เพื่อบรรจุในชั้นชัฏา อันดับ ๓

บี.โอ.เอ.ซี

บริการท่านอย่างดี ทั่วทุกมุมโลก บี.โอ.เอ.ซี. บริการ
ท่านด้วยเครื่องบิน โรลส์-รอยส์ ๗๐๗ จากกรุงเทพฯ
ไปยัง ๗๑ เมืองใน ๖ ทวีป

สอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักงาน บี.โอ.เอ.ซี. อาคาร บี.โอ.เอ.ซี.
ห้วมุม ราชประสงค์ โทร. ๕๕๔๓๐

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง

โดย

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช

(ต่อจากฉบับก่อน)

ตามที่ข้าพเจ้ากล่าวมา ท่านทั้งหลายจะถามข้าพเจ้าว่า ก็ไหนเล่าผู้แทนปวงชนชาวไทยในสมัยพ่อขุนรามคำแหง ข้อนี้น่ากลัวจะต้องกล่าวถึงประชาธิปไตยแบบไทยอีก เพราะสำหรับแบบฝรั่งนั้นเขาตั้งรัฐบาลประกอบด้วยคน ๒-๓ คน แล้วเลือกผู้แทนกันเข้ามามาก ๆ ๑๐๐-๒๐๐ คน เพื่อควบคุมรัฐบาล ๒-๓ คนนั้น แต่สมัยพ่อขุนรามคำแหง เมื่อผู้ทวยราษฎร์ลูกเจ้าลูกขุนเป็นผู้ถือบ้านถือเมืองเองแล้วจะกลับเป็นผู้แทนของตนเองย่อมเป็นไม่ได้ ผู้ที่จะเป็นผู้แทนปวงชนสำหรับควบคุมให้ถือบ้านถือเมืองกันดี ๆ ไม่ทำให้อาณาจักรต้อง “เจ็บท้องข้องใจ” มาลันกระดิงเรียกหา จะมีก็แต่พ่อเมืองเท่านั้น เพราะฉะนั้น ผู้แทนปวงชนในประชาธิปไตยสมัยสุโขทัยจึงได้แก่พ่อเมืองนั่นเอง และก็เป็นผู้แทนที่มีประสิทธิภาพเสียด้วย เพราะเมื่อราษฎรมาร้องเรียนมีความเดือดเนื้อร้อนใจอะไร พ่อเมืองอยู่ในฐานะที่จะแก้ไขให้ได้ ในศิลาจารึกไม่มีกล่าวไว้ว่าเมื่อราษฎรได้รับความเดือดร้อนให้ไปร้องเรียนต่อลูกขุนที่ไหน มีอยู่คนเดียวเท่านั้นที่จะไปร้องเรียนได้ คือ พ่อขุนรามคำแหง

โดยนัยที่ความนี้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าพ่อเมืองในสมัยนั้นเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยด้วย และเมื่อท่านไม่เก็บภาษีเอาแก่ราษฎร จึงได้กล่าวหาประชาธิปไตยของไทยเป็นของแปลก แทนที่จะใช้หลักการ No taxation without representation อย่างอังกฤษ กลับหันไปใช้หลักการ Representation without taxation แบบไทย

๕. หลักการปกครองบ้านเมืองไม่ว่าที่ไหน จะต้องปกครองให้ประชาชนพลเมืองอยู่ดี
กินดี การอยู่ดีกินดีของประชาชนย่อมจะต้องอาศัยทรัพย์สินเป็นปัจจัย เพราะถ้าไม่มีทรัพย์สิน
เป็นทุน ก็อยู่ดีกินดีไม่ได้ เพราะฉะนั้น รัฐธรรมนูญเสรีประชาธิปไตยปัจจุบัน จึงต้องรับรอง
กรรมสิทธิ์ทรัพย์สินส่วนบุคคล ข้อนี้นอกจากรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยไม่เสรีในประเทศคอม-
มิวนิสต์ที่ถือหลักรวบเอาทรัพย์สินของราษฎรมาเป็นของรัฐ นอกจากนั้นเมื่อผู้ใดทำมาหาได้มี
ทรัพย์สินเป็นของตัวเองแล้ว ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะปรารถนาให้ทรัพย์สินอันชวนชวายนานาได้
นั้น ตกทอดมาถึงลูกเมียหรือวงศ์ญาติของเขาเมื่อตาย สิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินดังว่ามานี้ จึงเป็น
ปฐมสิทธิมาแต่ดึกดำบรรพ์

สำหรับทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดิน ประเทศอังกฤษใช้ระบบกฎหมายที่ดินเหมือนกฎหมาย
ลักษณะเบ็ดเสร็จของไทย คือ ถือว่าที่ดินทั้งหลายในราชอาณาจักร อังกฤษเป็นของพระมหากษัตริย์
ราษฎรถือสิทธิในที่ดินแต่โดยอาศัยพระบรมเดชานุภาพ หลักการนี้ตกทอดมาเป็นกฎหมาย
ในกาลต่อมาที่พระเจ้าแผ่นดินไทยจะทรงเอาที่ดินคืนไปใช้ทำอะไรก็ได้ จนกระทั่งถึงสมัยออก
พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นแม่บท จึงได้บัญญัติเป็นหลักการใหม่ว่า
จะเวนคืนที่ดินไปใช้ได้แต่เฉพาะเพื่อการสาธารณูปโภค และจะต้องใช้ค่าตอบแทนอันเป็นธรรม
แก่เจ้าของ ข้อนี้ที่แรกมีตราไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่มาในสมัยเผด็จการ หลักการเวนคืนเพื่อใช้
ในการสาธารณูปโภคได้เปลี่ยนแปลงไป มีหลักการใหม่ในรัฐธรรมนูญว่า รัฐจะเวนคืนที่ดิน
เอาไปทำอะไรก็ได้ ถ้าเป็นประโยชน์แก่รัฐ

เพราะกฎหมายอังกฤษถือหลักว่าที่ดินเป็นของพระเจ้าแผ่นดิน เมื่อผู้ถือที่ดินตายลง
พระเจ้าแผ่นดินจึงมักจะเรียกเอาคืน แม้ผู้ถือที่ดินในสมัยพระเจ้าจอห์นจะมีแต่ขุนนางผู้ใหญ่ คน
อื่นถือที่ดินเข้าช่วงจากขุนนางอีกต่อหนึ่ง พระเจ้าจอห์นก็ยังเรียกเอาคืนอยู่นั่นเอง ในแมก-
นาคาร์ตาจึงได้ผูกมัดไว้ว่า ถ้าทายาทของขุนนางที่ถือที่ดินประสงค์จะสืบกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็น
มรดก พระเจ้าแผ่นดินต้องให้เขาสืบได้ แต่ก็มิเินใจว่าทายาทต้องเสียค่าตอบแทนการสืบ
มรดกที่ดินให้แก่พระเจ้าแผ่นดิน ในแมกนาคาร์ตามีข้อผูกมัดบัญญัติไว้ด้วยว่า พระเจ้าแผ่นดิน
ต้องไม่ยอมให้ข้าหลวงเทียบรับข้าวโพด หรืออสังหาริมทรัพย์ จากประชาชนพลเมือง โดยไม่ใช้
ราคาให้เขา และจะเอาม้าหรือรถของราษฎรที่เป็นอิสระไปใช้ในราชการโดยเขาไม่ยินยอมไม่ได้
แม้แต่พระเจ้าแผ่นดินเองจะไปตัดฟันจากป่าของเขามาใช้โดยเจ้าของเขาไม่ยินยอมก็ทำไม่ได้

พระเจ้าจอห์นสัญญาไว้ในเมกนาคาร์ตาด้วยว่า บุคคลใดถูกริบรอนที่ดิน ทรัพย์สิน สิทธิเสรีภาพ โดยไม่ได้รับการวินิจฉัยจากบุคคลในฐานันดรเดียวกันนั้น จะได้รับคืนซึ่งสิทธิและทรัพย์สินนั้นๆ ทั้งนี้ รวมทั้งค่าปรับใหม่ต่าง ๆ ที่พระเจ้าแผ่นดินได้พระราชทานไว้ โดยไม่ต้องตามกฎหมายด้วยบัญญัติข้อนี้ ในกาลต่อมาได้ทำให้เกิดหลักกฎหมายวิธีพิจารณาอังกฤษที่ต้องมีคณะจู้หรือลูกขุน ๑๒ คน เป็นผู้ฟังและชี้ขาดข้อเท็จจริง ยังคงทอดเป็นระบบการ ใช้กันในอังกฤษและอเมริกาถึงปัจจุบัน

เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สิน ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงกล่าวไว้ว่า ไพรในเมืองสุโขทัยสร้างป่าหมากป่าพลู ทัวเมืองนี้ทุกแห่ง ป่าพร้าวก็หลายในเมืองนี้ ป่าลางก็หลายในเมืองนี้ หมากม่วงก็หลายในเมืองนี้ หมากขามก็หลายในเมืองนี้ “ใครสร้างได้ไว้แก่มัน” เมื่อเจ้าของตายลง ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงให้ทายาทรับมรดกได้ “ไพร่ฟ้าหน้าใส ลูกเจ้าลูกขุนผู้ใดแลล้มตายหายกว่า (จาก) เป่าเรือน พ่อเชื้อเชื้อกำมัน (พ่อเชื้อ แปลว่า เจ้ามรดก เสือคำ แปลว่า เสือปากลายทองเป็นของมีค่า คงไม่ใช่เชื้อใช้ค้าขายเปื้อนเหงื่อที่ไม่มีใครจะอยากได้เป็นมรดก) ข้างขอ ลูกเมีย เขยข้าว (ขี้ข้าว) ไพรฟ้าข้าไทย ป่าหมากป่าพลู พ่อเชื้อมันไว้แก่มันสิ้น” ความแตกต่างจะเป็นได้อันนอกจากจะรับรองสิทธิในทรัพย์สินและสิทธิรับมรดกแล้ว สมัยกรุงสุโขทัยยังไม่มีลัทธิเจ้าแผ่นดินหรือแผ่นดินเป็นของเจ้า ลัทธินี้มาขึ้นในสมัยกรุงเก่า ซึ่งได้ตราไว้เป็นกฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จบทที่ ๔๓-๔๔ ในรัชสมัยพระบรมจักรพรรดิ ด้วยเหตุนี้ป่าหมากป่าพลูของคนใดทำไว้เป็นของพ่อเชื้อเจ้ามรดก พ่อขุนรามคำแหงจึงให้ไว้แก่มันสิ้น โดยไม่มีการเรียกค่าตอบแทนแต่ประการใดเลย นอกจากนั้น พ่อขุนรามคำแหงมิได้เพียวรับทรัพย์สินหรือรอนสิทธิใครไว้ ในศิลาจารึกจึงไม่มีข้อความยืนยันว่า จะต้องคืนให้เขาหรือจะไม่รังแกเขาก็คง เทียบกับเมกนาคาร์ตาของพระเจ้าจอห์น ท่านจะเห็นความแตกต่างได้เอง

๖. การตัดสินคดีความถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาตั้งแต่โบราณกาล ในตำราพระมนูของอินเดีย จึงได้มีลักษณะอันกฎหมายกำหนดไว้ มีสาระสำคัญว่า ตระลาการจะต้องตัดสินคดีโดยปราศจากอคติ เมืองไทยไปลอกเอาของเขามาบัญญัติไว้ใน กฎหมายตรา ๓ ดวง นอกจากนั้นนิทานคติมนุสสารจารย์ในกฎหมายตรา ๓ ดวงยังวางหลักการไว้ด้วยว่า ตระลาการจะต้องไม่ตัดสินคดีตามกฎหมายตระลาการเอง เพราะถ้าเอาแต่อารมณ์หรือตามใจตัวเองแล้ว แม้นตนเอง

จะนึกว่าเป็นธรรมสักเท่าใดก็ไม่วายที่คนจะครหา ดันแดงได้เข้าไปออกลูกในที่ดินของอีกคนหนึ่ง
มโนสารจารย์ตัดสินให้สาธตันแดงเอาลูกแดงมาให้แก่เจ้าของที่ดินที่มันขึ้นอยู่ แม่จะดูเป็นธรรม
ดึกยังถูกคนทั้งหลายตำหนิ เหตุนี้จึงต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ตุลาการ
ตัดสินไปตามนั้นเป็นยุติ กฎหมายจึงเป็นธรรมที่ยึด ไม่ใช่ธรรมที่เป็นธรรม มีเรื่องเล่ากันมา
เป็นทำนองตำนานกฎหมายไทยว่า สมัยหนึ่งคนไทยขึ้นมาเอาถิ่นดินไปพบบ้านจีน เมื่อมีคนมา
ถึงศาล พระพิเศษพินิจยุติระลาการตัดสินว่าไทยพบบ้านจีนทรัพย์สินไม่เสีย ไม่ถูกลูกถูกเมียไม่
ต้องเสียสินไหม ครั้นมีคำพิพากษาออกมาดังนั้น จีนจึงถือเป็นบรรทัดฐานเอาถิ่นดินไปพบบ้าน
ไทยเข้าบ้าง มีคดีมาสู่ศาล พระพิเศษพินิจยุติระลาการคนเดียวกลับวินิจฉัยว่าจีนปาเรือนไทย
ผีเรือนตกใจ ให้ไหม ๓ ชั่ง อันเป็นนิทศ์อุทาหรณ์ว่า การตัดสินคดีตามกฎหมายระลาการ
เอง ไม่ใช่เป็นการพิพากษาคดีอันถูกต้องชอบด้วยธรรม

การขยายความยุติธรรม ในสมัยพระเจ้าจอห์นคงมีอยู่ไม่น้อย จึงได้มีข้อผูกมัดไว้ใน
แมกนาคาร์ตาว่า ต่อแต่นั้นไป พระเจ้าแผ่นดินจะไม่ขายปฏิเสธหรือหน่วงเหนี่ยวความยุติธรรม
และการพิจารณาคดีก็จะต้องมีคนในฐานันดรเดียวกับคู่ความเป็นผู้ช่วยตัดสิน พระเจ้าแผ่นดินจะ
ตัดสินเอาเองตามอำเภอใจไม่ได้ บุคคลใดถูกกักขังเสียอิสรภาพ จะต้องออกมาเรียกร้องเอาตัวมา
พิจารณาปรึกษาโทษโดยไม่ขายหมายเรียก และผู้ใดจะจับกุมเอาบุคคลมาฟ้องร้องกล่าวอ้างเป็น
คดีเอาเองเพื่อลงโทษ โดยไม่มีพยานหลักฐานให้ฟังเอาผิดเป็นความจริงเสียก่อนหาได้ไม่ การ
แต่งตั้งขุนศาลระลาการ ก็จะเลือกสรรแต่งตั้งเฉพาะแต่ที่ผู้รู้กฎหมายและใส่ใจจะรักษากฎหมาย

สมัยขุนรามคำแหงเป็นพ่อเมือง การปฏิเสธหรือขยายความยุติธรรมคงไม่มี ศิลาจารึก
เขียนไว้สั้นนิดเดียวว่า “ไพร่ฟ้าลูกเจ้าลูกขุน มิแผลผิดแพกแสกกว้างกัน (เป็นความกัน)
ส่วนแท้แล (สอบความจริงได้ท้องแท้แล้ว) แล่งความแก่ข้าด้วยข้อ (ตัดสินคดีให้โดย
บริสุทธิ์ใจ)” แต่จะข้อแคไหนศิลาจารึกก็กล่าวไว้เป็นลักษณะอินทภาษด้วยเหมือนกัน แต่
เป็นอินทภาษาไทย ไม่ใช่อินทภาษาแขก โดยกล่าวไว้ในศิลาจารึกว่า “แล่งความแก่ข้าด้วยข้อ
บ่อเข้าผู้ลักมกผู้ช่อน เห็นข้าวท่านบ่ใคร่พิน เห็นสินท่านบ่ใคร่เคียด” ความในข้อนี้
หมายความว่าระลาการฟังตัดสินคดีโดยข้อ ไม่เห็นแก่ผู้ร้ายลักทรัพย์หรือผู้รับของโจร หรือ
เห็นแก่อำมิสสินจ้าง เห็นใครมีข้าวไม่ยินดียินร้าย เห็นใครมีทรัพย์สินสมบัติไม่อยากจะ บรรดา
อคติ ๔ ในลักษณะอินทภาษของแขก คือ ฉันทา โทสา ภยา โมหา นั้น ตัวฉันทาเห็นจะ
หนักที่สุด โดยเฉพาะถ้าเป็นฉันทาเกิดจากอำมิส แต่ตำราแขกก็กล่าวกว้างๆ ไปในทางปรัชญา

จนไม่แน่ว่าฉันทานนั้นจะเกิดจากสินบนใดหรือไม่ ไม่ถึงใจพระเดชพระคุณเหมือนตำราไทย ซึ่งพอขุนรามคำแหงกล่าวไว้เป็นใจความที่ตรงประเด็นว่า ตระลาการต้องไม่ตัดสินคดีโดยเห็นแก่สินบนอันเป็นการขายความยุติธรรม ดังที่มีบทบัญญัติห้ามไว้ในแมกนาคำรดาของพระเจ้าจอห์นเช่นเดียวกัน

๗. แมกนาคำรดาของพระเจ้าจอห์น มีข้อผูกพันบัญญัติไว้อย่างแปลกประหลาด เพื่อเป็นประกันการที่พระเจ้าแผ่นดินจะปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาตั้งให้ไว้ในแมกนาคำรดา มีบทบัญญัติยอมให้ขุนนางชั้นเบรอนเลือกตั้งกันเอง ๒๕ คน เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามคำมั่นสัญญาที่พระเจ้าจอห์นให้ไว้ และถ้าไม่แก้ไขข้อผิดพลาดที่แล้งมาภายในกำหนด ยอมให้เบรอนรวมทั้งไพร่ฟ้าประชาชนในอังกฤษยึดปราสาทราชวงศ์ดิน และทรัพย์สินของพระเจ้าแผ่นดินไปเป็นค่าสินไหมได้

สาธุ ปฐมรัฐธรรมนูญของเราไม่มีจุดต่างดังนี้ ตรงกันข้าม มีตราไว้ว่า เมื่อไพร่ฟ้าหน้าปกมีถ้อยมีความ พอขุนรามคำแหงสวนความแค้นด้วยชื่อ “ไพร่ในเมืองสุโขทัยจึงชม” ของเรากลับมีพิสดารนอกเหนือออกไปอีก โดยมีจารึกไว้ว่า “คนใดซึ่งข้ามหาพาเมืองมาสู่ ช่วยเหลือเพื่อกู้ มั่นบ่อมีช้างบ่อมีม้าบ่อมีวัว บ่อมีนางบ่อมีเงิน บ่อมีทอง ให้มันช่วยมันตวงเป็นบ้านเป็นเมือง ได้ข้าเสือกข้าเสื่อหัวฟุ้งหัวรบก็ดี บ่อมีบ่ดี” ความในตอนนั้นหมายความว่า คนใดมาสู่เมืองสุโขทัย ไม่มีปัจจัยจะตั้งบ้านตั้งเมือง พอขุนรามคำแหงช่วยและก็ได้ช่วยจริงๆ เช่น มะกะโท หรือพระเจ้าฟ้ารั่ว จากนั้นจับได้ข้าศึกก็ไม่ฆ่าไม่ตี ข้อนเป็นบัญญัติล่วงหน้ากฎหมายระหว่างประเทศตั้งร้อย ๆ ปี ซึ่งตามสนธิสัญญาเจนีวา ซึ่งใช้กันในเวลา นี้ จะฆ่าตีเชลยศึกไม่ได้ นอกจากนั้นกรุงสุโขทัยสมัยนั้นยังเป็นเมืองสหประชาชาติ เพราะมีกล่าวไว้ในตอนท้ายว่า เมืองสุโขทัยนั้นมากด้วย กาว ลาว ทางใต้มีชาวอู ชาวของ มาชนอยู่ด้วย และประเพณีปกครองโบราณนี้ ก็ได้เสื่อมคลายไปจากบ้านเมืองของไทยเราเลย ใครใคร่มาใคร่อยู่อยู่ ถ้าผ่านกฎหมายคนเข้าเมืองเข้ามาได้ จึงได้มีคนนานาชาติต่างศาสนา มาอาศัยพึ่งพระบรมโพธิสมภารอยู่เป็นผาสุกตลอดมาจนถึงทุกวันนี้

การศึกษา

โดย

ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

(ต่อจากฉบับก่อน)

(จ) มัธยมศึกษา

มัธยมศึกษาแบ่งออกเป็นสองสาย คือ สายสามัญและสายอาชีวะ มัธยมศึกษาสายสามัญแยกออกเป็น ตอนต้น ๓ ปี (คือ ม.ศ. ๓-๕) และตอนปลาย ๒ ปี (คือ ม.ศ. ๔-๕) มัธยมศึกษาสายอาชีวะ ก็แยกออกเป็นตอนต้น ๓ ปี เหมือนกัน แต่ตอนปลายมี ๓ ปี ผู้ที่สำเร็จชั้น ม.ศ. ๖ สายอาชีวะจะได้ประกาศนียบัตรอาชีวะชั้นสูง มัธยมศึกษาสายอาชีวะตอนต้นนั้นปรากฏว่าไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ได้ผลสมความมุ่งหมาย มีผู้เรียนแต่จำนวนน้อย ขอได้โปรดดูแผนภาพที่ ๓ ในหน้า ๒ ในชั้น ม.ศ. ๓, ๔ และ ๕ ส่วนที่มีกาไว้เป็นจำนวนน้อยเหลือเกิน รัฐบาลในปัจจุบันนี้เท่าที่ทราบมีนโยบายที่จะเลิกเสีย โดยจะให้มีการสอนมัธยมศึกษาตอนต้นเฉพาะสายสามัญเท่านั้น ฉะนั้น นักเรียนที่สำเร็จ ชั้น ม.ศ. ๓ ก็อาจจะเลือกเรียนต่อ (ถ้ามีโรงเรียนรับและได้รับคัดเลือกให้เรียนต่อได้) ๔ ทางด้วยกัน คือ

ก. เรียนต่อสายสามัญ ๒ ปี ได้ประกาศนียบัตรมัธยมบริบูรณ์ และถ้าจะเรียนต่อไปก็สอบเข้ามหาวิทยาลัย หรือเข้าโรงเรียนเทคนิค หรือโรงเรียนฝึกหัดครู

ข. เรียนต่อสายอาชีวะ ๓ ปี เพื่อให้ได้ประกาศนียบัตรอาชีวะชั้นสูง และถ้าจะเรียนต่อไปก็เรียนอีก ๒ ปี เพื่อให้ได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ค. เข้าโรงเรียนฝึกหัดครู เรียนอีก ๒ ปี ได้ ป.ก.ศ. อีก ๒ ปี ได้ ป.ก.ศ. สูง และอีก ๒ ปี ได้ปริญญาทางการศึกษา

ง. เข้าโรงเรียนฝึกหัดครูอาชีวะ เรียน ๓ ปี ได้ประกาศนียบัตรครูอาชีวะ อีก ๓ ปี ประกาศนียบัตรชั้นสูง เป็นต้น

จำนวนนักเรียน

ในภาพที่ ๓ จะเห็นได้ว่า จำนวนนักเรียนในชั้นประถมตอนต้น ๔ ปี มีถึงสี่ล้านเศษ พอพ้นการศึกษาบังคับ ป. ๔ ไปแล้ว จำนวนของนักเรียนลดต่ำลงมาก (เทียบ ป. ๔ จำนวน ๗๗๗,๕๐๐ เหลือ ป. ๕ เพียง ๓๘๐,๕๐๐) อีกช่วงหนึ่งที่นักเรียนออกจากโรงเรียนมาก คือ ช่วงระหว่าง ม.ศ. ต้น กับ ม.ศ. ปลาญ คือ ระหว่าง ม.ศ. ๓ กับ ม.ศ. ๔ จำนวนนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปตามชั้นต่าง ๆ ปรากฏในตารางหมายเลข ๒

เพื่อป้องกันความเข้าใจผิด ควรจะกล่าวให้ชัดว่า การที่นักเรียนในชั้น ป. ๓-ป. ๔ มีจำนวนสูงกว่าจำนวนเด็กอายุ ๗ ขวบ ถึง ๓๐ ขวบ นั้น เป็นเพราะมีเด็กจำนวนมากที่อายุสูงกว่าสิบขวบ ยังคงเรียนซ้ำชั้นอยู่ในประถมตอนต้น ความจริงมีเด็กอายุ ๗ ขวบกว่า เป็นอันมากที่หาโรงเรียนไม่ได้ แม้ว่าจะอยู่ในเกณฑ์อายุบังคับแล้วก็ตาม

เมื่อเทียบกับจำนวนเด็กในหมวดอายุที่ควรจะต้องตรงกับชั้นการศึกษากับเด็กที่อยู่ในโรงเรียน แล้วจะเห็นได้ว่า รุน ๓๓ ถึง ๓๓ ขวบ มีประชากรถึง ๒,๒๕๐,๐๐๐ คน แต่มีคนที่อยู่ในโรงเรียนในชั้นประถมปลายเพียง ๔๐๐,๐๐๐ เศษ อาจจะมีอยู่ในชั้นประถมต้นอยู่บ้าง เป็นจำนวนมากก็จริง แต่ก็คาดว่าจะอย่างน้อยคงจะมี ๓ ล้านคน ที่ไม่ไปโรงเรียน รุน ๓๔ ถึง ๓๖ ขวบ คงจะมีประมาณ ๓ ล้าน ๕ แสนคน ที่ไม่ได้เล่าเรียน โดยใช้วิธีลบดังที่ได้เสนอไว้ สำหรับเด็กอายุ ๓๓ ถึง ๓๓ และ รุน ๓๗ ถึง ๓๗ ขวบประมาณอีก ๓ ล้านคน รวมตั้งแต่ ๓๓ ถึง ๓๗ ขวบ ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ มีเด็กและคนรุ่นหนุ่มรุ่นสาวที่ไม่ได้เรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนถึง ๓ ล้าน ๕ แสนคน ในจำนวนนี้คงจะมีเป็นอันมากที่ทำงานเป็นอาชีพ เช่น ทำนา ทำสวน รับจ้างต่าง ๆ แต่คงจะมีจำนวนไม่น้อยใน ๓ ล้าน ๕ แสนคนนี้ที่หางานทำไม่ได้ และเมื่อเด็กวัยรุ่นไม่ได้เรียนหนังสือและไม่ได้ทำงาน ช่องทางที่จะเกิดปัญหาเยาวชน หรือปัญหาอันธพาลวัยรุ่นก็ย่อมมีมาก นำกลัอันตรายเป็น ปัญหาทางสังคม

ที่พูดมานี้ไม่ได้หมายความว่าเด็กที่ไปโรงเรียนหรือไปเข้ามหาวิทยาลัย หรือแม้แต่ในคณะเศรษฐศาสตร์แล้วจะเป็นอันธพาลไม่ได้ อาจจะมีเหมือนกันในที่นี้ แต่ว่ามีช่องทางน้อยกว่าเด็กที่ไม่สามารถที่จะเข้าโรงเรียนได้ และไม่มีความทำ เพราะฉะนั้นที่เราบ่น ๆ กันว่า ปัญหาวัยรุ่นและอันธพาลมีมากในประเทศไทยนั้น เมื่อหวนคิดกลับไปแล้วก็จะรู้สึกว่าเป็นที่น่าอัศจรรย์

มากที่เด็กว่างงานอยู่เยอะแยะ และไม่สามารถไปเข้าโรงเรียนได้แล้ว มีอันขาด พอดีที่โรงเรียนนี้ น่าจะมีมากกว่านี้

พิจารณาจากแง่ของตัวเอง เราต้องการให้เด็กของเราเป็นพลเมืองดี มีความคิดเป็น คนดีทั้งในครอบครัวและในหมู่คณะ ถ้าเราเชื่อว่าการศึกษจะส่งเสริมให้เป็นคนดีได้แล้ว ก็น่า เสียใจยิ่งนักที่มีเด็กวัยรุ่นอายุ ๑๑ ถึง ๑๖ ปี จำนวนถึง ๒ ล้าน ๕ แสนคน ไม่ได้รับการศึกษา ถึงขนาด ผลเสียหายในเรื่องนี้มีมาก เช่น การส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ก็น่าคิดว่าเราวาง รัฐธรรมนูญกันจะได้ผลเพียงใด ถ้าประชากรของเรายังขาดการศึกษาอยู่มากเช่นนั้น และการที่ เราจะอดอ้อกับใครว่า คนไทยรู้หนังสือกันมากถึง ๖๐-๗๐-๘๐ % นั้น จะมีมูลแห่งความจริง เพียงใด

ถ้าพิจารณาจากแง่เศรษฐกิจประชาคม ความจริงก็มีอยู่ว่า คนที่มีการศึกษาคือยอม ทำงานได้เฉลี่ยฉลาดและได้ผลดีกว่าคนที่ไร้การศึกษา ถ้าข้อนี้เป็นความจริง การเพิ่มผลผลิตของชาติไทยย่อมจะประสบผลสำเร็จไม่ได้ ในเมื่อคนของเรายังรู้หนังสือแบบงู ๆ ปลา ๆ ผู้ เชี่ยวชาญการศึกษาได้วางเป้าหมายไว้สำหรับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียว่า ถ้ามีเด็กนักเรียนชั้น ประถมอยู่ ๓๐๐ คน ก็ควรจะมียุทธวิธีชั้นมัธยมประมาณ ๒๖ คน ในประเทศในเอเชียนี้ ประเทศ ญี่ปุ่นเขาสามารถทำการได้ดีกว่าเป้าหมายแล้ว คือ ไปได้ถึงอัตราส่วน ๓๐๐ ต่อ ๒๘ ประเทศไทย เราแม้จะรวม ป. ๕-๖-๗ ไว้ ในชั้นมัธยมจนถึง ม.ศ. ๕ ก็ยังได้อัตราส่วนเพียง ๓๐๐ ต่อ ๒๐ ถ้าตัด ป. ๕-๗ ออก ถือเป็นชั้นประถม อัตราส่วนจะเหลือเพียง ๓๐๐ ต่อ ๘ ซึ่งนับว่าต่ำกว่า เป้าหมาย ๒๖ ของเอเชียอย่างไกลมาก

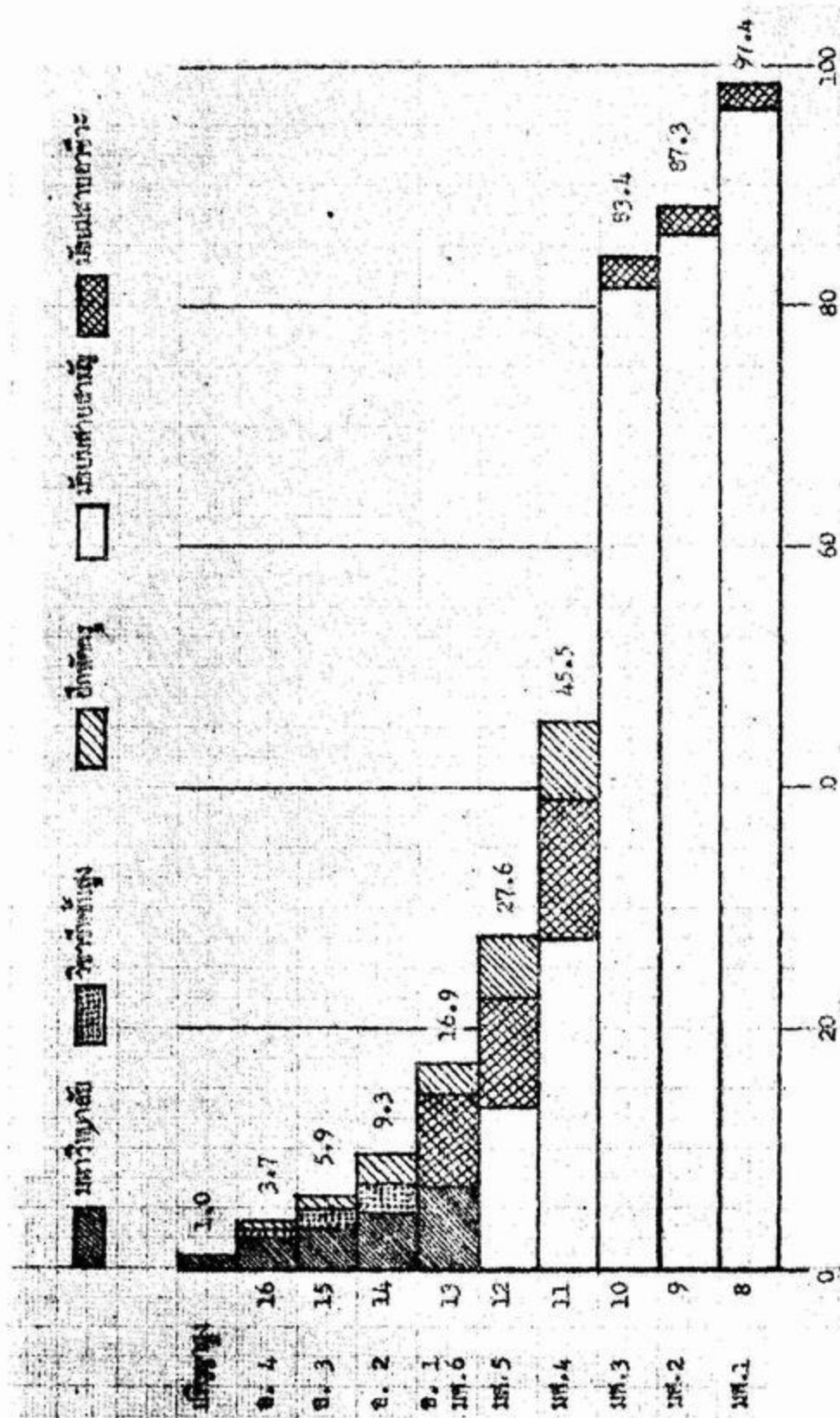
ข้อเท็จจริงทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลและประชาชนของเรามีหน้าที่ด่วนและสำคัญ ที่สุดอยู่ข้อหนึ่ง คือพยายามสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เด็กของเราได้เรียนมากยิ่งขึ้นไป เรา ต้องการทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนส่วนท้องถิ่น เฉพาะอย่างยิ่งเราต้องการครูสำหรับโรงเรียนมัธยมอีกมากหลายเท่าของจำนวนที่เราที่มีอยู่ในเวลานี้ ถ้าจะมีปัญหาถามว่า ประเทศเราจนอยู่อย่างนี้จะสามารถเจียดเงินมาเพื่อการศึกษาได้พอเพียง หรือ หรือถ้าจะถามว่า Can we afford it? คำตอบที่เป็นภาษาอังกฤษก็ควรจะเป็นว่า We cannot afford not to do it หมายความว่า ถ้าเราไม่สามารถเจียดเงินมาเพื่อการศึกษา ก็ไม่น่าจะสามารถ เจียดเงินไปสำหรับเรื่องอื่น เพราะปัญหาอื่น ๆ เช่น ภัยคอมมิวนิสต์ อันธพาล อาชญากรรม

วัยรุ่น การปกครองประชาธิปไตย หรือแม้แต่ปัญหาการเศรษฐกิจและการผลิตต่ำ ปัญหาเหล่านี้จะบังกันแก้ไขไม่ได้ ถ้าเราไม่ยอมลงทุนในสิ่งที่ประเสริฐที่สุด คือ คน

ถ้าเป็นที่ยอมรับกันว่า ประเทศไทยทั้งรัฐบาลและประชาชนจะต้องใช้กำลังเงินและกำลังคนลงทุนเพื่อการศึกษาให้มากจริงๆ แล้ว หลักการที่ควบคุมมากก็คือถ้าจะต้องใช้เงินมาก จะต้องพยายามใช้กำลังเงินและกำลังคนนั้นให้ได้ผลให้มีสมรรถภาพดีจริงๆ ถ้าเป็นเช่นนั้น คำว่า ประหยัดในความหมายแท้จริงก็จะต้องเป็นคำขวัญ เช่น ก่อนจะสร้างโรงเรียนใดให้มีความสวยงามเป็นพิเศษ หรือมีหอประชุมอันหรูหรา จะต้องคำนึงถึงปริมาณโรงเรียนที่ควรจะต้องถอนเงินจากการอดกลั้นที่จะไม่สร้างหอประชุมนั้น เจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้จะต้องวางแผนการและโครงการระยะยาวให้รอบคอบ เพื่อมิให้เกิดการรวบไหล การเหลวไหล และเพื่อให้สนับสนุนการลงทุนแก้ปัญหาให้ถูกต้องตามลำดับความสำคัญของงานแต่ละด้าน

ในชั้นมัธยมศึกษาชั้น ควรจะสังเกตได้ว่าเด็กของเรามักจะออกจากโรงเรียนไปเป็นจำนวนมากระหว่าง ม.ศ. ๓ กับ ม.ศ. ๔ (ดูตารางหมายเลข ๒) ม.ศ. ๓ ออกไป ๓ หมื่นเศษ ทั้ง ๒ ปี ทั้ง ๒๕๐๔ และ ๒๕๐๗ และ ม.ศ. ๔ ก็ออกไปมากถึงหมื่นห้าและ ๘ พันเศษ ใน ๒ ปี นั้น และอีกชั้นหนึ่งออกไปเมื่อจบ ม.ศ. ๕ เด็กที่ออกไปทั้งสองประเภทนี้เมื่อออกไปเข้าโรงเรียนไม่ได้ คำตอบก็คือจะต้องทำงาน เมื่อจะต้องทำงานก็ต้องมีวิชาชีพ จะได้ทำงานได้ มิใช่จะเรียนรู้อยู่แต่ในวิชา "หนังสือ" เท่านั้น จะเห็นได้ว่าเด็กที่สำเร็จ ม.ศ. ๓ หรือ ม.ศ. ๕ สายสามัญนั้นหางานทำได้ยาก แม้แต่ราชการก็ไม่ใคร่อยากรับ ขอบรับพวกสำเร็จพณิชยการมากกว่า แม้จะเสียเงินเดือนมากกว่า มองจากแง่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนรวมก็จะต้องการใช้ผู้มีฝีมือทางการช่าง สำหรับทำถนน ก่อสร้าง รั้ววัด ขุดคลอง ทำการอุตสาหกรรม และต้องการผู้มีความรู้เบื้องต้นในด้านเกษตรกรรมการป่าไม้เป็นอันมาก เมื่องานเหล่านี้เป็นงานที่ผู้ต้องการหาคนมาทำงาน ในด้านผู้หางานก็ควรจะได้แสวงหาวิชาที่มีผู้ต้องการนี้ จะได้ประโยชน์ทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม ฉะนั้น จึงเห็นว่าการศึกษาสายอาชีพใน ม.ศ. ต้นก็ขึ้นสิ่งสำคัญไม่ใช่น้อย สังเกตดูจากภาพหมายเลข ๓ จะเห็นว่าในชั้นนี้มีผู้เรียนอาชีพศึกษาน้อยเต็มที และรัฐบาลดำริจะเลิกเสีย ถ้าเป็นเช่นนั้นก็น่าเสียดาย เพราะการที่โรงเรียนอาชีพชั้น ม.ศ. ต้นในประเทศไทยเท่าที่เป็นอยู่ในอดีตและปัจจุบันไม่ได้ผลนั้น ก็เป็นเพราะเหตุหลายประการซึ่งควร

ภาพที่ ๓
จำนวนนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๖ (เรือนพัน)

จะแก้ไขได้ พวกเราที่เป็นผู้ใหญ่แล้วคงจำได้ว่าที่รัฐบาลตั้งโรงเรียนในครั้งนั้นท่านตั้งด้วยการ โบกมือ คือ หมายความว่าครั้งหนึ่งต้องการโรงเรียนอาชีวะทุกจังหวัด ท่านโบกมือที่หนึ่ง โรงเรียนช่างไม้ก็เกิดขึ้นครบ ๗๐ จังหวัด ครุฑไม้มี หรือไม่มีคุณ นักเรียนที่เรียนไปแล้ว ก็สู้เด็กจีนที่ฝึกอยู่ร้านช่าง ๆ บ้านไม่ได้ และก็น่าประหลาดเหลือเกินที่โรงเรียนช่างไม้มีถึง ๗๐ โรงเรียน แต่โรงเรียนเกษตรในชั้น ม.ศ. ต้น มีไม่ถึง ๓๐ โรงเรียน และความจริงแม้โรงเรียนเกษตรก็ไม่ไ้ดีผล เพราะเหตุที่เราไม่ได้ตั้งใจเด็กและตั้งใจผู้ปกครองให้มุ่งหน้าเรียนในด้านเกษตร หรือมุ่งหน้าเพื่อทำงานด้านเกษตรหรือมุ่งหน้าเรียนทางการช่าง เราใช้แบบเงียบ ๆ เรียนที่ไหนไม่ได้แล้วก็เชิญมาเรียนที่นั่นก็แล้วกัน โอกาสหน้าอาจกลับเข้ามาชั้นมัธยมศึกษาได้อีก อาจกลับเข้ามาหาวิทยาลัยชั้นส่วรค์ได้อีกเป็นต้น ทำอย่างนี้ก็โกหกกันไม่ได้นาน เพราะโรงเรียนก็ไม่มีใครเข้าเรียน ข้อบกพร่องเหล่านี้พอจะช่วยแก้ไขได้ และถ้าเริ่มต้นกันใหม่ก็คงมีทางสำเร็จ แต่ไม่ใช่ใช้วิธีโบกมือสร้างโรงเรียน ฉะนั้น จึงไม่ควรเลิก แต่ควรขยายออกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้หมดไป เฉพาะอย่างยิ่งในด้านฝึกหัดนักเรียนให้รู้จักใช้มือและเครื่องมือจริง ๆ โดยไม่ให้ความหวังที่ผิด ๆ ว่า เข้ามาเรียนแล้วจะสามารถต่อมหาวิทยาลัยได้

ขณะนี้ ใคร จะเสนอตัวอย่างของโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการและสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติได้ร่วมกันพิจารณาโครงการที่ ๑ เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาชั้นมัธยม ได้แก่ โครงการปรับปรุงอาชีวศึกษาในชั้นไปต่อมัธยมตอนปลาย โครงการนี้กำลังเจรจากับธนาคารโลก จะเป็นโครงการ ๓ ปี มีการปรับปรุงและขยายโรงเรียนการช่างอุตสาหกรรม ๓๔ โรงเรียน รับนักเรียนได้ทั้งหมด ๗,๐๐๐ คน ผลิตได้ปีละ ๒,๓๐๐ คน ก็ปรับปรุงและขยายโรงเรียนเกษตรกรรมชั้น ม.ศ. ปลาย อีก ๘ โรงเรียน รับนักเรียนได้ ๓,๘๐๐ คน ผลิตได้ปีละ ๑,๓๕๐ คน ในโครงการนี้จะมีการปรับปรุงการฝึกหัดครูทั้งทางช่างและทางเกษตร โครงการนี้รวมทั้งการจัดซื้อเครื่องอุปกรณ์การสอนและการฝึก จะต้องใช้เงินประมาณ ๔๔๐ ล้านบาท

อีกโครงการหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้สามารถเรียนวิชาชีพด้วย เพื่อเตรียมไว้ก่อนทำงานเมื่อจบ ม.ศ. ๓ โดยจะให้เรียนปนไปกับเด็กในชั้นสายสามัญ เรียกว่า โรงเรียนผสม (Comprehensive school) ตามโครงการนี้จะพยายามปรับปรุงขยายโรงเรียนปัจจุบัน

๓๘ โรง และสร้างใหม่ ๓ โรงเรียนในท้องที่ต่าง ๆ กระจายทั่วราชอาณาจักร นักเรียนอาจจะเลือกสายอาชีพได้ในเมื่อจบ ม.ศ. ๓ แล้ว และเมื่อจบ ม.ศ. ๓ ก็จะมีวิชาชีพซึ่งได้เรียนมาแล้ว ๒ ปี คาดว่าโครงการนี้จะใช้เงินรวมทั้งสิ้นประมาณ ๓๒๐ ล้านบาท เป็นโครงการ ๕ ปี

โครงการเหล่านี้เป็นโครงการที่ดี น่าสนับสนุน แต่ท่านทั้งหลายจะเห็นได้ว่า เราพูดถึง ๔๐๐ ล้าน ๓๐๐ ล้าน ซึ่งเป็นจำนวนเงินมากมาย แต่มาถึงจำนวนคนที่ผลิตออกมาได้เพียง ๒,๐๐๐ คน หรือ ๓,๐๐๐ คน ทั้ง ๆ ที่ปัญหาในกระต๊อบนี้พูดถึงเป็นเรือนแสน น่าเสียดายที่เราเผชิญกับปัญหาและจำเป็นต้องใช้เงินมาก สำหรับที่จะได้คนน้อย แต่คิดว่าถึงอย่างไรก็ดี เป็นเรื่องแรก เป็นตอนต้น ถ้าเราออกไปเรื่องจะใหญ่ขึ้น จึงน่าจะสนับสนุนและน่าจะพยายามให้เป็นไปได้ตามที่ต้องการ และนอกจากนั้น โครงการของกระทรวงศึกษาธิการที่ไม่เกี่ยวกับการกู้เงินจะต้องใช้เงินงบประมาณมากนั้น ก็ควรจะได้รับการพิจารณาพร้อมกับสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ เพื่อที่จะได้สามารถดำเนินการไปได้โดยรวดเร็ว ในระหว่างนี้ เมื่อเราไม่สามารถแก้ปัญหาให้ได้ทั่ว ก็ขอเสนอว่าควรที่จะมี mobile unit คือออกไปช่วยสอนวิชาชีพแก่เด็กในชนบท ควรจะมีโรงเรียนกลางคืนในที่ต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร เพื่อที่จะได้สามารถทำการสอนได้โดยปกติ เมื่อทำไม่ได้ก็สอนพิเศษขึ้นเพื่อให้ได้ผล

(ยังมีต่อ)

๕. เก็บตก

เรื่องของหูก้อย

ข้าราชการมักการพนันผู้หนึ่งมีลูกชายที่เข้าเรียนหนังสืออย่างบรม ทุกครั้งที่บอกให้เรียนหนังสือหรือทำการบ้าน แก่ต้องหาข้อแก้ตัวต่าง ๆ นานาอยู่เสมอ เป็นต้นว่า วันหนึ่งตอนหัวค่ำ พ่อบอกให้ดูหนังสืออีก

ลูกชาย : “เอาอย่างนี้แล้วกันครับคุณพ่อ เอาสตางค์มาโยนหัวโยนท้ายกันดีกว่า หากขึ้นหัวผมขอคุณที่.ว. ขึ้นท้ายขอไปดูหนังกับคุณแม่ ถ้ามันตั้งเมื่อไรผมจะดูหนังสือครับ!”

“B”

นักเรียนไทยกับการศึกษาของเขาในชมพูทวีป

เฉลิม สิงกุล

อากาศในตอนเช้าตรู่ของกรุงนิวเดลีสดชื่นแจ่มใสเย็นสบายปราศจากควันหมอกและน้ำค้าง เวลาตั้งแต่ก่อนดึกจนรุ่งถึงฟ้าสว่าง มันเป็นเวลาสงบสงัดเหมาะแก่การพักผ่อนหลับนอนยิ่งกว่าเวลาอื่น ซึ่งแม้จะเป็นปลายฤดูร้อนก็ยังคงอ้าวระอุและแห้งผาก ด้วยเหตุนี้ ชาวนิวเดลีส่วนมากจึงตื่นนอนกันสาย ๆ หลังจากเวลา ๘.๐๐ น. ล่วงแล้ว การที่เราจะไปตระหนักรู้ว่าขเกยจบรม นอนตื่นสายตะวันโด่งฟ้าก็ไม่สนิทนัก เพราะในช่วงเวลานั้นเป็นเวลาที่กำลังสุขสำราญ Working time จริง ๆ ของเขาไม่ว่าชาวบ้านย่านตลาด คหบดี นักธุรกิจ และข้าราชการ จึงเริ่มต้นและกึกก้องเอาเมื่อเวลา ๑๐.๐๐ น.

ผมเป็นคนตื่นเช้าเพื่อรับมือกับรถประจำทางในกรุงเทพฯ มาแต่ไหนแต่ไรแล้ว แม้ว่าฝนจะตก ฟ้าจะครมคราม และกระปรกกระเปรี้ยง อันเป็นผลสะท้อนมาจากความคึกคักของโดยไม่เจียมสังขารกับราตรีในกรุงเทพฯ จึงได้มีโอกาสรับความสดชื่นของบรรยากาศ และได้พบกับชีวิตของชาวนิวเดลีตั้งแต่ฟ้าเริ่มสว่าง ความประหลาดใจอันแรกที่คุณผู้ไปถึงใหม่ ๆ และผมจะได้พบก็คือ ต้นไม้ดอกไม้ใบต่าง ๆ ที่ปลูกอยู่ในสนามหญ้า และต้นคูนินกับต้นดอกนกยูง ซึ่งยืนต้นเรียงรายได้ระดับเป็นทิวแถวทั้ง ๒ ฝากถนนข้างสี่ชั้นเขียวขจีจริง ๆ ความเขียวสดชื่นของพุ่มพฤกษ์ที่ประดับด้วยนกหลากชนิดส่งเสียงแข่งขันระเบ็งแซ่ในตอนเช้าตรู่ เป็นสัญญาณธรรมชาติที่ปลูกให้เรารู้สึกถึงความโกลาหลของชีวิตที่ดูจะขาดความกระฉับกระเฉง ไม่ว่าคุณจะอยู่แห่งหนตำบลใดในตอนเช้าจะเป็นใน Agra Ford หรือ Connought Circus คุณก็จะได้ยินเสียงนกพร่าทั่วไปหมด ส่วนเสียงกานันได้ยินอยู่เป็นระยะตลอดเวลา จนกระทั่งเราตักเนื้อแห้งไว้เป็นเสบียงกรังเพื่อรับวันหยุดที่มักจะหยุดก็พากันหยุดเนย ๆ ไม่มีมีมิขลุ่ย และแก้หยุดเสียงจริง ๆ ก็ต้องอยู่โยงได้ ชีวิตของชาวเดลีเริ่มเคลื่อนไหวนับตั้งแต่รถส่งนม คนใช้ในระดับต่าง ๆ

คนส่งขนมปังทุกชนิด คนส่งหนังสือพิมพ์ ซึ่งก็คล้ายกับกรุงเทพ ฯ เรายังแหละ เว้นแต่คนรับจ้าง ริดผ้าเท่านั้น ไม่มีในกรุงเทพ ฯ อาชีพที่ผ่านประกอบด้วยการรถเข็นล้อเหล็กกว้างยาวขนาดโต๊ะ เสมัยนเดียวและดูจะเล็กกว่า แต่สุดแสนบุโรทั่งโยเยจวนจะพังมีพังแหล่ เข็นกึ่งกึ่งไปตามถนน เฝ้ายโครมคราม บ้านไหนจ้างริดผ้ากันก็จะจอดริมถนน และบางคันก็จอดริตกลางถนนนั่นแหละ ราคาค่อนข้างถูก ราวๆ ตัวละประมาณ ๒๕ สตางค์ไทย แต่ท่านพวกนี้ทำอะไรไม่ค่อยจะปราณี ปราศรัย พรหมน้ำพรอดขยุ้ม ๆ แล้วก็ริดเอา ๆ เดาอ่านของท่านก็ขนาดใหญ่เหลือหลายสัก ๓ เท่า ของเตาอ่านไทยเห็นจะได้ วางก็กลงไปแล้วก็ไถพรอด ถ้ามีการต่อว่าต่อขานก็ไถใหม่พรอด ๆ เหมือนกัน ฝีมือดีเลือกสรรได้ตามความพอใจ เพราะรถเข็นริดผ้าเหล่านี้ดูจะมีมากมายเอา การอยู่

ระดับของชนชั้นกรรมมาชีพ เฉพาะงานบ้านที่นวดเตลเท้าที่ผสมประจักษ์ด้วยตาตนเองนั้นดู จะมีอยู่ ๓ ระดับ ระดับแรก ได้แก่พวก Sweeper คนกวาดเช็ดถูพื้นห้องและเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ ใน บ้าน จนกระทั่งทำความสะอาดในห้องน้ำ คนพวกนี้มีหน้าที่หรืออาชีพนี้ด้วยสืบเชื้อสายต่อเนื่องกันมาไม่มีวันที่จะขยายหรือพัฒนาฐานะของตัวเองขึ้นทำงานให้สูงกว่านี้ แม้ว่าสวรรค์ จะบันดาลให้เขาถูกสลากกินแบ่งรางวัลที่ ๓ สักครั้งก็ตาม อาชีพ Sweeper มีทั้งผู้หญิงผู้ชาย ผู้หญิงแต่งกายรุ่มร่ามฉีกกายดำเหม็น สกปรก ถ้าไรเงินอันเบ้อเริ่มส่วมอยู่ที่ข้อเท้า และมีอะไร เหมือนค้อนหูหรือเข็มกลัดเน็คไทติดแปะไว้เหนืออรุณมุข ซึ่งคุณ ๆ ก็คงจะได้เคยเห็น เวลาทำงานของ Sweeper นั้นสุดแต่นายจ้างจะว่าจ้างตลอดวันหรือเพียงครั้งเดียวหรือ ๒ ครั้งในตอนเช้าและตอนเย็น หรือตอนไหนก็ได้ แต่ตอนกลางคืนเฉพาะผู้หญิงผมยังสงสัย ค่อนข้างจะเป็นพวก "มาลี" ได้แก่พวกรับจ้างทำสวนรดน้ำต้นไม้อย่างเดียว รู้สึกจะเป็นผู้ชายล้วน ผู้หญิงผมยังไม่เคยเห็น พวก ทำสวนนั้นส่วนมากก็มักจะจ้างให้มาทำในตอนเช้าและตอนเย็นสองเวลา หรือตอนเช้าเวลาเดียว เช่นเดียวกับ Sweeper เว้นแต่บ้านหรือสำนักงานใหญ่ ๆ ซึ่งมีสนามหญ้ากว้างขวางจึงจ้างกัน ตลอดวัน ทั้ง Sweeper และมาลี พอเสร็จจากหน้าที่ที่บานนี้แล้วก็ย้ายไปทำบ้านโน้นบ้านนั้น สุดแต่บ้านไหนที่ไหนจะจ้างให้ทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับฝีมือของตนเองด้วย ชน ๒ ระดับที่กล่าวมานี้ แต่ละระดับก็ทำหน้าที่ของตนเอง ไม่มีการแก่งแย่งกันทำ เว้นแต่พวกเดียวกันหรือระดับเดียวกัน เท่านั้นที่แย่งกันเองอดสูติ การว่าจ้างคน ๒ จำพวกนี้ จึงอาจเลือกจ้างได้สบาย โดยทดลองฝีมือ ด้วยการทำกันจริง ๆ ๒-๓ ครั้ง เมื่อไม่พอใจก็เปลี่ยนใหม่จนกว่าจะพอใจ แต่จะเอาให้พอใจ เห็นจะหายาก ครือ ๆ กันนะแหละ รายไหนรายนั้น

ต่อมาพวก Barrer ได้แก่คนใช้ในบ้าน พวก Barrer ตูจะสำคัญตนเองว่ามีระดับสูงกว่า ๒ พวกที่กล่าวมาแล้ว เขาอาจจะรับใช้คุณได้ทุกอย่าง เว้นแต่การกวาดเส็ดฝุ่นและห้องน้ำ อันเป็นงานของ Sweeper และการทำสวนอันเป็นงานของมาลี แม้จะบังคับเคียดเข็ญยิ่งงหรือให้ค่าจ้างสูงเพียงใด ก็จะไม่ยอมทำงานประเภทนั้น ฉะนั้น การที่จะมีคนรับใช้ในบ้านสำหรับงานอย่างว่า จึงต้องมี ๓ คน ๓ ลักษณะ

อาคารบ้านช่องกรุงนิวเดลีนั้นสร้างด้วยคอนกรีต แบบป้องกันได้ทั้งความร้อนและความหนาว มองดูสวยงามแปลกตา ตูทึมๆ และโปรงๆ ความร้อนอันรุนแรงของอากาศในฤดูร้อนทำให้ส่วนประกอบของอาคารจะขาดพัฒมเพดานไม่ได้ ในห้องหนึ่งๆ บางห้องอาจจะมีพัฒมเพดานเบาอยู่ตลอดเวลาคั้ง ๓-๕ อัน ผู้อาศัยโดยเฉพาะผู้เช่าไม่จำเป็นจะต้องจัดหาพัฒมไปติดหรือตั้งให้ยุ่งยากกวนกระเปา เว้นแต่เครื่องปรับอากาศซึ่งมีราคาสูงมาก ส่วนมากผู้เช่าต้องจัดหาตนเอง เจ้าของบ้านทำช่องติดเครื่องปรับอากาศไว้ให้เสร็จ นอกจากนั้น ในห้องน้ำก็มี Geyser สำหรับทำน้ำร้อนไว้ให้อาบระหว่างฤดูหนาวที่สดแสนทารุณอีกด้วย ผู้อาศัยไม่ต้องเดินขึ้นมาติดไฟต้มน้ำร้อนให้โกสาลโหลกเหวก คุณจะอาบน้ำร้อนหรือน้ำเย็นหรือน้ำอุ่นขนาดไหนอย่างไรก็ได้ตามใจชอบ เพียงแต่เบ็ดสวิตไฟแก้กเดียว รอประเดียงน้ำร้อนก็จะพุ่งกระชูดออกมาที่อกน้ำในห้องน้ำทั่วไปจึงมีอยู่ ๒ กอก สำหรับคุณผสมอาบเอาเอง ไม่มีใครผสมให้คุณอย่างว่าหรือก ที่เมืองแซกซูหญิงเขาเก็บด้วยยังกะอะไรดี ตัวดำละเลื่อมยังกะงูเห่าเขายังเอาผ้าคลุมหน้าไว้ไม่ยอมให้ใครเห็น

บ้านแต่ละหลังตั้งกล้างนัสมหมายถึงบ้านของผู้พอจะมีอยู่อาศัย ส่วนราคานั้นถ้าเป็นบ้านเดี่ยวชนเดยวก็หนักเอาการอยู่ แต่ถ้าเป็นบ้านใหญ่ ๒-๓ ชั้นมีผู้เช่าหลายครอบครัวหลายคนละชั้นหรือคนละห้องก็ไม่ได้กระไรนัก ส่วนบ้านของพวกชนชั้นต่ำอย่าพูดถึงเลย คุณคงไม่ยอมไปอยู่แน่ เขาเอาอิฐแผ่นโตๆ วางเรียงซ้อนกันเป็นฝาผนังห้องแล้วก็เอาขี้วัวผสมกับอะไรบางอย่างก็ยังไม่ได้ศึกษาละเอียดบ้ายโปะๆ เหมือนฉาบปูนก็พอไหว แต่ถ้าคุณสนใจในกรรมวิธีของสถาปัตยกรรมแบบนั้นถามผมไปได้ ผมจะได้ศึกษาให้ละเอียดแล้วจะอธิบายให้แจ่มแจ้ง แต่บ้านที่ฉันเขาไม่ยอมให้ปลูกกันประเจิดประเจื่อนะ หลบๆ ซ่อนๆ ตามสลัมต่าง ๆ ซึ่งมีหลายแบบหลายแนวตามพรรคตามพวกของศาสนาแต่ละศาสนา คุณจะอยู่ซุ่มๆ ตมกลั่นเนยผสมขี้วัวขี้ควายยังงั้นกับออกไปมียาก

พอสายอื่นก็คงจะมีพาต่าง บางบรรทุกขัวชควาย บางกับบรรทุกกระดางปลุกต้นไม้ บางกับบรรทุกสินค้าเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ กระจุกกระจิกซึ่งโดยมากมักเป็นเครื่องใช้ไม่สอยประจำบ้าน เช่น เสื้อ ตะกร้าสาน โต๊ะไม้เล็ก ๆ ตะโกน โหวกเหวกเค็ดเค็ดเร่ขาย พาพวกนี้ดูจะเชื่องและรู้พอ ๆ กับคนหรือจะยิ่งกว่าคนเสียอีก แล้วก็ไม่ใช่ว่าจะไร้อย่างพาในนิทานดิสป พอมิใครเรียกดูเรียกซื้อ บางทีเจ้าของยังไม่ทันได้ยินมีวแต่พ่นน้ำลาย แต่พาหยุดแล้วเพราะได้ยินก่อน ต่อมาก็มพรมบรรทุกเกวียนเทียมด้วยวัวหรือควายทั้งคู่ หรือบางทีข้างหนึ่งเทียมด้วยควาย แต่อีกข้างหนึ่งเทียมด้วยวัว ส่วนจะเอาวัวหรือควายไปเทียมคู่กับม้ามันผมยังไม่เคยเห็น ลองสอบถามคุณณรงค์ สุขุม ผู้เคยอยู่มาก่อนสมมติเอาเองก็แล้วกันนะ คงจะได้รายละเอียดดีกว่านี้เป็นแน่ ทั้งวัวและควายคู่กันก็ดูสนิทสนมกลมเกลียวกันดี เป็นตัวผู้ทั้งนั้น พวกตัวผู้ถูกใช้งานหนักเพราะเจ้าของถือว่าเกิดมาไม่ก่อประโยชน์อันใดให้แก่เขา จึงใช้เอาใช้เอาวันยังค่ำ ไม่ทันใจหรือขัดใจก็เพียงนิทหนอยก็ถูกลงแซ่เสียจนสมมติไม่ได้ต้องเบือนหน้าหนี เกิดชาติใดหนใดชุลยให้เกิดเป็นวัวเป็นควายและม้าตัวผู้ในเมืองแขกเลยเจ้าประคุณ ส่วนตัวเมียมันเลี้ยงไว้กินนมประทังชีวิตของพวกเขา จึงได้รับการเลี้ยงดูและพิทักษ์รักษาอย่างดี มิยอมให้กลาตสาขายเพราะความมีศักดิ์และรัตนมไปกินก็ได้ พอมิเรื่องมีราวกันก็พิสูจน์ไม่ได้ว่านมของวัวควายตัวไหนแน่ จะถามเจ้าของนมผู้ถูกรักก็จะต้องทำดาปริบ ๆ นี่ผมพูดถึงนมวัวนมควายนะ ส่วนนมม้ามันเขายังไม่เห็นมีใครเขารีดกินกัน หรือจะมีแล้วก็ไม่รู้ได้ เจ้าคนเร่ขายแต่ละคนก็เหลือหลายพอสาเตาเข้าเท่านั้นที่จะจ้องประสานตาเรา ยืนโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้วยภาษาลังกฤษในฮินดูจนกระทั่งรำคาญ แม้จะหลบตาและหายเข้าไปในห้องแล้วก็ยังโหวกเหวกถามหลังอีกนานจนแน่ใจว่าเราจะไม่ยอมไต่หน้าออกไปให้เห็นอีกแน่ จึงจะล่าถอยไปอย่างหน็ดหนาดเต็มที่ ผิดกับผู้หญิง พวกองค์าคม ๆ ของเธอเขานิดเดียวเท่านั้นหลบแผ่ลับไม่ยั้ง พิดัก ที่เราไม่ยอมประสานแก่ก็จะคลประสาน ส่วนที่เราอยากจะประสานด้วยกลับไม่ยอม

เป็นยังงี้ ๆ ๆ ผมถึงว่าการส่งลูกหลานไปอยู่เมืองแขกนั้นขอให้เห็นใจได้ไม่เหมือนเมืองฝรั่งมังค่า จะพาเขาไปนั่งกินลมชมวิวดกลางแสงเดือนอันอร่ามในสนามหญ้าหรือเนินหินอันเย็นสบายของ Tomb ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายทั่วไปหมดก็ไม่ได้ เพราะที่โล่งและเนินหินอันเลื่อมสกาไปด้วยแสงจันทร์นั้นดูจะมีไว้สำหรับให้พวกเขานั่งผลิตุโยกัน ไม่ได้มีไว้ให้หนุ่มสาวจูกันเหมือนเมืองอื่นประเทศอื่น และการที่จะไปขอแต่งงานกับเขานั้นก็ดูจะไม่มีความเป็นไปได้ เพราะที่

เมืองเขกการพรรณนั้นติดกับที่อื่น ซึ่งโดยทั่วไป ผู้ชายไปขอมผู้หญิง แต่ที่นั่นผู้หญิงไปขอมผู้ชาย
 อันนั้น.....ผมก็รู้สึกตะหงิดๆ อยู่ไรๆ ว่าดูจะอันตรายนเหมือนกัน เพราะพวกเราหนุ่มไทยใจหาญ
 มักใจอ่อนและขี้เกรงใจผู้หญิงสาวๆโดยมิเลือกหน้าชะด้วย โช้.....เราเป็นสุภาพบุรุษจากสยาม
 นามประเทืองว่าเมืองทอง ผู้หญิงมาขอแต่งงานด้วย ถ้าปฏิเสธก็บ้าเต็มที ถึงผมเองขนาดนั้นก็เห็น
 จะไม่ปฏิเสธ หรือใครจะปฏิเสธก็ว่ามา..... แต่ท่านผู้ปกครองไม่ต้องตกใจครับ เพราะสาวเขก
 เขาไม่จริงจังกะเราคนไทยหรอก เชื่อผมเถอะ ผมยังไม่เคยเห็นสถิติของการที่ผู้หญิงขอแต่งงาน
 กับลูกหลานอโยธยาที่ไหน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนที่อยู่ในความดูแลของ ก.พ. นั้น ไม่
 ว่าผู้หญิงหรือผู้ชาย ทาง ก.พ. ท่านทวงนักทวงหนา พยายามหน่วงเหนี่ยวมิยอมให้นักเรียน
 คนใดไปเข้าสู่อ้อมกอดของใครได้ง่ายๆ เพราะเรื่องการศึกษาด้วยความรักนี้จะเดินคู่กันไม่ได้มา
 แต่ไหนแต่ไรแล้ว เว้นแต่ผู้ปกครองจะอนุญาตเป็นกิจลักษณะและลายลักษณ์อักษร ทั้งตัวผู้ที่จะ
 แต่งงานก็ต้องให้คำมั่นสัญญาแก่ ก.พ. ด้วยว่าจะพยายามพากเพียรศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จ
 อย่างแน่นอน มิให้การแต่งงานเป็นอุปสรรคในการศึกษาอย่างเด็ดขาด

มาถึงตอนนี้คุณก็คงจะหิวละซี อาหารที่คุณจะรับประทานได้ก็ Guest House หรือ
 Bangalore หรือ Hotel ที่คุณพักอยู่เท่านั้น อย่าไปหวังเลยว่าหิวเมื่อใดก็แวะแฉับเข้าไปในร้าน
 รวงริมถนนเลือกสั่งได้ตามใจชอบเมื่อใดก็ได้เหมือนบางกอกจะบอกให้ เว้นแต่คุณจะสามาร
 รับประทาน "จาปาด" ลักษณะเหมือนโรตีสี่แต่เล็กกว่า รสชาติหามิไม่ พอๆ กับขนมเบื้องของ
 เราที่ไม่ใส่อะไรผสมนั้นแหละจุ่มกับถั่วคัมและเหลืงอ่อง จ้าเอ้าจ้าเอาตามรถเข็นข้างถนนหรือ
 ในสถานีรถไฟ แต่ผมรับรองว่าคุณกระตือรือร้นไม่ลงแน่ ผมเองพยายามแล้วไม่ไหว ฉะนั้น จึงขอ
 แนะนำว่าร้านอาหารที่พอจะกินกันได้สำหรับคนไทยเราก็คือ Mikado หรือ York แถบ Connought
 Place เท่านั้น บรรยากาศที่มึ่มๆ แบบ Night Club บ้านเรา แต่ความหรูหราไม่ได้ความ แพ้
 ไทยเราหลุดลุ่ย มีดนตรี ๓-๔ ชั้น ไม่มี partner และเหล้าก็ไม่มี ถ้าอยากจะรับประทานเหล้าก็
 ต้องไปที่อื่นตามไฮเต็ลใหญ่ๆ เช่น ที่ห้องอาหาร Cafe Chinois, Oberoi Hotel คิวัก Passport
 แสดงเป็นหลักฐานยืนยันว่าเราเป็นชาวต่างประเทศมิใช่อินเดีย จะขอซื้อเหล้าเลี้ยงพยาธิ เขา
 จึงจะยอมขายให้คุณได้ในราคาเป็กละราว ๒๕ บาท ไทย มิใช่จะกินจะแ่่นได้ตามใจแบบไทยแท้
 ฉะนั้น จึงเอาแต่เพียง Mikado หรือ York ก็แล้วกัน เพราะปะเหมาะจะเจอคนไทยมากๆ นัก
 ดนตรีจะเล่นเพลงพระราชนิพนธ์ "สายฝน" ให้คุณชื่นใจและซนลุกซู่ถึงพระบารมีปกเกล้าฯ

พอคุณรับประทานบะหมี่แห้ง หรือน้ำ ซึ่งแต่ละชามก็เบ้อเรื่อเท่ขนาด ๒ ชามของเรา รวมเป็น ๓ ชาม ของเขา ถ้ายังไม่อิ่มหรือคิดใจกลืนเนยที่ผสมอยู่ จะตามด้วยแกงเห้งเห้งน้ำ อีกสักชามก็ยิ่งพอไหว ราคาชามละประมาณ ๘-๘ บาท ไทย เจ้าหน้าที่สำนักงาน ฯ ก็พาคุณ ไปซื้อข้าวของเตรียมออกศึก เอ๊ย เตรียมเข้าเรียนกันละ ถ้าไกลหน่อยขนาดนั่งรถประจำทาง หรือรถไฟตามวันสามคืนก็ต้องเตรียมให้พร้อมสรรพ นับตั้งแต่ที่นอนสนาม ผ้าห่ม อาหาร กระป๋อง ขนมมณเฑียรต่างๆ เครื่องใช้ไม้สอย ยาสีฟัน แปรงสีฟัน สบู่ดัว ผงซักผ้า ส่วน มุ้งกันยุงไม่ต้อง เพราะยุงที่นั่นไม่มี ของต่างๆ เหล่านี้พอจะหาซื้อได้ตามตลาดที่ทางรัฐบาล อันเดียวจัดขึ้นเพื่อตรึงราคาสินค้าเป็นการถาวรหลังมหา ๖-๘ ชั้นกม เรียกว่า Super Market หรือ Super Bazar และ Central Cottage Industries Emporium สถานที่ขายสินค้าแบบนี้จะมีอยู่หลายแห่งให้คุณเลือกซื้อหาได้ตามใจชอบ ส่วนราคาค่างวอนนั้นก็คงจะไม่กระไรนัก เพราะ ไปถึงใหม่ ๆ เงินสกุลอะไรก็คงจะพอมือพอไหวขึ้นะ ผู้ปกครองซึ่งกำลัง “โอ” คุณ คงจะขี้เยียด ให้คุณมาก ๆ “เอาไป เอาไปเถอะลูก เท่าให้ร้อเอาไป หมดเมื่อไหร่รีบโทรเลขบอกนะ จะหาทางส่งให้ลูกโดยตรงเลย.....” เพราะความรักความสงสารกลัวคุณจะไปอด ๆ อยาก ๆ อยู่ในต่างประเทศ โดยเฉพาะเมืองแซก ชะแอ้ม... .. อีกอย่างหนึ่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ฯ ก็ คงจะไม่ใจไม่ไ้ระงับปล่อยให้คุณไปคนเดียวโดด ๆ เพื่อเป็นเหยื่ออย่างน้อยก็ของแทกซิดที่ผมว่า ไว้แล้วในตอนก่อน เจ้าหน้าที่สำนักงาน ฯ เขาจะคอยบริการและแนะนำคุณอยู่ตลอดเวลา ต่อ จากนั้นวันรุ่งขึ้นเขาก็จะพาคุณไปจดทะเบียนคนเข้าเมือง เขาจะเข้าคิวกับแขกตมกดินเนยและ กลิ่นอะไรต่ออะไรหึ่งไปหมดในความรอนอบอ้าวของสถานที่ คุณเองนั้นก็นั่งกระดิกขาคอยเขาใน ม้ายาวไม่เดือตร้อน เพียงแต่เซ็นชื่อแกรก ๆ เท่านั้น

โอกาสต่อมาอาจจะในวันรุ่งขึ้นหรืออีกวันสองวัน พอให้คุณได้ปรับตัวเอง เข้ากับบรรยากาศของอินเดียก่อนแล้ว เขาก็จะพาคุณไปส่งยังสถานที่ศึกษาถึงที่นอนใน Hostel ซึ่งเขาจัดหาไว้ก่อนเรียบร้อยแล้วไม่ว่าจะอยู่แห่งไหนตำบลใด โดยคุณไม่ต้อง คิดเรียงประโยคภาษาอังกฤษให้หนักหัวตอนไปถึงใหม่ ๆ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ฯ เขาทำ กันง้อก ๆ น่าสงสารยัง คุณก็ยังคือไม่ยอมเข้าอยู่ในความดูแลของ ก.พ. หรือจะยังไม่ พอใจคอยแต่จะแหวเอาๆ ก็ไม่รู้จะทำยังไง □

เรื่องจริงที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น

ในการสอบคัดเลือก “เสมียนอาชีวะ” ของสำนักงาน ก.พ.
เมื่อเร็ว ๆ นี้ จากการตรวจข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษ กระดาษคำตอบ
ของผู้สมัครสอบผู้หนึ่งแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ดังนี้

จงแปลเป็นภาษาไทย

Tom : Excuse me. Could you tell me where I am? I'm lost.

Dang : This is the Pramane Ground. On your left is the Grand Palace and the
Temple of Emerald Buddha.

Tom : Thank you. Could you tell me how to get to the National Museum?

Dang : Walk to the corner. Then cross the street and turn right. Go straight
ahead until you see the National Museum on your left.

Tom : Is there a sign in English?

Dang : Yes, quite a large one. You can't miss it.

Tom : Thank you very much for helping me out.

Dang : You're welcome.

คำแปล

ทอม : อยู่ไหน. มันเป็นร้านเล็กๆ ร้านหนึ่ง ที่มีลูกค้ามากมาย.

แดง : มันเป็นเพราะฝีมือดี แต่มันเป็นห้องชั้นบนที่มีพร้อมทุกอย่าง.

ทอม : ขอขอบคุณท่าน. แล้วฉันจะไปเดินหาร้าน ในวันพรุ่งนี้.

แดง : โอ้ คงจะเดินหาไม่พบแน่ เพราะมันเป็นร้านชอกเล็กๆ ที่มีดีและร้อน.

ทอม : มันจะเป็นเช่นไรก็ช่าง.

แดง : คกลง. ท่านไปคนเดียวหรือ? ท่านไปกับเราด้วยไหมละ.

ทอม : ขอขอบคุณท่านมาก วันนี้มีธุระไม่ว่าง.

แดง : ไม่เป็นไร? ขอขอบคุณมาก.

ข้อสอบแบบปรนัยสำหรับข้าราชการ

นันทนา เพือก่อง

กองวิชาการและสอบได้ สำนักงาน ก.พ.

(ต่อจากฉบับก่อน)

เรื่องของแบบย่อยๆ ของข้อสอบปรนัยแบบให้เลือกตอบนั้น มีด้วยกันหลายแบบ ได้กล่าวมาแล้ว ๕ แบบย่อยด้วยกัน ซึ่งแต่ละแบบนั้นก็ต้องมีตัวเลือก ๔-๕ ตัวเลือก เพื่อให้ผู้สอบได้เลือกตอบแต่เพียงตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวเท่านั้น ยังมีข้อสอบแบบ Multiple-Choice ย่อยๆ อีก ซึ่งจะได้อีกต่อไป

๖. แบบเติมคำ (Completion)

ข้อสอบแบบเลือกตอบชนิดนี้ดัดแปลงมาจากข้อสอบแบบอัตนัย ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับการให้ตอบสั้นๆ แต่เราใช้เทคนิคการออกข้อสอบแบบปรนัยมาดัดแปลงเสียเล็กน้อยก็จะได้ข้อสอบแบบเลือกตอบชนิดนี้ขึ้นมา

ข้อสอบแบบเติมคำนั้น โดยปกติแล้วก็คือคำกล่าวหรือคำพูดที่ผู้ออกข้อสอบคัดลอกมาจากตำราหรือเขียนขึ้นใหม่ แต่ตัดคำที่สำคัญๆ ออกเสีย ผู้สอบมีหน้าที่ จะต้องอ่านคำกล่าวนั้น (ซึ่งเป็นเสมือนตัวคำถาม) แล้วคิดว่าคำที่หายไปนั้นเป็นคำอะไร เมื่อนึกได้แล้วก็นำมาเติมในช่องว่างที่ขาดหายไปนั้นให้ได้ความสมบูรณ์ แต่ผู้สอบจะต้องระวังให้ดี เพราะบางครั้งคำที่ผู้สอบนำมาเติมลงนั้นอาจจะเป็นคำที่ถูกในแง่หนึ่ง แต่ไม่ใช่คำตอบที่ผู้ออกข้อสอบต้องการก็ได้

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำสั่งและข้อสอบแบบเติมคำในช่องว่าง

“จงเติมคำในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์”

๓. การปกครองแบบที่แบ่งเป็น เวียง วัง คลัง นา นั้น คือ.....

๒. กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งแรก เมื่อ.....
๓. การชลประทานเป็นราชการในหน้าที่.....
๔. กฎหมายแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ ก) กฎหมาย..... ข) กฎหมาย.....
..... ค) กฎหมายระหว่างประเทศ
๕. พระมหากษัตริย์ทรงตั้งนายกรัฐมนตรีโดย.....เป็นผู้รับสนองพระบรมราช

โองการ

ผู้อ่านคงจะเห็นแล้วว่า ผู้ตอบข้อสอบแบบนี้จะต้องจำคำตอบที่หายไปนั้นให้ได้ แล้วนำลงมาเติมให้ถูกต้อง แต่จากตัวอย่างข้อสอบข้างบน จะเห็นได้ว่า ในบางข้ออาจมีหลายคำที่จะนำมาเติมได้

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ข้อสอบแบบนี้มักวัดผลกล่าวว่าไม่เป็นข้อสอบแบบปรนัย แต่เป็นข้อสอบแบบอัตนัยชนิดหนึ่ง คือแบบตอบสั้น ๆ แต่ถ้าหากเราใช้เทคนิคในการสร้างข้อสอบแบบปรนัยมาดัดแปลงข้อสอบแบบนี้เพียงเล็กน้อย ข้อสอบแบบนี้ก็จะกลายเป็นข้อสอบแบบปรนัยไป ดังตัวอย่าง

๑. การปกครองแบบ.....คือการปกครองที่ประกอบด้วย เวียง วัง คลัง นา
- ก. จตุสดมภ์
- ข. พ่อกับลูก
- ค. ประชาธิปไตย
- ค. ดิกลองร้องฎีกา
๒. กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.....
- ก. ๓๘๒๖
- ข. ๓๘๕๐
- ค. ๒๓๓๒
- ง. ๒๓๓๐
๓. กระทรวง.....เป็นหน่วยราชการที่รับผิดชอบโดยตรงในงานด้านการชลประทาน
- ก. เกษตร

ข. คมนาคม

ค. พัฒนาการแห่งชาติ

ง. มหาดไทย

๔. กฎหมายแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ (๑) (๒) และ (๓)

กฎหมายระหว่างประเทศ

ก) (๑) กฎหมายแพ่ง

(๒) กฎหมายอาญา

ข) (๑) กฎหมายเทศบาล

(๒) กฎหมายปกครอง

ค) (๑) กฎหมายอาญา

(๒) กฎหมายรัฐธรรมนูญ

ง) (๑) กฎหมายมหาชน

(๒) กฎหมายเอกชน

๕. พระมหากษัตริย์ทรงตั้งนายกรัฐมนตรีโดย.....เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ก. ประธานองคมนตรี

ข. ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

ค. ประธานศาลฎีกา

ง. ไม่ถูกเลย

๗. แบบตัวเลือก ๒ ตัวเลือก (Double True-False)

ข้อสอบแบบเลือกที่ถูกที่สุดแบบสุดท้ายนี้ฟังดูแล้วชอบกล ท่านผู้อ่านคงจะสงสัยว่าทำไมจึงมีตัวเลือกเพียง ๒ ตัวเลือกเท่านั้น แล้วผมก็เคยแนะไว้ว่าข้อสอบแบบเลือกที่ถูกที่สุดนั้นจะต้องมีตัวเลือกให้เลือกตอบอย่างน้อย ๔ ตัวเลือก แต่มาบัดนี้เหตุไฉนตัวเลือกจึงลดลงเหลือ ๒ ตัวเลือกเท่านั้น ขอนผมขอชี้แจงว่าแม้ตัวเลือกของข้อสอบชนิดนี้จะมีเพียง ๒ ตัวเลือกเท่านั้น เราก็สามารถให้ผู้สอบตอบได้เหมือนกับข้อสอบที่มีตัวเลือก ๔ ตัวเลือก โดยออกคำสั่งเสียใหม่ คำสั่งที่ใช้สำหรับข้อสอบชนิดนี้อาจเป็น ดังนี้

“จงตอบ ข้อ ก. ถ้าข้อ ก. เป็นข้อที่ถูกที่สุด

จงตอบ ข้อ ข. ถ้าข้อ ข. เป็นข้อที่ถูกที่สุด

จึงตอบ ข้อ ก. ถ้าถูกทั้งข้อ ก. และข้อ ข.

จึงตอบ ข้อ ง. ถ้าไม่มีข้อใดถูกเลย”

ลองทดลองดูตัวอย่างข้างล่างนี้ดีกว่า เพื่อท่านผู้อ่านจะได้เกิดความเข้าใจในข้อสอบแบบนี้นมากขึ้น

๑. ถ้าท่านต้องการจะไปทัศนศึกษาประเทศเขมรในขณะนี้ ท่านจะไปได้อย่างไรทาง

ก. รถยนต์ หรือ รถไฟ

ข. เครื่องบิน

๒. อาจกล่าวได้ว่าพญาไลไท เป็นนักปราชญ์ มิใช่กักรบ เพราะ

ก. พระองค์ทรงท่านบำรุงพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี

ข. พระองค์ทรงนิพนธ์หนังสือเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

๓. ประเพณี “ตักถ้องร้องฎีกา” เป็นระบอบการปกครองในสมัยของ

ก. พระนารายณ์มหาราช

ข. พระเจ้ารามคำแหงมหาราช

๔. การอพยพของไทยจากตอนใต้ของประเทศจีนเป็นไปในแบบ

ก. ทะยอยกันอพยพ และแยกย้ายกันไปหลาย ๆ ทาง

ข. อพยพไปที่เดียวพร้อม ๆ กัน แต่แยกย้ายกันไปหลาย ๆ ทาง

๕. ถ้าท่านต้องการมีอาชีพทางทำสวนผลไม้ ท่านจะเลือกอยู่จังหวัดใด

ก. ภูเก็ต

ข. จันทบุรี

ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วเป็นเพียงข้อสอบแบบปรนัยเพียง ๒ แบบเท่านั้น คือแบบถูกผิด (True-False) และแบบเลือกที่ถูกต้องที่สุด (Multiple-Choice) ยังมีข้อสอบแบบปรนัยอีกหลายแบบซึ่งนักวัดผลใช้กันอยู่ในโลกแห่งการทดสอบ แบบต่อไปที่ควรทราบ คือ

๓) แบบจับคู่ (Matching)

ข้อสอบแบบจับคู่ก็คล้าย ๆ กับข้อสอบแบบให้เลือกตอบชนิดที่มีตัวเลือกเพียงชุดเดียว นั่นเอง ผิดกันเพียงแต่ว่าจำนวนตัวเลือกในแบบจับคู่จะมีมากกว่าตั้ง ๒-๓ เท่า แต่ในการสร้างข้อสอบแบบนี้มีข้อควรระวังอยู่ว่า จำนวนคำถามกับจำนวนคำตอบนั้นควรจะให้ต่างกัน กล่าวคือให้จำนวนคำตอบมีมากกว่าจำนวนคำถามสัก ๒-๓ คำตอบ ทั้งนี้เพื่อบังคับมิให้

ผู้สอบเดาคำตอบข้อสุดท้ายได้ (เพราะถ้าหากจำนวนคำถามกับคำตอบเท่ากันแล้ว พอถึงข้อสุดท้ายผู้สอบก็จะใส่คำตอบลงไปโดยไม่ต้องคิดเลย) แต่ในทางปฏิบัติแล้วเราอาจจะเลี่ยงใช้จำนวนคำถามกับคำตอบเท่ากันได้ โดยออกข้อสอบให้ต้องใช้คำตอบคำเดียวกันตอบกับคำถามได้หลายๆ คำถาม ข้อควรระวังอีกข้อหนึ่งก็คือในการออกข้อสอบแบบนี้นั้น ข้อสอบทั้งชุด (คำถามและคำตอบชุดเดียวกัน) ควรจะมุ่งถามในสิ่งเดียวกันเท่านั้นไม่ควรถามในหลายๆ สิ่ง เพราะจะทำให้ผู้สอบต้องใช้สมองคิดหลายๆ สิ่งในขณะเดียวกัน อันอาจจะทำให้ผู้สอบทำผิดพลาดเพราะความยุ่งของข้อสอบได้ (โดยปกติแล้วเราควรจะออกข้อสอบให้วัดได้ว่าผู้ที่ทำผิดคือผู้ที่ไม่มีความรู้) ลองดูตัวอย่างข้อสอบแบบจับคู่ต่อไปนี้

จงนำเอาตัวอักษรประจำข้อความทางขวามือมาใส่ลงในช่องว่างหน้าคำถามทางซ้ายมือให้ถูกต้อง

๑. กรมสามัญศึกษา	ก. สำนักนายกรัฐมนตรี
๒. กองทัพบก	ข. กระทรวงกลาโหม
๓. กรมอนามัย	ค. กระทรวงการคลัง
๔. สำนักงาน ก.พ.	ง. กระทรวงการต่างประเทศ
๕. กรมทางหลวง	จ. กระทรวงเกษตร
๖. กรมพิธีการทูต	ฉ. กระทรวงคมนาคม
๗. กรมการพัฒนาชุมชน	ช. กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ
๘. กรมประมง	ซ. กระทรวงมหาดไทย
๙. กรมโยธาเทศบาล	ณ. กระทรวงยุติธรรม
๑๐. กรมการค้าภายใน	ญ. กระทรวงศึกษาธิการ
	ฎ. กระทรวงเศรษฐกิจ
	ฏ. กระทรวงสาธารณสุข
	ฐ. กระทรวงอุตสาหกรรม

ผู้ใด ไม่ประทุษร้ายต่อมิตร ผู้นั้น ไปสู่แคว้นใด ๆ จะเป็น ตำบลหรือ
เมืองหลวงก็ตาม ย่อมมีผู้บูชาในที่ทั้งปวง

พุทธศาสนสุภาษิต

บทสนทนาภาษาอังกฤษ

ประวิณ สุจริตกุล M.A. (Oxon)

แปลบทสนทนาตอนที่ 13

(ฉบับที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๐๕)

รุ่ง รักเรียน กับ ชนิต ถนัดสอน กำลังสนทนากันเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ โรเบิร์ต
ซึ่งเป็นอาสาสมัคร หน่วยสันติภาพเข้าร่วมด้วย

โรเบิร์ต : ชาวดีดีครับรุ่ง..... ชาวดีดีครับชนิต

รุ่ง-ชนิต : ไหวโรเบิร์ต

โรเบิร์ต : กำลังคุยอะไรกันจ้อเชียว คุณสองคน

ชนิต : ไม่มีอะไรสำคัญหรอก เราสองคนเพียงแต่คุยกันถึงเรื่องคำภาษาอังกฤษ ที่ใช้เรียก
อาชีพต่าง ๆ ที่เราทราบกัน คุณมาช่วยเหลือพวกเรากันพอด

โรเบิร์ต : คุณหมายความว่าอย่างไรกัน ที่ว่ามาช่วยคุณนะ

ชนิต : ก็ยังงงใจละ คือว่า คงจะต้องมีอาชีพหลายอย่างที่เดียวกับผม ไม่รู้ว่าเขาใช้
คำภาษาอังกฤษว่าอย่างไร หรือไม่ เราอาจจะยังนึกคำภาษาอังกฤษบางคำออก
แต่ไม่รู้แน่ว่าภาษาไทยที่มีความหมายตรงกันว่าอย่างไร เพราะฉะนั้นเวลาเราติดขัด
คุณจะได้ช่วยได้

โรเบิร์ต : อ้อ ! เข้าใจแล้ว ยินดีทีเดียว

รุ่ง : ดีใจครับที่คุณมาร่วมกับเราได้ คุณโรเบิร์ต

โรเบิร์ต : ผมก็ดีใจที่คุณชวน อันที่จริงผมยินดีช่วยเหลือเพื่อนไทยในเรื่องภาษาอังกฤษเสมอ

รุ่ง : วิเศษเลย ! ถ้าอย่างนั้นอย่าให้เสียเวลากันเลยนะ ผมอยากทราบเสมอมาเลยว่า
มี คนอีกสักกี่ประเภทที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการสอน

เรื่อง	วารสาร ฯ ฉบับที่	เดือน	หน้า
กำหนดผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนบางตำแหน่ง			
ในกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นข้าราชการครู	3	มีนาคม	(๘)
จัดแบ่งคณะในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	4	เมษายน	(๑)
เลิกล้มคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ฯ	5	พฤษภาคม	(๒)
กำหนดการเรียกข้อปริญญา ฯ ในคณะศิลปศาสตร์			
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	6	มิถุนายน	(๒)
ครูวิทยฐานะ และเพิ่มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	6	มิถุนายน	(๔)
ตั้งอำเภอพญาไท	6	„	(๕)
แบ่งส่วน ฯ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดกระทรวง			
ศึกษาธิการ	7	กรกฎาคม	(๑)

<u>เรื่อง</u>	<u>วารสาร ฯ ฉบับที่</u>	<u>เดือน</u>	<u>หน้า</u>
เครื่องแบบข้าราชการตุลาการ และตะโพนยี่สิบธรรม	8	สิงหาคม	(๓)
เครื่องแบบข้าราชการอัยการ และระเบียบการแต่ง	9	กันยายน	(๕)
แบ่งส่วน ฯ กรมตำรวจ	9	,,	(๗)
,, กรมอาชีวศึกษา	9	,,	(๘)
,, กรมแรงงาน	9	,,	(๑๐)
กำหนดคุณสมบัติ ทัศนความรู้ และวิธีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุ ในกรมการปกครอง	12	ธันวาคม	(๑)

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

<u>เรื่อง</u>	<u>วารสาร ฯ ฉบับที่</u>	<u>เดือน</u>	<u>หน้า</u>
แบ่งส่วน ฯ สำนักงานสถิติแห่งชาติ	2	กุมภาพันธ์	(๕)
,, สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี	4	เมษายน	(๓)
,, สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	4	,,	(๕)
,, มหาวิทยาลัยขอนแก่น	5	พฤษภาคม	(๓)
,, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	5	,,	(๓)
,, สำนักงาน ก.ส.อ.	9	กันยายน	(๑๑)
,, สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	10	ตุลาคม	(๓)

กฎ ก.พ.

<u>ฉบับที่</u>	<u>ว่าด้วย</u>	<u>วารสาร ฯ ฉบับที่</u>	<u>เดือน</u>	<u>หน้า</u>
๕๒๓	การเทียบตำแหน่ง ฯ ในกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	1	มกราคม	(๑)
๕๒๔	,, ในกรมสหกรณ์ที่ดิน	1	,,	(๒)
๕๒๕	,, ในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน	1	,,	(๔)
๕๒๖	,, ในสำนักงานสถิติแห่งชาติ	3	มีนาคม	(๑๒)
๕๒๗	,, ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	4	เมษายน	(๖)
๕๒๘	,, ในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน	4	เมษายน	(๗)

ก

ฉบับที่	ว่าด้วย	วารสาร ฯ ฉบับที่	เดือน	หน้า
๕๒๘	ในสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	5	พฤษภาคม	(๔)
๕๓๐	ในกรมทะเบียนการค้า	5	,,	(๕)
๕๓๑	ในกรมการบินพาณิชย์	8	สิงหาคม	(๖)
๕๓๒	ในกรมทางหลวง	8	,,	(๗)
๕๓๓	ในกรมตำรวจ	9	กันยายน	(๑๒)
๕๓๔	ในสำนักงานปลัดกระทรวงเศรษฐกิจ	10	ตุลาคม	(๔)
๕๓๕	การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาการป่าไม้	10	,,	(๕)
๕๓๖	การเทียบตำแหน่ง ฯ ในกรมอุดมศึกษา	10	,,	(๗)
๕๓๗	ในกรมชลประทาน	10	,,	(๘)
๕๓๘	ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	10	,,	(๓๐)
๘	ข้าราชการธุรการสามัญ ฯ ในกระทรวงยุติธรรม	11	พฤศจิกายน	(๓)
๕๓๘	การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาพนักงานวิทยาศาสตร์ การแพทย์	11	,,	(๓)
๕๔๐	เทียบตำแหน่ง ฯ ในกรมที่ดิน	11	,,	(๔)
๕๔๑	ในกรมแรงงาน	11	,,	(๕)
๕๔๒	ในสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	11	,,	(๖)
๕๔๓	ในกรมราชทัณฑ์	11	,,	(๗)
๕๔๔	ในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการ ลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม	11	,,	(๘)
๕๔๕	ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	12	ธันวาคม	(๓)

ระเบียบ

เรื่อง	วารสาร ฯ ฉบับที่	เดือน	หน้า
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติราชการของข้าราชการ ประจำการในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๘	2	กุมภาพันธ์	(๖)

มติคณะรัฐมนตรี

เรื่อง	วารสาร ฯ ฉบับที่	เดือน	หน้า
ที่ ร. ๘๒ ถ.ร. ๓๘ พ.ย. ๐๘	การเบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทางให้แก่ข้าราชการ	1	มกราคม (๓๒)
ที่ ร. ๘๓ ถ.ร. ๒๓ พ.ย. ๐๘	การส่งข้าราชการไปศึกษาต้งาน ณ ต่างประเทศ	1	„ (๓๓)
ที่ ร. ๘๔ ถ.ร. ๒๕ พ.ย. ๐๘	ระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มีรายได้น้อย เกี่ยวแก่การศึกษาของบุตร ฯ (ฉบับที่ ๒)	1	„ (๓๔)
ที่ ร. ๘๕ ถ.ร. ๒๕ พ.ย. ๐๘	ระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มีรายได้น้อย เกี่ยวแก่การรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๓)	1	„ (๓๕)
ที่ ร. ๘๖ ถ.ร. ๒๕ พ.ย. ๐๘	ระเบียบการรักษาพยาบาลในท้องที่กันดาร	1	„ (๓๘)
ที่ ร. ๘๗ ถ.ร. ๘ ธ.ค. ๐๘	การเบิกเงินช่วยค่ารักษาพยาบาล	1	„ (๒๐)
ที่ ร. ๘๘ ถ.ร. ๘ ธ.ค. ๐๘	การจำหน่ายทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ ออกจากบัญชี	2	กุมภาพันธ์ (๓๐)
ที่ ร. ๘๙ ถ.ร. ๘ ธ.ค. ๐๘	การปฏิบัติทางการเงิน การบัญชี บางประการ ของรัฐวิสาหกิจ	2	„ (๓๓)
ที่ ร. ๙๐ ถ.ร. ๓๕ ธ.ค. ๐๘	การพิจารณาโรงงานเภสัชกรรม	2	„ (๓๒)
ที่ ร. ๙๑ ถ.ร. ๒๓ ธ.ค. ๐๘	การจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายกรณีรื้อราชการ ชนราษฎร	2	„ (๓๒)
ที่ ร. ๙๒ ถ.ร. ๙ ก.พ. ๐๙	การปฏิบัติทางการเงิน การบัญชี ฯ	3	มีนาคม (๓๓)
ที่ ร. ๙๓ ถ.ร. ๓๐ ก.พ. ๐๙	การนับผู้มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์รับราชการ	3	„ (๓๔)

เรื่อง		วารสาร ฯ ฉบับที่	เดือน	หน้า
ที่ ร. ๓๐ ล.ร. ๓๕ ก.พ. ๐๘	ระเบียบการตัดเงินสะสม (ฉบับที่ ๓)	3	มีนาคม	(๓๕)
ที่ ร. ๓๓ ล.ร. ๓๓ ก.พ. ๐๘	การโอนเงินเดือนของรัฐวิสาหกิจ	4	เมษายน	(๘)
ที่ ร. ๓๕ ล.ร. ๓๘ ก.พ. ๐๘	ระเบียบการรักษาพยาบาลในท้องถิ่นการ	4	,,	(๘)
ที่ ร. ๓๖ ล.ร. ๓๕ มี.ค. ๐๘	การเสิร์ฟของข้าราชการ	4	,,	(๓๓)
ที่ ร. ๓๗ ล.ร. ๓๕ มี.ค. ๐๘	นายหน้าตามสถานที่ราชการ	4	,,	(๓๓)
ที่ ร. ๓๘ ล.ร. ๓๓ มี.ค. ๐๘	การอบรมนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๕ ฯ	5	พฤษภาคม	(๖)
ที่ ร. ๓๙ ล.ร. ๓๐ มี.ค. ๐๘	การอนุมัติในหลักการและตัวบุคคลให้แก่เจ้าพนักงาน ในสังกัดรัฐวิสาหกิจที่ได้รับทุนการศึกษา ฯ	5	,,	(๗)
ที่ ร. ๔๐ ล.ร. ๖ พ.ค. ๐๘	รายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	6	มิถุนายน	(๖)
ที่ ร. ๔๑ ล.ร. ๓๕ พ.ค. ๐๘	การส่งผลการจ่ายเงินมีระเบียบของส่วน ราชการ ฯ	7	กรกฎาคม	(๕)
ที่ ร. ๔๒ ล.ร. ๘ มิ.ย. ๐๘	การจ่ายค่าจ้างลูกจ้างปฏิบัติงานเสี่ยงอันตราย	7	,,	(๗)
ที่ ร. ๔๓ ล.ร. ๓๕ มิ.ย. ๐๘	โครงการลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยได้รับเงินเดือนเต็ม	7	,,	(๘)
ที่ ร. ๔๔ ล.ร. ๓๘ ก.ค. ๐๘	วันหยุดราชการ	10	ตุลาคม	(๓๐)
ที่ ร. ๔๕ ล.ร. ๕ ค.ค. ๐๘	ระเบียบว่าด้วยการจ้าง และการพัสดุ	10	,,	(๓๓)

ณ

เรื่อง	วารสาร ฯ ฉบับที่	เดือน	หน้า
ที่ ร. ๗๗ ล.ร. ๒๔ ส.ค. ๐๘	กำหนดผู้ใหญ่บ้านได้รับความเดือดร้อน	10	ตุลาคม (๓๕)
ที่ ร. ๗๘ ล.ร. ๒๔ ส.ค. ๐๘	การขออนุมัติส่งข้าราชการไปร่วมประชุม วิชาการ ฯ	10	,, (๓๖)
ที่ ร. ๗๕ ล.ร. ๑๕ ก.ย. ๐๘	การเสนอร่างกฎหมาย ฯ	11	พฤศจิกายน (๓๐)
ที่ ร. ๗๖ ล.ร. ๑๖ ก.ย. ๐๘	การส่งเรียงไปเพื่อลงประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา	11	,, (๓๑)
ที่ ร. ๗๗ ล.ร. ๑๖ ก.ย. ๐๘	การขอลาข้าราชการของข้าราชการสตรีโดยไม่ขอรับเงินเดือนเพื่อ ติดตามสามีซึ่งย้ายไปรับราชการในต่างประเทศ	11	,, (๓๓)
ที่ ร. ๗๘ ล.ร. ๑๖ ก.ย. ๐๘	ระเบียบเงินเพิ่มพิเศษเพื่อช่วยเหลือ		
ที่ ร. ๗๙ ล.ร. ๑๖ ก.ย. ๐๘	ค่าครองชีพ ฯ	11	,, (๓๔)

มติ ก.พ.

เรื่อง	วารสาร ฯ ฉบับที่	เดือน	หน้า
ที่ ร. ๑๔ ล.ร. ๑๕ พ.ค. ๐๘	ข้าราชการลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ฯ	1	มกราคม (๒๓)
ที่ ร. ๑๕ ล.ร. ๑๕ พ.ค. ๐๘	ทางปฏิบัติตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๕๒๕	2	กุมภาพันธ์ (๓๔)
ที่ ร. ๑ ล.ร. ๑๗ พ.ค. ๐๘	เทียบประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลตติยครุ ฯ	2	,, (๓๕)
ที่ ร. ๒ ล.ร. ๒๒ ก.พ. ๐๘	การรับรองปริญญาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ ฯ	4	เมษายน (๓๖)
ที่ ร. ๓ ล.ร. ๑๖ พ.ค. ๐๘	ขอความร่วมมือสำรวจข้าราชการที่จะมี อายุครบ ๖๐ ปี ฯ	4	,, (๓๗)
ที่ ร. ๔ ล.ร. ๑๗ พ.ค. ๐๘	การสอบสวนพิจารณาโทษข้าราชการ	4	,, (๓๘)

	<u>เรื่อง</u>	<u>วารสาร ฯ ฉบับที่</u>	<u>เดือน</u>	<u>หน้า</u>
ที่ ร. ๖	ยกเลิกหลักเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการ			
ล.ร. ๒๔ ส.ค. ๐๘	ที่ลาไปศึกษาเพิ่มเติม ณ ต่างประเทศ	10	ตุลาคม	(๑๖)
ที่ ร. ๗	ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ	10	,,	(๑๗)
ล.ร. ๕ ก.ย. ๐๘				
ที่ ร. ๘	รับรองอนุสัญญาและปฏิญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต			
ล.ร. ๓๓ ก.ย. ๐๘	(เทคนิคการแพทย์สาขาเอกซเรย์เทคนิค)	11	พฤศจิกายน	(๑๔)
ที่ ร. ๘	การสอบสวนพิจารณาโทษข้าราชการ	12	,,	(๑๕)
ล.ร. ๖ ต.ค. ๐๘				
ที่ ร. ๕	รับรองปริญญาและประกาศนียบัตร	12	ธันวาคม	(๔)
ล.ร. ๒๕ ก.ย. ๐๘				
ที่ ร. ๑๐	รับรองปริญญาและประกาศนียบัตร	12	,,	(๕)
ล.ร. ๒๖ ต.ค. ๐๘				
ที่ ร. ๑๓	การรับรองและพิจารณาโทษ			
ล.ร. ๑ พ.ย. ๐๘	ข้าราชการพลเรือนทางวินัย	12	,,	(๕)

ระเบียบกระทรวงการคลัง

	<u>เรื่อง</u>	<u>วารสาร ฯ ฉบับที่</u>	<u>เดือน</u>	<u>หน้า</u>
	การช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตรของข้าราชการ ฯ	1	มกราคม	(๒๒)
	การยื่นขอบำเหน็จบำนาญของข้าราชการผู้ซึ่งได้รับการบรรจุ			
	และแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราวเพื่อทดลอง			
	ปฏิบัติราชการเกิน ๓ ปี	2	กุมภาพันธ์	(๑๕)
	การจ่ายเงินค่าสอนพิเศษ	2	,,	(๑๖)
	หลักเกณฑ์การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำ	2	,,	(๑๗)
	การเข้าสถานที่เพื่อใช้เป็นที่พักหรือที่พักเจ้าหน้าที่	2	,,	(๑๘)
	การปรับปรุงค่าจ้างของลูกจ้างในตำแหน่งที่ต้องใช้ปริญญา	2	,,	(๑๘)

เรื่อง	วารสาร ๖ ฉบับที่	เดือน	หน้า
การจ่ายเงินสมนาคุณผู้บรรยาย ๑	3	มีนาคม	(๓๗)
อัตราค่าห้องเตียงตัวคู่ในโรงพยาบาล	3	,,	(๓๘)
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกเงินช่วยการศึกษาของบุตร ๑	3	,,	(๔๐)
การเบิกค่าใช้จ่ายบางอย่างกรณีที่มีการยืมตัวข้าราชการ	4	เมษายน	(๔๖)
ความรับผิดชอบของข้าราชการในทางแพ่ง	5	พฤษภาคม	(๔)
เงินทุนทดรองค่าใช้จ่ายของส่วนราชการในต่างประเทศ	5	,,	(๔๐)
หลักฐานที่ใช้แทนใบสำคัญคู่จ่ายเงินที่สูญหาย	5	,,	(๔๓)
หลักเกณฑ์การจ้างและจ่ายเงินให้แก่ตำรวจ	5	,,	(๔๔)
การขอทำความตกลงเพื่อเบิกเงินช่วยค่ารักษาพยาบาล ๑	8	สิงหาคม	(๔)
การขอรับเงินสงเคราะห์ผู้ประสพภัย ๑	9	กันยายน	(๔๖)
การจ้างลูกจ้างประจำ	9	,,	(๔๗)
การหักภาษีการค้ำจากเงินที่จ่ายชำระราคาสินค้าที่ซื้อจากต่างประเทศ	9	,,	(๕๐)
การจ้างและการพัสดุ	10	ตุลาคม	(๔๘)
การจ่ายเงินจากบัญชีเงินงบประมาณเพื่อจ่ายเงินเดือน ๑	10	,,	(๕๔)
การเบิกค่าจ้างประจำในส่วนภูมิภาค	10	,,	(๕๔)
การกำหนดเลชรหัสบัญชีเพิ่มเติม	10	,,	(๕๐)
การออกเช็คสั่งจ่ายเงินตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง	10	,,	(๕๐)
การเบิกจ่ายเกี่ยวกับศพข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของทาง			
ราชการที่ถึงแก่ความตายในระหว่างเดินทางไปราชการ	10	ตุลาคม	(๕๓)
วิธีการเบิกจ่ายเงินเพิ่มพิเศษเพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพ			
ข้าราชการและลูกจ้างชั้นผู้น้อย	11	พฤศจิกายน	(๕๖)

ชนิด : เออ...ถามอย่างนั้นก้น

โรเบิร์ต : ว่า... ผมบอกคุณไม่ได้หรอกว่ามีบุคคลสักกี่ประเภทที่เกี่ยวข้องในอาชีพการสอน
ผมบอกได้เพียงว่า เท่าที่ผมทราบ อาชีพนี้ย่อมรวมถึง คนเหล่านี้ด้วย ... คือ
บรรดาคำสตราจารย์ อาจารย์ (readers and lecturers) ครูโรงเรียน และ ครูหญิง
ครูชายทั่ว ๆ ไป

ชนิด : แล้วกับบางทีอาจจะรวม คนประเภท อาจารย์ดิว หรือ อาจารย์พิเศษด้วยก็ได้

โรเบิร์ต : จริงสินะ ชนิด เกมที่เราเล่นกันนั้นดีมากที่สุดทีเดียวละ

รุ่ง : เออเน โรเบิร์ต พัง พัง ดูไม่เห็นคุณเป็นอเมริกันมากนักนี่ไม่ว่าจะในด้านการออก
เสียง หรือถ้อยคำสำนวน ยกตัวอย่าง คุณไม่พูดโดยใช้สำนวนว่า "I sure
อะไรต่ออะไร" หรือ "This sure is a good game" เหมือนอย่างคนอเมริกัน
ทั่ว ๆ ไป

โรเบิร์ต : เรื่องมันเป็นอย่างนี้ ผมนะเป็นคนอเมริกันถูกแล้ว แต่ผมก็ได้รับการศึกษา ส่วน
หนึ่งที่อังกฤษ และเป็นหนี้บุญคุณอยู่เป็นอันมาก เพราะฉะนั้นผมถึงพูดมีضمเสียง
เป็นทั้งอเมริกัน และอังกฤษก้ำกึ่งกันอยู่

ชนิด : หนักกลับมาพูดถึงเรื่องอาชีพกันต่อ ดูเหมือนอาชีพทางวิศวกรรมที่มีหลายสาขา
ใช้ไหม คุณโรเบิร์ต

โรเบิร์ต : ถูกแล้ว มากเหมือนกันนะ เท่าที่ผมทราบ ก็มีวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล
วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเกี่ยวกับกิจการทางทะเลและวิศวกรรมเกี่ยวกับกิจการ
การบิน นอกจากนั้น อาจจะมีสาขาอื่นๆ อีก แต่ผมนะไม่ใช่วิศวกรหรอกนะ
ผมเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ

ชนิด : แต่ถึงยังดี นับว่ามีความรู้เกี่ยวกับอาชีพพอสมควร ขอขอบคุณด้วย

รุ่ง : ที่นี้ผมขอบอกว่า ผมเคยเห็น คำว่า 'profession of arms' ผมเชื่อแน

โรเบิร์ต : ถูกแล้วละ ถ้อยคำว่า 'the profession of arms' ซึ่งถ้าผมไม่เข้าใจผิด ประกอบ
ด้วย นายทหาร ที่บังคับบัญชา อยู่ในสามเหล่าทัพ อันเป็นกำลังป้องกันประเทศ

รุ่ง : เข้าใจละ แล้วยัง อาชีพในวงการแสดงละ? เมื่อวันก่อนผมต้องแปลอะไรบางอย่างเกี่ยวกับคนที่จัดเวที คำศัพท์ที่หมายถึงพวกที่เกี่ยวข้องอยู่ในอาชีพนั้นอะไรบางอย่าง

โรเบิร์ต : คุณรู้อะไรไหมชนิด

ชนิด : ก็พอจะรู้ แต่คุณคงจะตอบได้ดีกว่าผม

โรเบิร์ต : เหลวไหลนะ! ใจก็ตาม พวกที่กำกับหรือควบคุมการจัดเวที เรียกว่า 'stage managers' แล้วก็มีผู้อำนวยความสะดวก ตลอดจนนักแสดงชายหญิง

รุ่ง : ไม่รวมทั้งผู้ชมด้วยหรือหะ คุณ โรเบิร์ต

โรเบิร์ต : ไม่หรอกครับ บรรดาผู้ชมเค้าได้รับความเพลิดเพลินจากการแสดง แต่จะรวมคนเหล่านี้เข้าอยู่ในวงการแสดงย่อมไม่ได้

ชนิด : ผมเห็นด้วยกับคุณ โรเบิร์ต ทำอย่างนั้นไม่ได้หรอก เออ นี่! ก่อนที่เราจะคืบหน้าไปถึงอาชีพอื่น ๆ อีกมากมายด้วย คำว่า นักแสดง ชาย หญิง ทำให้ผมนึกถึงภาพยนตร์ที่กำลังฉายอยู่ที่โรงแกรนด์ พอดิเชียว เลิกงานแล้วเราไปกันไหม ตามเสียงของนักวิจารณ์ เป็นภาพยนตร์ยอดเยี่ยมเรื่องหนึ่ง

โรเบิร์ต : รุ่ง (พูดพร้อมกัน) ความคิดดีนี่ (รุ่ง) คำถามสุดท้าย การไปชมภาพยนตร์นั้นะ จะนับว่าเป็นอาชีพ หรือการงานอย่างหนึ่งได้ไหมนะ

เย็บปกแข็งรวมเล่ม

วารสารข้าราชการ ปี ๒๕๐๙ และปีก่อนๆ

ค่าเย็บปก ๑๓.๐๐ บาท

ค่าส่งกลับทางไปรษณีย์ ๕.๐๐ บาท

ส่งไปเย็บได้ที่บริการสวัสดิการ ก.พ.

สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร

ส่งเงินในนามผู้จัดการวารสารข้าราชการ ส่งจ่ายที่ ป.ณ. หน้าพระลาน

กฎหมาย

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดคุณสมบัติ ทัศนความรู้ และวิธีสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ
ในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรกำหนดคุณสมบัติ ทัศนความรู้ และวิธีสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ ทัศนความรู้ และวิธีสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตำแหน่งราชการในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษตามพระราชกฤษฎีกานี้มีดังนี้ คือ

- (๑) ปลัดอำเภอตรี
- (๒) อักษรเลขตรี
- (๓) ข้าราชการตรี
- (๔) เสมียนตราจังหวัดตรี
- (๕) ผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัดตรี
- (๖) เสมียนตราอำเภอตรี

มาตรา ๔ ผู้สอบคัดเลือกต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในขณะสมัครสอบคัดเลือก และเป็นผู้ซึ่งผู้บังคับบัญชาตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปรับรองเป็นหนังสือว่า มีความรู้ ความสามารถ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต และมีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ดังกล่าวในมาตรา ๓ และต้องมีคุณสมบัติและทัศนรู้ดังต่อไปนี้ คือ

ก. ในกรณีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ปลัดอำเภอตรี อักษรเลขตรี หรืออำเภอจัตวาตรี

(๑) ต้องรับราชการในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี โดยได้รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งในจังหวัดหรืออำเภอซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี กำหนดเวลาสามปีให้ลดเหลือสองปี สำหรับผู้ดำรงหรือเคยดำรง ตำแหน่งปลัดอำเภอจัตวา อักษรเลขจัตวา หรืออำเภอจัตวาคัตวา

หรือ (๒) ต้องรับราชการในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าแปดปี

ข. ในกรณีสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เสมียนตราจังหวัดตรี ผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัดตรี หรือเสมียนตราอำเภอตรี ต้องรับราชการในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี โดยได้ปฏิบัติหรือเคยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงินหรือการบัญชี ในสังกัด กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๕ การสอบคัดเลือกให้ อ.ก.พ. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ดำเนินการ

มาตรา ๖ การสอบคัดเลือกให้เป็นไปตามหลักสูตรและวิธีสอบคัดเลือกที่ ก.พ. จะได้อนุมัติ

มาตรา ๗ การบรรจุผู้สอบคัดเลือกได้ ให้บรรจุไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ แต่ถ้าผู้นั้นได้รับเงินเดือน สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ ก็ให้ได้รับเงินเดือนในอันดับ และขั้นที่เท่ากับอัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่

มาตรา ๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถ. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ พ.ร.ฎ. นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๘๘ วันที่ ๕ พ.ย. ๒๕๐๘

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๕๕ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๕๕ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอจันทวา ศึกษาธิการอำเภอตรี	เสมียนพนักงาน ประจำแผนก	ที่ทำการศึกษาธิการอำเภอ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอตรี	„	
ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดตรี	„	
ศึกษาธิการอำเภอโท	หัวหน้าแผนก	ที่ทำการศึกษาธิการอำเภอ ในฐานะหัวหน้าแผนก
ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดโท	„	
ศึกษาธิการจังหวัดโท	„	ที่ทำการศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะหัวหน้าแผนก
ศึกษาธิการจังหวัดเอก	หัวหน้ากอง	ที่ทำการศึกษาธิการจังหวัด ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้ตรวจการศึกษา	หัวหน้ากอง	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๘

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๑๐๒ วันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๐๘

ระเบียบ

ที่ สร ๐๕๐๗/ว ๕

สำนักงาน ก.พ.

๒๕ เมษายน ๒๕๐๘

เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพ

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

ด้วย ก.พ. ได้พิจารณาสมัครรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ว่า เป็นปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งอาจบรรจุเข้ารับราชการได้ตามหลักเกณฑ์ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) คือ

๑. รับรองปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าเป็นปริญญาที่อาจบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้ตามนัยแห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ข้อ ๕ (๒) และข้อ ๑๒ ข. แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๐๘ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ข้อ ๑ และ

๒. รับรองประกาศนียบัตรชั้นสูงสาขาวิศวกรรมไฟฟ้าและสาขาเครื่องกล ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าเป็นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่อาจบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้ตามนัยแห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ข้อ ๖ และให้ขอพิจารณาคุณสมบัติเป็นราย ๆ ไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองนักเขียนต่างประเทศ

ที่ สร ๐๕๐๓/ว ๑๐

สำนักงาน ก.พ.

๒๖ ตุลาคม ๒๕๐๕

เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพ
เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

ด้วย ก.พ. ได้พิจารณาตามมติรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ว่า เป็นปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งอาจบรรจุเข้ารับราชการได้ตามหลักเกณฑ์ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) คือ

๑. รับรองปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
ว่าเป็นปริญญาที่อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ข้อ ๕ (๒)

๒. รับรองปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (กายภาพบำบัด) ของคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
ว่าเป็นปริญญาที่อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ข้อ ๕ (๒)

๓. รับรองประกาศนียบัตรในวิชา ภาพการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
ว่าเป็นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี
อันดับ ๒ ชั้น ๑,๐๕๐ บาท ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ข้อ ๖

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ประวิณ ณ นคร

(นายประวิณ ณ นคร)

รองเลขาธิการ ก.พ.

รักษาราชการแทน เลขาธิการ ก.พ.

กองนักเขียนต่างประเทศ

ที่ สร ๐๕๐๔/ว ๑๑

สำนักงาน ก.พ.

๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๕

เรื่อง การสอบสวนและพิจารณาโทษข้าราชการพลเรือนทางวินัย

เรียน (เวียนทุกกระทรวง ทบวง กรม และจังหวัด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๖/๕๕๕๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๐๕
จำนวน ๑ ฉบับ

(๒) แบบสำรวจทำสถิติข้อมูลเรื่องการสอบสวนข้าราชการพลเรือนเพื่อพิจารณาโทษทางวินัย จำนวน
๑ ฉบับ

เนื่องด้วยสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรีได้แจ้งมาว่า ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี มีบัญชาให้ ก.พ. ติดตามและ
เร่งรัดควบคุมให้การพิจารณาโทษข้าราชการให้เสร็จไปโดยเร็วทุกเรื่อง และให้ ก.พ. สำรวจทำสถิติข้อมูลเรื่องการ
สอบสวนข้าราชการเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ด้วย ดังความละเอียดแจ้งอยู่ในสำเนา
หนังสือที่ส่งมาด้วยแล้วนั้น

ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว ลงมติให้ขอความร่วมมือกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ดำเนินการ ดังนี้

๑. ขอให้ผู้บังคับบัญชาที่สังกัดกรมการสอบสวนข้าราชการซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตาม มาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่งสำเนาคำสั่งตั้งกรรมการสอบสวนไปยัง ก.พ. โดยด่วน หากมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนก็ดี หรือการสอบสวนไม่อาจแล้วเสร็จจะต้องขอ อนุมัติเจ้ากระทรวงขยายเวลาการสอบสวนก็ดี ก็ขอให้ส่งสำเนาคำสั่งและแจ้งเหตุที่ต้องขยายเวลาการสอบสวนให้ ก.พ. ทราบด้วย และเมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วได้มีการส่งลงโทษอย่างไรหรือไม่ ขอให้แจ้งให้ ก.พ. ทราบโดยเร็วด้วย สำหรับข้อนี้ ขอให้ปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีที่มีการตั้งกรรมการสอบสวนตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

๒. ในการสำรวจทำสถิติข้อมูล เรื่องการสอบสวน ข้าราชการในสังกัดเพื่อพิจารณาโทษในกรณีกระทำความผิดวินัย อย่างร้ายแรง ขอให้สำนักงานปลัดกระทรวง กรม หรือจังหวัด ดำเนินการสำรวจ ทั้งเรื่องที่ทำการสอบสวนพิจารณา โทษยังไม่เสร็จ จนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๐๘ และเรื่องที่ทำการสอบสวนพิจารณาโทษเสร็จแล้วเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ แยกส่งไปยัง ก.พ. ภายในสิ้นเดือนมกราคม ๒๕๑๐ ทั้งนี้ ตามแบบสำรวจสถิติข้อมูลที่ได้แนบมาพร้อมนี้ หากส่วน ราชการใดไม่มีเรื่องทางวินัยที่จะต้องแสดงตามแบบสำรวจก็ขอให้แจ้งให้ทราบด้วย

๓. ถ้ามีเรื่องที่ทำการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยเสร็จแล้วก่อน พ.ศ. ๒๕๐๘ แต่ยังไม่ได้นำรายงาน ก.พ. ตามมาตรา ๘๖ จนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็ให้แจ้งการสำรวจให้ทราบตามแบบสำรวจนี้ด้วย

สำนักงาน ก.พ. จึงเวียนมาเพื่อขอใดโปรดดำเนินการให้เป็นไปตามบัญชาของ ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี และ มติของ ก.พ. ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรมในสังกัดและจังหวัดทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ประวิณ ฤๅนคร

(นายประวิณ ฤๅนคร)

รองเลขาธิการ ก.พ. รักษาการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัยและเรื่องราว

(สำเนา)

ที่ สร. ๐๒๐๖/๕๕๘๐

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

๑๕ กันยายน ๒๕๐๘

เรื่อง การสอบสวนพิจารณาโทษข้าราชการ

เวียน เลขาธิการ ก.พ.

อ้างถึง หนังสือกรมสารบรรณลดเลขรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว. ๔๑/๒๕๐๗ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗

ตามที่ลดเลขรัฐมนตรีได้มีมติให้กระทรวง ทบวง กรม เร่งรัดทำการสอบสวนพิจารณาโทษข้าราชการที่มีกรณีถูก กล่าวหาให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว ไม่ควรปล่อยเรื่องให้ค้างคั่งอยู่เป็นเวลานานหลาย ๆ เดือน หรือแรมปี เพราะกระทำให้ ผู้ถูกกล่าวหาเดือดร้อน และทางราชการก็ขาดผู้ปฏิบัติงานนั้น

บัดนี้ มีผู้ร้องเรียนว่า ได้รับความคับแค้นเนื่องจากประสบเคราะห์กรรม โดยถูกส่งพักรักษาณานเกินสมควร ซึ่งคงจะเนื่องจากเจ้าหน้าที่เพิกเฉยไม่เอาใจใส่ จึงไม่หยิบยกเรื่องขึ้นมาพิจารณาให้เสร็จไป ระเบียบต่างๆ ที่ ก.พ. กำหนดไว้ให้ถือปฏิบัติจึงไม่มีความหมาย ความลำบากที่ผู้ร้องได้รับระหว่างถูกกล่าวหา จนกระทั่งถูกส่งตัวดำเนินคดี และหลังจากศาลพิพากษาคัดสินแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ตลอดจนการถูกส่งให้พักรักษาฯ ได้ทำความเดือดร้อนต่อการครองชีพให้แก่ข้าราชการผู้น้อยเป็นอย่างยิ่ง บางคนมีบุตรภริยาอยู่ในความรับผิดชอบหลายชีวิต พลอยต้องเดือดร้อนตามไปด้วย

สำนักงานเนียบนายกรัฐมนตรีได้นำเสนอ ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้ว มีบัญชาให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ พิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือเวียนของกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารที่ น.ว. ๔๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ โดยให้เร่งรัดดำเนินการกรณีที่มีการพิจารณาโทษข้าราชการให้เสร็จไปโดยเร็วทุกเรื่อง ทั้งนี้ ให้ ก.พ. ติดตามและเร่งรัดควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายของทางราชการ

๒. ให้ ก.พ. สืบรวจทำสถิติข้อมูลเรื่องการสอบสวนข้าราชการเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยของกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ว่า ได้ดำเนินการเสร็จไปในระยะใด เป็นจำนวนเท่าใด ที่ค้างคั้งนานเกินสมควรมีมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ควรแก้ไขอย่างไร และเรื่องที่ศาลพิพากษาคัดสินให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์แล้ว กระทรวง ทบวง กรม เข้าสังกัดได้สั่งให้กลับเข้ารับราชการช้านานเพียงใดหรือไม่ ก่อนที่จะทราบผลการสำรวจ ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลายาวนาน หากเห็นสมควรให้ ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการโดยมีหนังสือเวียนกำชับกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ให้แก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนลงประการใด ก็ให้เสนอมาเพื่อพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลโท ส. เสนาณรงค์

(แสง เสนาณรงค์)

เลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี

กองนโยบายภายในประเทศ

แบบสำรวจสถิติข้อมูล

เรื่อง การสอบสวนข้าราชการพลเรือนเพื่อพิจารณาโทษ ในกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
สำนักงานปลัดกระทรวง, กรม, จังหวัด.....

รายชื่อ.....
ชื่อผู้ถูกกล่าวหา.....ข้าราชการพลเรือน.....ชั้น.....
ตำแหน่ง.....สังกัด.....
ตั้งกรรมการสอบสวนเมื่อ.....โดย.....
ประธานกรรมการสอบสวนทราบคำสั่งเมื่อ.....
กรณีที่ถูกกล่าวหา.....
สั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนหรือไม่ เมื่อใด.....
สอบสวนเสร็จรายงานผลการสอบสวนเมื่อใด.....
มีเหตุขัดข้องทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายอย่างไรหรือไม่.....
ผลการสอบสวนพิจารณาผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอย่างไรหรือไม่.....
มีการสั่งลงโทษทางวินัยอย่างไรหรือไม่.....
มีการดำเนินคดีอาญาอย่างไรหรือไม่ เมื่อใด.....
ผลการดำเนินคดีอาญา (ถ้ามี) คดีถึงที่สุดอย่างไร.....
รายงานการลงโทษตามมาตรา ๔๕ ไปยัง.....เมื่อใด.....
สั่งให้กลับเข้ารับราชการเมื่อใด (ถ้ามี).....
รายงานไปยัง ก.พ. เมื่อใด.....
เหตุที่ล่าช้า (ถ้ามี).....

ลงชื่อ.....ผู้สำรวจ
ตำแหน่ง.....

สำหรับเจ้าหน้าที่ของ ก.พ.

เรื่องนี้รายงานมายัง ก.พ. เมื่อวันที่.....
ตอบรับทราบเมื่อวันที่.....
เหตุที่ล่าช้า.....

ลงชื่อ.....ผู้สำรวจ
ตำแหน่ง.....

การขอกำหนดอัตราเงินเดือน

เป็น "ขั้น" สูงขึ้นและการข้แจง

พิศล ณ กลาง

กองระเบียบข้าราชการ สำนักงาน ก.พ.

จุดประสงค์

การเขียนเรื่องขึ้นมามีพอจะสรุปจุดประสงค์ใหญ่ได้ ๒ ประการสำคัญ คือ

๑. เพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ เข้าใจถึงความหมาย และทราบวิธีการพิจารณา "การกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น" ของ ก.พ.

๒. เพื่อแสดงวิธีการข้แจงเหตุผลหรือรายละเอียด สนับสนุน หรือประกอบ การขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้นที่ถูกต้อง

การขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น หรือ "การเลื่อนขั้น" เป็นงานหลักส่วน หนึ่งเกี่ยวกับงานด้านตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของกองระเบียบข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ในปีหนึ่ง ๆ จากจำนวนตำแหน่งทั้งหมดประมาณ ๓๕,๐๐๐ ตำแหน่ง ที่ ก.พ. จะต้องพิจารณานั้น มีเรื่องการขอเลื่อนขั้นรวมอยู่ด้วยประมาณ ๓,๐๐๐ ตำแหน่ง เช่นในปีงบประมาณ ๒๕๐๘ มี เรื่องการขอเลื่อนขั้นทั้งหมด ๓,๗๕๐ ตำแหน่ง แยกได้เป็นขอเลื่อนจากชั้นจตุราเป็นชั้นตรี ๓,๐๕๗ ตำแหน่ง ชั้นตรีเป็นชั้นโท ๓,๓๕๗ ตำแหน่ง ชั้นโทเป็นชั้นเอก ๗๓๕ ตำแหน่ง และ ชั้นเอกเป็นชั้นพิเศษ ๘๕ ตำแหน่ง และในปีงบประมาณ ๒๕๐๙ มีทั้งหมด ๒,๘๘๐ ตำแหน่ง เป็นชั้นจตุราเป็นชั้นตรี ๓,๔๕๓ ตำแหน่ง ชั้นตรีเป็นชั้นโท ๓,๐๔๘ ตำแหน่ง ชั้นโทเป็นชั้นเอก ๔๘๐ ตำแหน่ง และชั้นเอกเป็นชั้นพิเศษ ๓๒๖ ตำแหน่ง

จากปริมาณการขอเลื่อนขั้นที่กล่าวมาแล้วข้างต้นของ ๒ ปีงบประมาณแทบจะกล่าวได้ ว่าลักษณะของการให้คำข้แจงหรือการให้เหตุผลประกอบคำขอนั้นคลุมเครือไม่กระจ่าง ยากต่อ การศึกษาวิเคราะห์ของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ. ผู้ทำเรื่อง และยากต่อการพิจารณาของ ก.พ. เพราะคำข้แจงนั้นไม่ตรงจุด ส่วนที่ควรจะได้เน้นหรืออธิบายให้ชัดแจ้งก็ไม่อธิบาย เรื่องที่ข้แจง

มาส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ ก.พ. ไม่ได้นำมาพิจารณา หรือไม่ถือเป็นสาระสำคัญของเรื่อง กองระเบียบข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ได้เคยลองทำตัวเลขเกี่ยวกับการข้แจ้งเรื่องนั้นของส่วนราชการต่าง ๆ แล้วพบว่า ค่อนข้างรายหรือหนึ่งตำแหน่งที่ส่วนราชการจะขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น หรือขอเลื่อนขั้นนั้น โดยเฉลี่ยส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะทำคำข้แจ้งมากถึง ๓๐ หน้ากระดาษ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วข้อมูล หรือรายละเอียดซึ่งควรจะข้แจ้งนั้นมีอยู่เพียงหนึ่งหน้ากระดาษ หรือไม่เกิน ๒ หน้ากระดาษ การข้แจ้งในลักษณะที่กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ กระทำอยู่ในปัจจุบัน นอกจากจะเสียเวลาและสิ้นเปลืองโดยใช้เหตุแล้ว ยังเป็นการเพิ่มงานให้กับทางเจ้าหน้าที่และ ก.พ. อย่างมาก เพราะจะต้องอ่านคำข้แจ้งหรือเหตุผลอันยืดเยื้อเพื่อค้นหาประเด็นของเรื่องที่ถูกต้อง บางครั้งยังเป็นผลเสียอย่างมากคือ ทำให้การตัดสินใจหรือการพิจารณาของ ก.พ. ผิดพลาดอันเนื่องมาจากคำข้แจ้งนั้น ด้วยสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด จึงทำให้เกิดความคิดที่จะหาทางทำความเข้าใจให้แก่ส่วนราชการต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย คือทั้งด้าน ก.พ. ผู้พิจารณาเรื่อง และด้านส่วนราชการเจ้าของเรื่อง

การขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น คืออะไร

ในทางหลักวิชาการบริหารงานบุคคล การกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้นเป็นทางหรือวิธีการหนึ่งซึ่งจะทำให้ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานได้รับการเลื่อนขั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นการบำเหน็จความชอบให้แก่ผู้ซึ่งได้ปฏิบัติงานมาด้วยดีในระยะเวลาหนึ่ง ในด้านวิชาการบริหารงานบุคคลจึงมองไปว่า หากบุคคลผู้นั้นได้ตั้งใจประกอบความดีในการปฏิบัติงานหรือในหน้าที่ความรับผิดชอบมาตลอด แต่ไม่ได้รับผลตอบแทนจากองค์การหรือนายจ้างในลักษณะเป็นการเลื่อนฐานะให้สูงขึ้น (Promotion) ก็จะทำให้ผู้นั้นเสียขวัญ หรือท้อถอยในการทำงาน ซึ่งการมองดังกล่าวมีลักษณะเป็นการมองทั่วไปหรือแบบกว้าง ๆ ตามหลักการบริหารงานบุคคล โดยยังไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงและรายละเอียดอื่น ๆ ประกอบ

ในความหมายทางด้าน ก.พ. ไม่ได้ถือว่า “การขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น” หรือ “การเลื่อนขั้น” เป็น “การบำเหน็จความชอบ” โดยชัดแจ้ง แต่ ก.พ. เน้นการพิจารณาหนักไปในทางที่ว่า การขอเลื่อนขั้นจากขั้นหนึ่งไปขั้นหนึ่งเป็นการทำให้เกิด “ตำแหน่งใหม่” เพิ่มขึ้น เช่น กองแบบแผน กรมโยธาเทศบาล ขออนุมัติกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นโท อันดับ ๓ ขั้น ๒,๖๕๐ บาท ตำแหน่งสถาปนิกโท เป็นอัตราเงินเดือนขั้นเอก

อันดับ ๓ ชั้น ๒,๖๕๐ บาท ตำแหน่งสถาปนิกเอก โดยในรายละเอียดสมมุติว่ากองแบบแผนนี้มีอัตรากำลังของสถาปนิกอยู่แล้ว ดังนี้คือ สถาปนิกเอก ๒ สถาปนิกโท ๘ สถาปนิกตรี ๑๕ การขออนุมัติเช่นนั้นในความหมายของทาง ก.พ. หรือสิ่งที่ ก.พ. จะพิจารณานั้นมิใช่ว่าเพราะเหตุว่าสถาปนิกโทได้ปฏิบัติงานในหน้าที่มาครบรอบปีแล้ว ควรจะได้รับบำเหน็จตอบแทนโดยการให้เลื่อนเป็นชั้นเอก แต่สิ่งที่ ก.พ. จะต้องพิจารณาก็คือ ควรจะต้องให้มี "สถาปนิกเอก" เพิ่มขึ้นในกองแบบแผนอีกหรือไม่ หรือพิจารณาอีกแง่หนึ่งว่า งานที่สถาปนิกโทผู้นั้นทำควรจะใช้ผู้รับผิดชอบในระดับชั้นเอก (สถาปนิกเอก) หรือไม่ เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว ลักษณะเหตุผลหรือคำสนับสนุนการ ขออนุมัติเลื่อนชั้นของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ มากกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นเหตุผลด้านการบำเหน็จความชอบ มิใช่เป็นการชี้แจงหรือให้เหตุผลว่า ทำไมจึงจะต้องมี "ตำแหน่งนั้นเพิ่มขึ้น" หรือทำไมจึงจะต้องให้ผู้รับผิดชอบงานงานนั้นในระดับสูงขึ้น ซึ่งเป็นการมองกันคนละแง่หรือคนละทัศนคติกับทาง ก.พ.

วิธียุติของส่วนราชการต่างๆ

เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เมื่อส่วนราชการต่างๆ ต้องการที่จะเลื่อนชั้นข้าราชการในสังกัดเฉพาะในส่วนซึ่งจะต้องดำเนินการขออนุมัติ ก.พ. ก่อนนั้น อาจจะสรุปวิธีการดำเนินการได้ ๒ วิธี คือ

๑. ขออนุมัติการเลื่อนชั้นไปทาง ก.พ. หมายถึงการเสนอเรื่องไปให้ ก.พ. พิจารณาโดยเสนอด้วยบุคคลซึ่งครองอัตราเงินเดือนเต็มขั้นของชั้นนั้น หรือครองอัตราเงินเดือนที่อยู่ในเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดไว้ และส่วนราชการนั้นเห็นสมควรให้เลื่อนเป็นชั้นสูงขึ้น ซึ่งในกรณีเช่นนี้หาก ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นควรอนุมัติ "การเลื่อนชั้น" ก็เท่ากับ ก.พ. อนุมัติให้กำหนดอัตราเงินเดือนที่บุคคลนั้นครองอยู่ในชั้นเดิมเป็นอัตราเงินเดือนในชั้นสูงขึ้น เช่น ในแผนกคลังสำนักงานเลขาธิการกรมประมง มีนักบัญชีตรีครองอัตราเงินเต็มขั้นคือ ขั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท อยู่และกรมฯ เห็นควรให้หาทางขยายให้เลื่อนขั้นต่อไปโดยส่งเรื่องไปขออนุมัติ ก.พ. ขอลำหนดอัตราเงินเดือนขั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท ทั้งนี้กับบัญชีตรีผู้นั้นครองอยู่ เป็นอัตราเงินเดือนขั้นโท อันดับ ๓ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท ตำแหน่งนักบัญชีโท ซึ่งหาก ก.พ. อนุมัติ ก็จะทำให้

๑. สำนักงาน ก.พ., หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๔/ว. ๖ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗ ข้อ ๒

มีตำแหน่งนักบัญชีโทเกิดขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ซึ่งการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งนักบัญชีโทดังกล่าว ใช้อัตราเงินเดือนขั้นตรี ๓,๒๐๐ บาท ที่ครองอยู่เดิมเป็นอัตราเงินเดือนนักบัญชีโท

๒. การขอตงอัตราเงินเดือนใหม่จากสำนักงานงบประมาณ โดยวิธีการเช่นว่านี้ เมื่อกรมฯ เห็นว่าควรจะหาทางขยายให้กับบัญชีตรีตามตัวอย่างเดียวกับที่กล่าวในข้อ ๑ ก็อาจจะไปขอเงินจากสำนักงานงบประมาณเป็นอัตราเงินเดือนขั้นโท อันดับ ๓ ขั้น ๓,๒๐๐ บาท ตำแหน่งนักบัญชีโท และหากสำนักงานงบประมาณให้เงินดังกล่าวมา กรมประมงก็ยังไม่อาจดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งนักบัญชีตรีผู้นั้นได้ จนกว่าจะได้ขออนุมัติ ก.พ. ให้มีตำแหน่งนักบัญชีโทตามอัตราเงินเดือนที่ได้รับเพิ่มมาใหม่นั้น ซึ่งเมื่อ ก.พ. พิจารณาและอนุมัติแล้ว การบรรจุและแต่งตั้งนักบัญชีโท ผู้นั้นก็จะบรรจุและแต่งตั้งในอัตราเงินเดือนที่ได้รับมาใหม่ โดยทั้งอัตราเงินเดือนนักบัญชีตรี (ขั้นตรี ๓,๒๐๐ บาท) ไว้

จากสองวิธีการที่กล่าวแล้วข้างต้น มีสิ่งซึ่งเหมือนกันและแตกต่างกันดังต่อไปนี้

ก. สิ่งที่เหมือนกัน

(๑) การเลื่อนขั้น เป็นไปตามความประสงค์ของกรมหรือส่วนราชการนั้น คือ ข้าราชการผู้นั้นได้รับการเลื่อนขั้น เพียงแต่จะเลื่อนหรือบรรจุในอัตราเงินเดือนใหม่เท่านั้น กล่าวคือ หากเป็นวิธีการแรกก็เลื่อนในอัตราเงินเดือนเดิมที่ตนครองอยู่ แต่หากเป็นวิธีการที่สองก็เลื่อนในอัตราเงินเดือนใหม่ที่ได้รับมาจากสำนักงานงบประมาณ

(๒) การพิจารณาของ ก.พ. ไม่ว่าจะเป็นโดยวิธีการแรกหรือวิธีการหลัง ก.พ. จะใช้แนวทางในการพิจารณาในแนวเดียวกัน คือ “ควรจะให้มีนักบัญชีโทเพิ่มขึ้น” ในหน่วยงานตามคำขอหรือไม่

ข. สิ่งที่แตกต่างกัน

(๑) อัตรากำลัง แม้โดยผลของ ๒ วิธีการจะทำให้มีนักบัญชีโทเพิ่มขึ้น แต่มีส่วนแตกต่างในเรื่องอัตรากำลังของหน่วยงานนั้น กล่าวคือ โดยวิธีการแรกไม่ทำให้อัตรากำลังโดยส่วนรวมเปลี่ยนแปลง คือ เมื่อมีนักบัญชีโทเพิ่มขึ้น นักบัญชีตรีเดิมหายไป เพราะอัตราเงินเดือนของนักบัญชีโทใหม่ ก็คือ อัตราเงินเดือนของนักบัญชีตรีเดิม แต่โดยวิธีการหลังจำนวนนักบัญชีของแผนกคลังจะเพิ่มขึ้น เพราะเมื่อบรรจุและแต่งตั้ง นาย ก. ซึ่งเดิมเป็นนักบัญชีตรี ให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโทในอัตราเงินเดือนขั้นโทที่ได้รับเพิ่มมาใหม่ จะทำให้อัตราเงินเดือนตำแหน่งนักบัญชีตรีเดิมว่างอยู่ ซึ่งกรมฯ อาจจะบรรจุผู้มีความรู้ที่จะเป็นนักบัญชีเข้ารับราชการใหม่ได้

(๒) การพิจารณาของ ก.พ. โดยวิธีการแรกได้มีโอกาสพิจารณาทั้งงานและคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่ง เพราะมีอยู่บ่อยครั้งที่ ก.พ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่างานอยู่ในระดับที่ควรจะต้องใช้ผู้รับผิดชอบในชั้นสูงขึ้น แต่ตัวบุคคลที่กรมฯ เสนอมาพร้อมกันนั้นก็มีคุณสมบัติไม่เหมาะสม ก.พ. ก็จะปฏิเสธคำขอนั้นไป แต่โดยวิธีการหลัง ก.พ. ไม่มีโอกาสจะพิจารณาดูบุคคลประกอบได้ คงเป็นเพียงวางเงื่อนไขของตำแหน่งที่อนุมัติใหม่เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดี มีข้อน่าสังเกตอยู่ว่า ก.พ. สันนิษฐานวิธีการขอกำหนดอัตราเงินเดือนสูงขึ้นตามวิธีแรกมากกว่า เพราะมีผลทำให้ประหยัด และการพิจารณาก็กระทำได้ดีกว่าเหมาะสมสำหรับวิธีการหลัง จะพิจารณาอนุมัติแต่กรณีซึ่งมีเหตุผลชัดแจ้งว่าจำเป็นจะต้องมีตำแหน่งนั้นเพิ่มขึ้นโดยรีบด่วนเท่านั้น

วิธีการพิจารณาของ ก.พ. และสิ่งที่ควรระวัง

ดังได้กล่าวมาแล้วตอนต้นว่า ก.พ. พิจารณาการขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้นโดยพิจารณาจากงานว่า “ควรจะต้องมีตำแหน่งนั้นเพิ่มขึ้นหรือไม่” ฉะนั้น การพิจารณาของ ก.พ. จึงอาศัยหลักเกณฑ์หรือแนวทางอันเดียวกันกับที่ใช้ในการพิจารณาเรื่องการขออนุมัติใหม่ตำแหน่งตามอัตราเงินเดือนที่ได้รับเพิ่มใหม่ในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้แล้วในเรื่อง “สิ่งที่ต้องพิจารณาในการขอให้มีการเพิ่มขั้นของส่วนราชการต่าง ๆ”^๒ ส่วนรายละเอียดที่จะได้อธิบายเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทความเรื่องที่แล้ว ก็เป็นรายละเอียดที่ต้องการจะเน้นให้เห็นโดยเฉพาะว่า นอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวแล้ว ในเรื่องการขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น ก.พ. ยังพิจารณาดังเรื่องอะไรอีก

กล่าวโดยสรุปแล้ว สำหรับการขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น ก.พ. มุ่งมองหรือพิจารณาถึงเหตุผลที่ส่วนราชการเจ้าของเรื่องข้แจ้งประกอบคำขอ เพื่อค้นหาคำตอบของคำถามที่ว่า ทำไมจึงต้องให้ผู้รับผิดชอบงานนั้นเป็นบุคคลในระดับ (ขั้น) สูงขึ้น หากเหตุผลนั้นชัดแจ้งหรือทำให้ ก.พ. เห็นชอบด้วย ผลการพิจารณาก็จะออกมาในรูป “อนุมัติ” และในทางตรงกันข้าม หาก ก.พ. เห็นว่าเหตุผลที่ข้แจ้งมานั้นยังไม่เหมาะสม (Reasonable) ผลการพิจารณาก็จะออกมาในทางลบหรือปฏิเสธ

๒. สำนักงาน ก.พ., วารสารข้าราชการ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๕ หน้า ๓๓-๔๔

เช่นเดียวกันกับการขออนุมัติให้ตำแหน่งเพิ่มขึ้น ก.พ. จะมองดู "เหตุผล" โดยพิจารณาถึง งาน หน่วยงาน อัตรากำลังที่เป็นอยู่ ระดับความรับผิดชอบของงาน ลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนั้น และรายละเอียดอื่น ๆ ประกอบ ดังนั้น ในการชี้แจงแสดงเหตุผลประกอบคำขอ ผู้ขอหรือส่วนราชการก็ควรจะได้แสดงรายละเอียดให้ทราบเป็นจุด ๆ ที่สำคัญดังนี้

๑. งานและวิธีการปฏิบัติ เกี่ยวกับเรื่องนี้ควรจะได้ชี้แจงให้ทราบถึงลักษณะของงานนั้นว่าเป็นงานอะไร มีขอบเขตการปฏิบัติเพียงใด มีวิธีการปฏิบัติอย่างไร มีส่วนสัมพันธ์กับงานอื่นหรือหน่วยงานอื่นอย่างไรหรือไม่

๒. หน่วยงาน ควรจะได้แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบงานนั้นเป็นอยู่อย่างไร คือ เป็นแผนก หรือเป็นกอง หรือโครงการอิสระ อัตรากำลังของหน่วยงานนั้นเป็นอยู่อย่างไร แบ่งความรับผิดชอบกันเพียงใด มีใครที่รับผิดชอบอยู่ในงานตามที่กล่าวในข้อ ๑. บ้าง

โดยสรุปแล้ว สำหรับข้อมูลในข้อ ๑. และข้อ ๒. นั้น เป็นการแสดงรายละเอียดเพื่อให้ ก.พ. มองเห็นเค้าโครงและรูปร่างของงาน รวมตลอดถึงวิธีการปฏิบัติ (Flow) ว่าเป็นอย่างไร ซึ่งจากรายละเอียดดังกล่าวนี้จะทำให้ ก.พ. มองเห็นลักษณะของงานและความยากง่าย หรือความสับสน (Complication) ซึ่งจะเป็นผลให้ ก.พ. วัดหรือประมาณความรับผิดชอบ (Responsibility) ได้ว่าควรจะต้องใช้คนระดับใดรับผิดชอบ

ในเรื่องการวัดหรือการประมาณระดับความรับผิดชอบ มักจะมีปัญหาหรือมีผู้ตั้งคำถามถาม ก.พ. อยู่บ่อยครั้งว่า ก.พ. ใช้มาตรการอะไรหรืออย่างไร ที่จะพิจารณางานนั้นให้รับผิดชอบในระดับชั้นใด งานนั้นให้รับผิดชอบในระดับชั้นเอก คำถามนี้ตอบได้ว่า ก.พ. ยังไม่มีมาตรการที่เด็ดขาดหรือแน่นอนว่า ถ้าเป็นตำแหน่งนั้นจะใช้ผู้รับผิดชอบเป็นบุคคลระดับนั้น ตำแหน่งนั้นจะใช้ผู้รับผิดชอบระดับนี้ การพิจารณาจึงเป็นการพิจารณาดังงานเป็นกรณี ๆ ไป โดยดูรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กล่าวข้างต้นประกอบ แต่หากตำแหน่งนั้นเป็นตำแหน่งซึ่งมีอยู่แล้วในส่วนราชการนั้นหรือส่วนราชการอื่นซึ่งพอที่จะนำมาเปรียบเทียบกันได้ ก็จะนำข้อเท็จจริงมาพิจารณาเปรียบเทียบ หรือในกรณีที่ตำแหน่งที่ ก.พ. ได้มีหลักเกณฑ์ หรือหลักการอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว การพิจารณาก็จะง่ายและสะดวกขึ้น เพราะ ก.พ. จะใช้หลักการหรือหลักเกณฑ์ที่มีอยู่แล้วดังกล่าวเป็นแนวทางประกอบการพิจารณา

อีกประการหนึ่งในด้านงานที่ส่วนราชการต่าง ๆ เสนอมาเพื่อขอกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้รับผิดชอบเป็นขั้นสูงขึ้นไป ก็จะแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ งานธุรการ งานวิชาการ และงานผสม (Combination) คือ มีทั้งธุรการและวิชาการ การอธิบายหรือชี้แจงให้ ก.พ. เห็นหรือเข้าใจถึงลักษณะงานและวิธีการปฏิบัติอย่างชัดแจ้ง เป็นเครื่องช่วยให้ ก.พ. ได้แยกประเภทงานได้อย่างถูกต้องว่า งานที่ผู้ทบทวนขอปรับขยายมานั้นจะจัดเข้าอยู่ในงานประเภทใดในสามประเภทที่กล่าวมาแล้ว

โดยสรุป ในการทำคำชี้แจงและเหตุผลประกอบการขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น ส่วนราชการเจ้าของเรื่องควรจะได้แสดงเหตุผลและคำชี้แจงนั้น โดยสั้นและกระชับรัดกุมที่สุด โดยมุ่งอธิบายให้ ก.พ. เห็นรูปร่างและวิธีการปฏิบัติเป็นประการแรก งานนั้นหมายถึงงานหลักที่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานหรือโครงการนั้น และงานซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ที่ขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น งานซึ่งไม่อยู่ในหน้าที่ หรืองานซึ่งได้รับมอบหมายเป็นพิเศษบางครั้งบางคราวไม่รวมอยู่ในความหมายของคำว่า "งาน" ในที่นี้ เว้นแต่งานพิเศษหรืองานที่ได้รับมอบหมายนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ หรือเป็นงานที่เห็นได้ชัดว่ามีส่วนสนับสนุนให้ความรับผิดชอบของผู้ขึ้นสูงขึ้น จุดสำคัญประการที่สองที่จะต้องชี้แจงให้ ก.พ. ทราบ ก็คือการหาคำตอบที่กระจ่างที่สุดของคำถามที่ว่า "ทำไมจึงจะต้องขอให้ผู้นั้นเป็นขั้นสูงขึ้น" การหาคำตอบเช่นว่านี้ให้มุ่งอธิบายถึง "ระดับความรับผิดชอบ" ของผู้นั้น การครองอัตราเงินเดือนในขั้นสูงสุดของผู้นั้นมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ก.พ. ไม่ได้ถือเป็นเหตุผลที่มานำหนักอย่างเพียงพอ หากส่วนราชการพยายามแสดงรายละเอียดโดยพยายามเน้นความสำคัญในสิ่งซึ่ง ก.พ. ต้องการทราบ ๒ ประการดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดในเรื่องการแบ่งงาน ทั้งในรูปหน่วยงาน และในเรื่องอัตรากำลังที่มีอยู่แล้วพอสมควร ก็จะเป็นผลทำให้คำชี้แจงในเรื่องนี้กระชับรัดกุมและง่ายต่อความเข้าใจ มิใช่ ๑๐ หรือ ๒๐ หน้ากระดาษอย่างที่เบียดมา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้ง ๒ ฝ่าย คือ ทั้งผู้พิจารณาและผู้รับการพิจารณา

อย่างไรก็ตาม บทเขียนเรื่องนั้นยังไม่อาจถือได้ว่าเป็นบทเขียนที่สมบูรณ์แบบ เพราะเรื่องที่จะต้องกล่าวถึงนั้นยังมีอีกมาก แต่เป็นเรื่องรายละเอียดซึ่งไม่อาจนำมากล่าวได้หมดในที่นี้ บทเขียนเรื่องนั้นจึงถือได้แต่เพียงว่าเป็นการทำ ความเข้าใจเบื้องต้น และแนะแนวในสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องเท่านั้น □

เล่าให้เพื่อน (ฝูง) ฟัง

ทดลองปฏิบัติราชการ (ตอนจบ)

สำหรับข้าราชการหัวเมือง หรือเรียกให้โก้หน่อยว่า ข้าราชการส่วนภูมิภาค เห็นจะไม่ที่พิก่อนหย่อนใจที่ไหนดีไปกว่าสโมสรข้าราชการ ระหว่างที่เรียนหนังสืออยู่ในกรุงเทพฯ ผู้เขียนเป็น “คือนั่ง” คนหนึ่ง ที่ว่า “คือนั่ง” นี้ อย่าไปนึกว่าเป็นหน่วยคอมแมนโดของอเมริกัน แต่หมายถึงว่า เป็นนักดูหนังขนาดตาเบียดตาแฉะคนหนึ่ง แทบจะคุ้ยได้ทีเดียวว่าเกือบไม่มีหนังเรื่องไหนที่ผู้เขียนไม่เคยดูมาก่อน ทั้งนี้ ต้องขอยกเว้นหนังญี่ปุ่น หนังอินเดีย และภาพยนตร์ไทย แต่เมื่อไปอยู่ต่างจังหวัดที่จจะอาศัยการดูหนังเป็นสันทนาการหรือการพักผ่อนหย่อนใจนั้นเห็นจะยาก เพราะโรงหนังไม่ว่าโรงไหนก็ฉายภาพยนตร์ไทยเรื่องเยี่ยมทั้งนั้น นานๆ จะมีหนังฝรั่งจับพลัดจับผลูหลุดเข้าไปฉายสักเรื่อง แต่เมื่อไปฉายในโรงหนังต่างจังหวัดนั้น ตาราภาพยนตร์ตัวโปรดของผู้เขียน เช่น เกรกอรี่ เป็ก ก็จะถูกเปลี่ยนเป็น เกรกอรี่ กัง ไปเสียนับ เพราะหมอมะพูดไทยเป็นน้ำไปเลย เนื่องจากนักพากย์แก่บิตชาวนั้นแตร็คเสีย แล้วก็พูดแทนอีก เป็ก บางเรื่องทั้งๆ ที่มอักษรไทยบรรยายในฟิล์ม แต่เพื่อนจะพากย์เหมือนคำแปลในฟิล์มก็หาไม่

เมื่ออยู่อำเภอใหม่ๆ พอถึงวันหยุดราชการผู้เขียนก็มักหาโอกาสไปเที่ยวต่างอำเภอบ้าง ต่างจังหวัดที่ใกล้เคียงบ้าง เป็นการเบียดเบียดตาและพักผ่อนหย่อนใจไปในตัว เช่น ไปเที่ยวงานพระราชกุศลแอ เมืองแพร่ ไปเที่ยวสวนทุเรียนที่ลับแล (ยิ่งถ้าไปกับครุสาว ๆ สวย ๆ ด้วยแล้วละก็ ผู้เขียนมักจะควักกระเป๋าเป็น “เสือขโมยเร็ว” ขนซื้อทุเรียนเสียนเงินหมดกระเป๋าไม่รู้ตัว) ถ้าใครเคยไปเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้านใกล้ ๆ มาอย่างกับผู้เขียนเคยไปลาว กัมพูชา และเวียดนามได้ มาแล้ว ก็คงจะบังเกิดความรู้สึกเช่นเดียวกับผู้เขียนว่า ไม่มีที่ไหนดีเท่าประเทศไทย รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทยเรานี้ ในเมืองไทยยังมีสถานที่ที่น่าท่องเที่ยวอีกมาก ไม่เชื่อก็ดลองถาม

อ.ส.ท. ตู แต่ครั้นหนักเข้า แม้ความอยากเที่ยวให้ไกล ๆ ออกไปยังมีอยู่ แต่กระเป๋าสตางค์ไม่
 อำนวย พอถึงวันหยุด ผู้เขียนจึงต้องหันเข้าหาสโมสรข้าราชการ ใ้จะลงเล่นเทนนิสกับเขา
 รักไม่มีเงินซื้อเร็คเกต สู้ไปนั่งบนสโมสรโน่นไม่ได้ ตูเขาเล่นบิลเลียดกันบ้าง เล่นเองบ้าง ค่า
 เกมก็เซ็นได้ ตูเขาเล่นโดมิโนกันบ้าง สตางค์ก็ไม่เสีย เพราะเล่นกับเขาไม่เป็น

ที่สโมสร หรือที่เพื่อน ๆ ผู้เขียนนิยมเรียกกันเป็นภาษาवादว่า สโม สุโซ นี่เอง ผู้
 เขียนได้มีโอกาสรู้จักกับเพื่อนข้าราชการแผนการต่าง ๆ มากหน้าหลายตา ทลันทีสนมกันเป็น
 พิเศษก็มาก ที่เขาเขม่นผู้เขียนก็มี แน่ละ สโมสรย่อมเป็นแหล่งเชื่อมความสัมพันธ์สามัคคี
 แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นแหล่งบ่อนทำลายความสามัคคีอย่างฉมังนักเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่ง เวลาเมาเข้าไปแล้ว บางท่านก็ชักพาลเห็นอะไรต่ออะไรขวางหูขวางตาไปเสียหมด
 เพื่อนบอกให้กลับบ้านก็หาว่าได้ เพื่อนบอกว่าอย่าเล่นเลย (วะ) บิลเลียดนะ ก็หาว่าเพื่อนดูถูก
 เพราะฉะนั้น จึงมีคำกล่าวว่ ข้าราชการหัวเมืองส่วนมากเสียคนก็เพราะเหล้านี้เอง คนที่กินเหล้า
 เพื่อเข้าสังคมก็ค่อยยังชั่วหน่อย คนไหนกินเหล้าแล้วอวดเบ่งเป็นนักเลงโตก็ซึ่มก็จะไวไป ตาม
 ปกติแล้ว ความสโม สุโซ จะไปสิ้นสุดลงในวันรับเงินเดือน ดังเช่นผู้เขียน เป็นต้น หลังจาก
 หักเงินสะสม และค่าสโมสรประจำงวด เรียบร้อยแล้ว เงินเดือนปลดอำเภอดริของผู้เขียนก็เหลือ
 น้อยกว่าเงินเดือนสมัยยังจัดว่า อันดับ ๑ เสียอีก รัะยะนั้น ผู้เขียนต้องร่างคำขอร้องเงินจากทาง
 บ้านแทบทุกเดือน ไม่ผิดอะไรกับคอนเรียนหนังสือ เพราะผู้เขียนถือว่า การทดลองปฏิบัติ
 ราชการนี้เท่ากับเรียนวิชาปฏิบัติราชการเหมือนกัน แต่ดูเหมือนที่บ้านจะไม่ค่อยเห็นด้วยกับ
 ทศนคติข้อนี้ของผู้เขียนนัก

เท่าที่เล่ามา ชีวิตระหว่างทดลองปฏิบัติราชการของผู้เขียนตลอดระยะเวลา ๖-๗ เดือน
 ก็ไม่สู้จะมีอะไรน่าตื่นเต้นนัก ซึ่งถ้าผู้เขียนจะทูลเขียนต่อไปให้ครบ ๖ เดือน เดือนละตอน คง
 ไม่แต่ท่านบรรณาธิการจะไม่เห็นด้วยเท่านั้น ท่านผู้อ่านก็จะ “ขยันท” ผู้เขียนเข้าให้อีกด้วย
 อย่างกระนั้นเลย จำเราเอ๋ย—ผู้เขียนขอเปลี่ยนตอนใหม่เสียเลยดีกว่า จับตอนตั้งแต่ผู้เขียนได้
 รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอดริเต็มภาคภูมิแล้ว ปรับเงินเดือนตามคุณวุฒิและ
 โทษวุฒิจาก ๗๕๐ บาท ขึ้นเป็นดัง ๘๖๐ บาทนั้นแน่ ไปจนถึงชีวิตปลัดอำเภอของผู้เขียนถึงกาล
 สิ้นสุดลงด้วยการ.....ย้ายเข้ากรมฯ

พลิกศพ

เห็นมัย พอลันตอนใหม่ละก็ หวังดูมันน่าตื่นเต้นยังงี้เสมอแหละ

อยู่มาวันหนึ่ง เป็นยามเช้า อากาศอันชุ่มฉ่ำตอนปลายฤดูฝนชวนให้เยือกเย็นยิ่งนัก นายอำเภอเรียกผู้เขียนไปพบ แล้วสั่งว่า “เกิดยิงกันตายที่ตำบล..... ผมคิดประชุม คุณไปแทนผมหน่อย คุณรู้จักผู้กองฯ แล้ว ไช้ไหม?”

อ้อ ผู้กองฯ นะหรือ เมื่อคืนยังกินข้าวต้มก๊วยอยู่ด้วยกันหน้าโรงหนังเลย ผู้เขียนนึกแต่ไม่ได้ตอบไปตามนี้หรอก

“ดีแล้ว” นายอำเภอว่า “คุณถือหนังสือนี้ไปพบผู้กองฯ ก็แล้วกัน บอกว่าผมคิดราชการไปด้วยไม่ได้ ให้คุณไปแทน.....”

นายอำเภอก็หันหน้าก็มาเก้เขียนตั้งหยุกหยิก ๆ ลงในกระดาษสมุดแผ่นเล็ก อันเป็นใบแจ้งเหตุจากกำนัน เสร็จแล้วจึงส่งให้ผู้เขียน

“อ้อ เดียว” นายอำเภอพูดเหมือนเพ่งนัยขึ้นได้ “คุณมีปืนใช้หรือเปล่า?”

“ไม่มีครับ”

“อ้าว แล้วกัน ผมนึกว่าคุณมีปืนส่วนตัวแล้ว ไปท้องที่ควรมีปืนติดตัวไปบ้าง วันหลังคุณยื่นคำขอมาสิ ผมจะอนุญาตให้”

“เป็นพระคุณครับ แต่ผมยังมีเงินไม่พอซื้อหรอกครับ ดอนน”

“งั้น ก็ยืมปืนของปลัด.....ไปก่อนก็แล้วกัน แต่คุณควรจำไว้ว่า บางคนเขาถือมีด ๓ ปืน ๓ เมี่ยง ๓ สามสิ่งนี้ ห้ามยืม”

ด้วยมือเปล่าปราศจากอาวุธ ผู้เขียนซึ่งจากรยานไปที่โรงพัก พบนายร้อยตำรวจโทแพน สโมสรของผู้เขียนยื่นหน้ามูบรอกอยู่ก่อนแล้ว

“คุณไปแทนนายอำเภออะ?” เขาร้องถามพลางมองดูเครื่องแบบอันใหม่เอี่ยมและรองเท้านั่งเป็นมันวับของผู้เขียนอย่างสังเวช

“แล้วหมวดล่ะ ไปแทนผู้กองฯ อะ?”

“เออว่ะ” เขาตอบ “ผู้กองฯ ไปเป็นพยานศาล วันนี้เวรผมเสียด้วย นี่เนาะ คุณมีชุดเก่า ๆ ผ่านไหม?”

“มี ทำไมรี? หมอตัวเล็กกว่าผม ไล่กันไม่ได้หรอกนะ”

“เสีย ไม่ใช่ยังงั้น” เขาร้อง “แต่คุณนะ จงเปลี่ยนชุดนี้เสียใหม่ก็แล้วกัน มันไม่เหมาะกับการออกท้องที่ แล้วรองเท้าก็ควรจะเป็นรองเท้าผ้าใบซะ เพราะเราจะต้องเดินกันไปอีกไกล”

“เดิน?” ผู้เขียนทวนคำ ขำเรื่องครูจิบตราคาบไล่ให้ที่จอดอยู่ใกล้ ๆ กันนั้น “แล้วรอนั้นล่ะ?”

“รถเข้าไปไม่ถึงหรอก รถจะไปส่งเราเท่าที่พอจะบุกไปได้เท่านั้น ต่อจากนั้น เราต้องเข้าไป”

“ทำไมเราไม่ขี่จักรยานล่ะ?”

“ถ้าคุณอยากจะแบกมัน ก็เอาไปด้วยได้ ที่ที่เราจะไปกันนั้นนะ ขี่รถจักรยานไปไม่ไหวหรอก คุณเคยขี่อะไร ๆ ไหม จะบอกให้ เพราะดินมันแฉะ โคลนมันก็ติดล้อ ล้อมันก็ไม่หมุน เราก็ต้องถ่อไม่ไวอันนี้ คอยแคะ เข้าใจไหม?”

“เอาละ ๆ เข้าใจแล้ว งั้นก็แวะไปบ้านผมหน่อย จะได้เปลี่ยนเครื่องทรง จักรยานผมฝากไว้ที่โรงพักนี่คงไม่หายนะ”

“ไม่หายหรอก ถ้าใส่กุญแจ.....ให้ใครช่วยยกขึ้นไปไว้ข้างบนด้วยนะ หมู” ประโยคหลังเขาหันไปส่งลูกน้อง “ไปกันเถอะ มัลดี สายมากแล้ว เดี่ยวแดดร้อนตายหะ.....”

สมจริงดังคำพยากรณ์ของผู้หมวดทุกประการ เพราะเมื่อรถจอดสำรวจคันนั้นพาเรา—อันได้แก่ ผู้หมวด ๓ นายสิบเอก ๓ สิบกริ ๓ และผู้เขียน—ควมบุเลง ๆ ไปตามถนนราดยางมะคยได้ ๔ กม. เลี้ยวไปตามถนนลูกรังซึ่งเป็นหลุมเป็นบ่อเหมือนรางขนมครกจนรถผกหน้า ผกหลังเหมือนม้าพยศได้ ๒ กม. แล้วแล่นไปตามทางเกวียนด้วยจังหวะวาคูซึกกักกิด ก็ประมาณไม่ถูก จึงได้หยุดลงประจัญกับคันนาสูงกว่าศอกขวางหน้าอยู่

เราโดดลงจากรถ รอให้ผู้หมวดสั่งเลี้ยคนขับรถให้มารับยังจุดนัดพบ ตามวันและเวลาที่คำนวณไว้อย่างดีแล้วว่าจะต้องกลับมาพบกันจึงได้ ครั้นแล้วชวนลงท้องไฟ—เอ๊ย ท้องนา ขอบเราก็ออกเดินเดี่ยวไปตามคันนา เห็นท้องทุ่งไกลสุดลูกหูลูกตา นายสิบเอกผู้ชำนาญท้องที่ เดินนำหน้า ตามติดด้วยนายสิบกริ ถัดมาคือผู้เขียน และรั้งท้ายด้วยผู้หมวด

ผู้เขียนมีแว่นดำหน้ามำตาเจ้าเอา ๆ ไม่ทันเฉลียวใจว่ามีสิ่งที่น่าหวาดเสียวอยู่ตรงหน้า ดังนั้น พอผู้เขียนเงยหน้าขึ้นก็ต้องสะดุ้งเฮือก เมื่อเห็นปากกระบอกปืนลูกซองยาวของนายสิบกรี้ เด้งตรงมายังหน้าผากของผู้เขียนพอดี ด้วยสัญชาตญาณมากกว่าความเป็นมวยที่ตึงให้ผู้เขียน เบรคก็กลอย่างกระทันหันหันจนผู้หมวดเดินมาชนเข้าโครมใหญ่

“อะไรกัน ปลัด? งูอะไร?” ผู้หมวดถาม

แทนคำตอบ ผู้เขียนชี้มือไปทางปากกระบอกปืนตรงหน้า พอเห็นเข้าเท่านั้น ผู้หมวด ก็ตาเหลือก

“เฮ้ย” เขาร้องลั่นออกมาเหมือนเล่นโชน “หันปากกระบอกปืนมาทางไหนทำไม บอก ไม่รู้หันแล้วว่า ให้สะพานยื่นเอาปากกระบอกขึ้นฟ้าหรือลงดิน นี่มันเล็งมาทางพวกเดียวกัน เดียวก็โดนพลิกศพกันแถวนี้มั้งหรือก ไอ้อหิวาต์”

นายสิบกรี้หันมายิ้มแย้ม ๆ อย่างลึกลับ โทษ แล้วรีบกลับปืน หันปากกระบอกไปข้าง หน้า หันพาดท้ายมาทางหลัง

“เสีย ไม่เอาโว้ย” นายสิบเอกร้องขึ้น “ลั่นฟังผู้หมวดพูดไม่รู้เรื่องรี ด้ายสะพานก็มี ทำไมไม่สะพาน ทำไมต้องแบกด้วยวะ?”

นายสิบกรี้ผู้เคราะห์ร้ายยิ้มแห้ง ๆ อีกครั้งหนึ่ง แล้วทำตามลูกพี่อย่างว่าง่าย นั่นแหละ เรื่องหวาดเสียวจึงได้เฮ้ยเฮี้ยนดังไปได้

เราแฉที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งเพื่อรับแพทย์ประจำตำบลร่วมทางไปด้วยคามระเบียบ กฎหมาย บัญญัติว่า การขึ้นสูตรพลิกศพจะต้องมีนายแพทย์ประจำโรงพยาบาล หรืออนามัยจังหวัด ร่วม ด้วย หากนายแพทย์ประจำโรงพยาบาลหรืออนามัยจังหวัดไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติราชการ ได้ ก็ให้อาเภอนำอำเภอไปแทน ถ้าอำเภอนำอำเภอไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ จึงให้ แพทย์ประจำตำบลไปร่วมชันสูตรพลิกศพ นับแต่ผู้เขียนเป็นปลัดอำเภอมาตลอดเวลา ๓ ปี เคย ไปร่วมชันสูตรพลิกศพในฐานะพนักงานสอบสวนไม่ต่ำกว่า ๓๐ ศพ จำได้ว่า ๘ ใน ๓๐ ครั้ง แพทย์ที่ชวนเขาลงห้วยไปร่วมพลิกศพกับเรา คือ แพทย์ประจำตำบลนั่นเอง ซึ่งบางคนก็เป็นแพทย์ แผนโบราณ แต่บางคนก็ไหลไปเป็นแพทย์แผนตะวันตกบรรพบุรุษเสียก็มี ทั้งนี้ เพราะปรากฏเสมอว่า แพทย์โรงพยาบาลไม่ว่าง (ตอนนั้น จังหวัดที่ผู้เขียนอยู่ยังไม่มีโรงพยาบาลประจำจังหวัด แต่มี โรงพยาบาลในอำเภอที่ห่างจากอำเภอเมืองออกไป ๘ กม.) อนามัยจังหวัดไม่อยู่หรือติดราชการ

สำคัญ ส่วนอนามัยอำเภอบางที่พอรู้ว่าจะต้องไปฝึกฝนในท้องที่ไกล ๆ ก็ลาป่วยเสียต่อ ๆ ยังก็มี การสืบสวนสอบสวนคดีอาญาในส่วนภูมิภาค ไม่เพียงแต่จะขาดกำลังคนและวิทยาการแผนใหม่เท่านั้น แต่ยังขาดในสิ่งที่ควรจะมีได้โดยไม่ยากเย็นอะไรเลย เช่น กล้องและอุปกรณ์สำหรับถ่ายภาพที่เกิดเหตุ แทนที่พนักงานสอบสวนจะต้องทำตัวเป็นจิตรกรและช่างแผนที่จำเป็น สะเก็ดภาพที่เกิดเหตุ และทำแผนที่บริเวณที่เกิดเหตุด้วยมาตราส่วนความละเอียดอย่างเดียวกัน

เรามาคุยกันด้วยเรื่องอันดีกว่า จริงไหม?

หลังจากที่เราเริ่มออกเดินมาแค่ ๓ โมงเช้า จนกระทั่ง ๖ โมงเย็น โดยไม่ได้แวะกินข้าว กลางวันที่ไหนเลย เราก็ก้าวไปถึงที่เกิดเหตุในสภาพที่สับสนอลหม่านมาก เท้าของผู้เขียนถูกรองเท้าผ้าใบที่บวมท่งขบทั้งกตจนพอง น่องและต้นขาตึง ปวดระบมเหมือนถูกช่างเหยียบมาใหม่ ๆ ที่เกิดเหตุเป็นห้างนาหรือกระดือบปลายนา ชายผู้ตายถูกคนร้ายลอบยิงด้วยปืนลูกซองถึงแก่ความตาย แต่เมื่อคืนวาน รุ่งเช้าญาติจึงไปแจ้งผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านแจ้งกำนัน กำนันส่งสารวัตรเดินเท้าเป็นมาเร็วไปแจ้งอำเภอ และกว่าเราจะเดินทางมาถึงศพผู้ตายก็เริ่มเน่าแล้ว ผู้หมวดกับผู้เขียนช่วยกันตรวจบาดแผลตามตัวศพ บาดแผลไหนไม่แน่ใจว่ากระสุนปืนจะทะลุหรือฝังใน ก็ใช้ไม้คอกแยงเข้าไป กลิ่นศพขณะนั้นเหม็นจนผู้เขียนอยู่ผาง ๆ แต่ก็จำต้องทนกลิ่นหายใจเอา มีกระนั้นจะกลายเป็นแสดงอาการรังเกียจศพ ตรวจบาดแผลด้านหน้าเสร็จแล้วก็ให้แพทย์ประจำตำบลช่วยกันกับญาติของผู้ตายพลิกศพว่าหน้าหลังตรวจบาดแผลด้านหลังต่อไป ตอนพลิกศพนั้นเอง น้ำเหลืองปนเลือดจะไหลออกมาทางจมูกและปากของผู้ตาย ส่งกลิ่นฉุนเหม็นวลระคลุ้ง หายหัวข้าวตักแถม

เมื่อทำแผนผังและแผนที่สังเขปที่เกิดเหตุเสร็จแล้ว เราก็มอบศพให้ญาติผู้ตายรับไปจัดการตามประเพณีของท้องถิ่น ส่วนเราก็ก่ออกเดินต่อไปยังบ้านญาติผู้ตายซึ่งอยู่ไกลออกไปจากที่เกิดเหตุไม่ต่ำกว่า ๓ กม. เพื่อสอบปากคำพยาน เสร็จแล้ว เรากับเจ้าของบ้านก็ร่วมวงกินเหล้ากินข้าวกันฉันญาติ

อาบนานะหรือ? อ้อ เราไม่ยอมอาบนานะกันหรอก เพราะถ้าขึ้นถอดชุดที่ใส่อยู่ ออกเพื่อผลัดผ้าอาบน้ำ เมื่ออาบเสร็จแล้วเราไม่แน่ใจว่าจะใจแข็งพอที่จะกัดฟันสวมมันเข้าไปใหม่ได้ลงคอหรือไม่

โดย “กันเอง”

แผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาว

โดย

เสริฐ ฐพิกุลชัย

สำนักงานประมาณ

ตามปกติแล้ว การทำงานทุกอย่างถ้าจะให้ดี ก็ควรจะมีความมีแผน แต่การทำงานงบประมาณซึ่งมีลักษณะเป็นแผนอยู่ในตัวนั้นควรจะมีความมีแผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาวได้หรือไม่? และยิ่งในกรณีที่ประเทศมีแผนพัฒนาฯ อยู่แล้ว เช่นประเทศไทยในปัจจุบัน จึงมีปัญหาย่อยว่าเราควรจะมีความมีแผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาวหรือไม่อย่างไร?

๑. แผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาวคืออะไร?

แผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาว หรือที่เรียกกันว่า Master Plan สำหรับการดำเนินงานงบประมาณประจำปีนั้น หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลในอนาคต (สามหรือสี่ปีเป็นอย่างน้อย) ที่มีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณประจำปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งบประมาณรายจ่ายซึ่งมักเป็นตัวกำหนดรายได้ของรัฐบาลภายใต้ขอบเขตของสภาพการทางเศรษฐกิจของประเทศ นั้นย่อมหมายถึงว่า เป็นแผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ลักษณะของการใช้จ่ายตามแผนคลุมถึงรายจ่ายทั้งในด้านการลงทุน (Capital Outlays) และในด้านการดำเนินงานตามปกติ (Current Outlays) กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แผนงาน (Programs) ทั้งหมดอาจแยกออกเป็นสองลักษณะ คือ แผนงานดำเนินการ (Operating Program) กับ แผนงานลงทุน (Investment Program) และแต่ละแผนงานซึ่งประกอบด้วยรายจ่ายลงทุนและรายจ่ายประจำหรือรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคนั้น ยังได้แยกอีกเป็นแผนงานย่อย (Project or Activity) โดยการจำแนกออกตามลักษณะงานด้านต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น งานด้านการบริหารทั่วไป งานด้านการเศรษฐกิจ งานด้านการสังคม และงานด้านอื่น ๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แผนการคลังระยะยาวตามลักษณะที่กล่าวมา ยังมีได้รับความสนใจจากประเทศต่าง ๆ เท่าใดนัก ดังจะเห็นได้ว่าแม้แต่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ก็ไม่ปรากฏว่ามีแผนดังกล่าว แต่เท่าที่ทราบขณะนี้มียุโรปประเทศหนึ่งที่ได้นำเอาวิธีการทำงานงบประมาณแบบแสดงแผนงานและผลการปฏิบัติงาน (Program and Performance Budgeting) ไปใช้อย่างกว้างขวางไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเทศสหรัฐ ฯ ซึ่งเป็นผู้นำในเรื่องนี้ คือประเทศฟิลิปปินส์ ได้สร้างแผนการคลังให้ชื่อว่า Five-Year Fiscal Plan ตามวิธีการของ Microeconomic Analysis

สำหรับเรื่องนี้ ประเทศไทยโดยสำนักงานงบประมาณได้ศึกษาและเตรียมการอยู่ มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่องานนี้ขึ้นชุดหนึ่งทำการทดลองตามวิธีการที่ให้ส่วนราชการสร้างแผนงานที่ต้องการขึ้น โดยเริ่มจากงานของกระทรวงเกษตร แต่เนื่องด้วยอุปสรรคบางประการในทางปฏิบัติซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากการที่ไม่เข้าใจในหลักการชัดแจ้งหรือจะด้วยเหตุใดก็ตาม จึงทำให้การดำเนินการต้องหยุดชะงักไป ปัญหาในที่นี้จึงมีอยู่ว่า เราควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่อย่างไร ? ถ้าหากเป็นการสมควรที่จะให้มีการดำเนินงานต่อไป ก็ควรหาทางแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงความไม่เข้าใจในหลักการและวัตถุประสงค์ของการสร้างแผนงาน และการวัดผลการปฏิบัติงานตามความมุ่งหมายของการทำงานงบประมาณแบบใหม่นี้ด้วย.

๒. หน้าที่สำคัญทางนโยบายของงบประมาณ

ตามหลักวิชาการแล้วงบประมาณในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่อยู่ในระหว่างการพัฒนา เช่น ประเทศไทย มีบทบาทที่สำคัญพอสรุปได้สองประการคือ หน้าที่เกี่ยวกับนโยบาย (Policy Function) และหน้าที่เกี่ยวกับแผนงาน (Programming Function) กล่าวคือ งบประมาณนอกจากจะทำหน้าที่จัดสรรการใช้ทรัพยากรของประเทศไปในลักษณะที่ช่วยกระตุ้นการลงทุนของเอกชนให้สอดคล้องกับระดับรายได้ประชาชาติและเป้าหมายของแผนพัฒนาประเทศแล้ว ยังทำหน้าที่ในการควบคุมและจัดการแผนงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และสำหรับเรื่องแผนการจัดสรรงบประมาณ นั้น นับว่าเป็นหน้าที่สำคัญทางนโยบายอันหนึ่ง

การทำแผนการจัดสรรงบประมาณ ฯ ในที่นี้เป็นการแปลงเนื้อหาของแผนพัฒนา ฯ ซึ่งมีลักษณะเป็นแผน Macroeconomic Terms มาเป็นแบบ Microeconomic Terms กล่าวคือสร้าง

โครงสร้างของแผน (Plan) ออกมาในรูปแผนงาน (Programs) โครงการหรืองาน (Project or Activity) ปริมาณงาน (Workload) และต้นทุนต่อหน่วยของงาน (Unit Cost of Work) ด้วยการจำแนกหมวดหมู่ของการใช้จ่ายออกตามลักษณะงาน (Functional Classification) และตามลักษณะของการใช้จ่าย (Fund Classification) ทั้งนี้อาศัยการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและความต้องการของสังคมจากหน่วยงานต่างๆ แล้วรวบรวมสร้างเป็นเป้าหมายระยะยาวของการดำเนินงานฝ่ายรัฐบาลขึ้น โดยยึดเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ และอัตราความเติบโตของรายได้ประชาชาติเป็นหลัก และทำการปรับปรุงตัวเลขต่างๆ ในแผนให้เหมาะสมกับภาวการณ์เป็นประจำทุก ๆ ปี

๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ และแผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาว

โดยทั่วไปแล้ว ลักษณะของแผนพัฒนาประเทศแม้ว่าจะมีการแบ่งเป็นแผนรายปีแล้วก็ตาม แต่ในแผนนั้นได้บรรจุไว้เฉพาะโครงการใหม่และโครงการที่เพิ่มเติมจากโครงการเดิมเท่านั้น ซึ่งสำหรับประเทศไทยแล้ว งบประมาณเพื่อการนี้ หรือที่เรียกกันว่า งบประมาณนี้มีประมาณสามสิบล้านกว่าเปอร์เซ็นต์ของงบประมาณประจำปี ส่วนงบประมาณบริหารตามปกติของรัฐบาล ซึ่งมีถึงหกสิบล้านกว่าเปอร์เซ็นต์มิได้รวมอยู่ในแผนดังกล่าว

นอกจากนี้ แผนพัฒนาฯ ของเราซึ่งอาจจะเหมือนกับของประเทศอื่น ๆ คือได้แยกเป็นแผนรายปีเฉพาะเรื่องการเงิน โดยแสดงให้เห็นถึงที่มาของการใช้จ่ายตามแผนอย่างย่อ ๆ ส่วนเป้าหมายและแผนดำเนินการของแต่ละงานได้แสดงไว้ในลักษณะรวม มิได้แยกเป็นแผนรายปี จึงไม่อาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของรัฐบาลได้เท่าที่ควร

นี่เป็นเหตุผลสนับสนุนว่า ตามหลักวิชาการแล้วเราควรมีแผนการจัดสรรงบประมาณระยะยาวซึ่งคลุมถึงโครงการใหม่และงานเดิมที่ดำเนินการอยู่เป็นประจำ ดังได้กล่าวมาแล้วแต่ตอนต้น หรืออย่างน้อยที่สุดรัฐบาลควรมีแผนระยะสามหรือสี่ปีข้างหน้าเกี่ยวกับการใช้จ่ายดำเนินงานตามปกติของรัฐบาล (Current Outlays Plan) เพราะเหตุว่าผลร้ายของการขาดแผนการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคฝ่ายสาธารณชนอาจทำให้แผนพัฒนาฯ ที่ต้องล้มเหลวลงได้โดยง่าย ทั้งนี้ เพราะว่าประเทศที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาเมื่ออัตราการเพิ่มของการใช้จ่ายด้านนี้ค่อนข้างสูงและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาได้อีก จากการมีแผนการใช้จ่ายดำเนินงานตามปกติของรัฐบาลนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อ

การจัดสรรงบประมาณประจำปีแล้ว ยังจะให้ประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนพัฒนา ฯ อีกด้วย กล่าวคือ สามารถกำหนดแรงผลักดันหรือความจำเป็นด้านงบประมาณของรัฐบาลได้

๔. เครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์ปัญหาทางงบประมาณ

งานเกี่ยวกับการวางแผนนั้นไม่ว่าจะเป็นแผนระยะยาวหรือสั้นก็ตาม มักประสบกับปัญหาการเลือก (Problems of Choice) เสมอ ปัญหาเหล่านี้คือปัญหาเกี่ยวกับการประเมินค่าของโครงการ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของโครงการ และการแบ่งขั้นตอนของโครงการเพื่อดำเนินงานต่อไป ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นได้ทุกระดับชั้นของการบริหาร

เครื่องมือที่ใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้มีหลายวิธีด้วยกัน แต่ที่สำคัญเห็นจะได้แก่วิธี

Cost—benefit Analysis กับ Cost Effectiveness

๑. **Cost—benefit Analysis** เป็นการวิเคราะห์ผลได้ผลเสีย หรือต้นทุนกับผลตอบแทนของแผนงานหรือโครงการที่สามารถวัดผลการปฏิบัติงานได้ ส่วนมากได้แก่ผลงานประเภทลงทุน (Capital Expenditure Programs) ที่วัดผลงาน (Work Result) ได้ จึงง่ายแก่การหาอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนกับผลงานของแต่ละโครงการ หลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ก็คือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับควรจะต้งสูงกว่าต้นทุน และโครงการที่ควรจะได้รับการพิจารณาก็นเฉพาะโครงการที่มีอัตราส่วนของผลได้ต่อผลเสีย (Ratio of Benefit to Cost) เกินกว่า ๓ : ๑

อย่างไรก็ตาม แผนงานที่จะใช้ Cost-benefit Analysis เปรียบเทียบกันได้ก็เฉพาะแผนงานที่มีลักษณะเป็นอันหนึ่งเดียวกัน (Homogeneous Program) และการคำนวณผลได้ของโครงการจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเอกชนด้วย การคิดก็ต้องให้ครอบคลุมอายุของโครงการนั้นๆ การคำนวณต้นทุนหรือ Cost ก็เช่นกัน ถึงแม้ว่าบางกรณีอาจไม่จำเป็นต้องรวมค่าใส่หุ้ย (Overhead Cost) ของโครงการนั้นๆ เพราะการคำนวณลำบาก แต่ก็ต้องพิจารณาถึงต้นทุนของงานที่ก่อให้เกิดโครงการนั้นรวมทั้งต้นทุนของงานที่อาจติดตามมาภายหลังด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การวิเคราะห์ผลได้ผลเสียของโครงการต่างๆ ที่ส่วนราชการเสนอมานั้น นอกจากจะพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของโครงการแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงผลสะท้อนที่อาจได้รับจากโครงการนั้นๆ ด้วย ผลสะท้อนดังกล่าวที่อาจเรียกได้ว่าเป็นผลสะท้อนจากภายนอกแยกออกได้เป็นผลสะท้อนทางตรงกับผลสะท้อนทางอ้อม

ผลลัพธ์ทางตรงหมายถึงว่าโครงการนั้นๆ มีผลกระทบกระเทือน โดยตรงต่อกิจกรรมอื่นที่อยู่ในสาขาหรืองานแขนงเดียวกัน ส่วนผลลัพธ์ทางอ้อมหมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อกิจกรรมอื่นต่างสาขาหรือต่างงานออกไป ผลลัพธ์ภายนอกแต่ละประเภทนี้ยังอาจแยกได้เป็นสองลักษณะ คือ ลักษณะทางเศรษฐกิจ และลักษณะทางสังคม ลักษณะแรกเป็นผลลัพธ์ที่เมื่อกระบวนการผลิต (Production) ส่วนลักษณะหลังเป็นผลลัพธ์ที่มีต่อบัณฑิตอื่นนอกเหนือจากบัณฑิตทางเศรษฐกิจ เช่น จำนวนประชากร การศึกษา เป็นต้น

(๒) **Cost Effectiveness** หมายถึงวิธีการวิเคราะห์ที่พิจารณาถึงแรงผลักดันหรือความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการบางอย่าง หรือเพื่อขยายงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างของการใช้จ่ายที่มีแรงผลักดันให้ต้องกระทำนั้นได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเก็บภาษีอากร ซึ่งยากแก่การประหยัดด้วยวิธีการลดค่าใช้จ่ายด้านนี้ลง ค่าใช้จ่ายในการรักษาความสงบภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องรักษาให้มีอยู่ระดับหนึ่งเสมอ ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาโครงการลงทุนที่ได้กระทำเสร็จสิ้นไปแล้วรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานนับเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีกที่มีลักษณะในทำนองนี้

ตามความหมายและตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า Cost Effectiveness เหมาะสำหรับการวิเคราะห์แผนงานบริหารหรือแผนงานประจำ (Current Expenditure Programs)

ด้วยเหตุผลที่ว่าในกรณีดังกล่าวแล้ว ต้นทุน (Cost) เป็นปัจจัยเดียวที่ผันแปรหรือมีอิทธิพลในการกำหนดงานนั้นๆ ส่วนผลลัพธ์ตามลักษณะของงานเหล่านี้ยากแก่การวัดออกมาเป็นหน่วยหรือเป็นผลงาน (Work Result) ที่แน่นอนเหมือนกับกรณีของแผนงานที่มีลักษณะเป็นการลงทุน ฉะนั้น การวิเคราะห์งานบริหารจึงต้องพิจารณาถึงแรงผลักดันหรือความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเท่าใดจึงจะทำให้งานเกิดผลในทางปฏิบัติเท่าที่จะเป็นไปได้ อนึ่ง การวิเคราะห์อาจต้องอาศัยปริมาณของงาน (Work Load) กับผลลัพธ์ของงาน (Work Accomplishment) เป็นหลักในการพิจารณาด้วย

ปัจจัยสำคัญที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายด้านนี้อาจสรุปได้สามประการ คือ

(๑) การประเมินระดับของการใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานในปัจจุบัน (Appraisal of the Existing Level of Current Expenditures)

(๒) ความต้องการที่จะขยายปริมาณงานด้านการบริหาร (Needed Expansion in Current Activities)

(๓) ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาโครงการลงทุนที่เสร็จสิ้นไปแล้วในปีก่อน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของงานนั้นๆ (Provision of Current Expenditure for the Maintenance and Operation of Capital Facilities Completed in the Preceding Year)

อย่างไรก็ตาม พอจะสรุปได้ว่าการวิเคราะห์งบประมาณนั้นไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่ง โดยเฉพาะที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาคัดเลือกของงบประมาณได้ เพราะปัญหาดังกล่าวขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ รวมทั้งความคิดเห็นทางการเมืองด้วย ฉะนั้น การวิเคราะห์ปัญหาเหล่านั้น นอกจากจะพิจารณาปัญหานั้นอย่างกว้างขวางแล้ว ยังอาจต้องอาศัยปัจจัยอื่นมาช่วยในการวิเคราะห์ด้วย

๕. การจำแนกประเภทงบประมาณและการจัดการทางการเงิน

การจำแนกประเภทงบประมาณ (Budget Classification) และการจัดการทางการเงิน (Financial Management) เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การวิเคราะห์งบประมาณมีผลในทางปฏิบัติ เพราะการวิเคราะห์จำเป็นต้องอาศัยสถิติข้อมูลต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และระบบการบริหารงานคลังที่ดีด้วย

การจำแนกประเภทงบประมาณ อาจกระทำได้หลายลักษณะ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ต้องการ ตัวอย่างเช่น การจำแนกประเภทรายจ่ายตามลักษณะเศรษฐกิจ (Economic Classification) ซึ่งหมายถึงการแยกรายจ่ายเป็นสองประเภท คือ รายจ่ายลงทุน (Capital Outlays) และรายจ่ายประจำ (Current Outlays) นั้น เพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของการใช้จ่ายนั้นๆ ข้อมูลที่ได้จากการจำแนกประเภทตามลักษณะเศรษฐกิจนี้ ให้ประโยชน์แก่การวิเคราะห์ปัญหาแบบ Macroeconomic Approach ส่วนการจำแนกประเภทตามลักษณะงาน (Functional Classification) ที่แบ่งหมวดหมู่การใช้จ่ายตามความมุ่งหมายของการใช้จ่าย เช่น การใช้จ่ายด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่ายด้านสังคม เป็นต้นนั้น เพื่อเสนอความต้องการที่จะวิเคราะห์ปัญหาแบบ Microeconomic Approach เช่นการวิเคราะห์ปัญหางบประมาณ โดยอาศัย Cost—benefit Analysis กับ Cost Effectiveness ตามที่ได้อธิบายมาแต่ต้น

ระบบการจำแนกประเภทงบประมาณตามตัวอย่างที่ยกมา ถ้าหากได้มีการกระทำให้ละเอียดถี่ถ้วนและสอดคล้องกับระบบบัญชีของรัฐบาลแล้ว ก็จะเป็นประโยชน์แก่การวิเคราะห์มากขึ้น อนึ่ง เพื่อประโยชน์ในด้านสถิติ ระบบการจำแนกประเภทงบประมาณของประเทศ ควรจะมีมาตรฐานที่แน่นอน ซึ่งอาจถือหลักตามคู่มือการจำแนกประเภทงบประมาณขององค์การสหประชาชาติได้

การจัดการทางการเงินซึ่งคลุมถึงการวางแผน (Planning) การจัดระบบงาน (Organizing) และการควบคุม (Controlling) นั้น ควรจะได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอและทุกระดับชั้นของการบริหาร ทั้งนี้ เพื่อให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดให้การดำเนินงานเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็วไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานซ้อนกัน และเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในระหว่างที่ประเทศกำลังพัฒนา

เรื่องที่ได้รับการพิจารณาในที่นี้ ได้แก่ เรื่องการสร้างแผนงานเพื่อจะปริมาณงานที่จะดำเนินการ การทำงานงบประมาณเพื่อพิจารณาเงินที่ต้องการใช้จ่าย การจัดสรรเงินมาใช้จ่ายตามที่ต้องการ การทำบัญชีเพื่อบันทึกหลักฐานการเงิน การทำรายงานเพื่อแสดงผลการปฏิบัติงาน และการวิเคราะห์ใ้ตรวจสอบหาเหตุผลเพื่อชี้แนะทางการดำเนินงานต่อไป นี่เป็นวงจรของการบริหารงานคลังที่มีความสำคัญต่อการวินิจฉัยตกลงใจของนักบริหาร

ความสำเร็จของการทำงานงบประมาณแบบแสดงแผนงานและผลการปฏิบัติงานนั้นขึ้นอยู่กับโครงสร้างของการจัดการทางการเงินมีใช้น้อย การปรับปรุงระบบการจัดการดังกล่าวควรให้สัมพันธ์กับประเภทต่าง ๆ ของงาน แผนงาน และกิจกรรมที่จะกระทำ ระบบการจำแนกประเภทงบประมาณที่สอดคล้องกับระบบการบัญชีของรัฐบาลนั้นนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดระบบการจัดการที่ดี

๖. คุณสมบัติสำคัญในการทำงานงบประมาณแบบใหม่

อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการวิเคราะห์ปัญหาทางงบประมาณอยู่ที่การเข้าใจ Concepts of Program and Performance Budget ก่อนอื่นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงบประมาณ ควรจะต้องมีความรู้และเข้าใจความหมายที่แท้จริงของระบบงบประมาณแบบใหม่นี้ นิยมใช้กันในปัจจุบันนี้เสียก่อน

งบประมาณแบบใหม่หรือที่เรียกกันว่า งบประมาณแบบแสดงแผนงานและผลการปฏิบัติงาน นี้ กล่าวโดยย่อแล้ว ก็คือ เป็นระบบงบประมาณที่เปลี่ยนหลักการจำแนกประเภท

งบประมาณจากการแสดงตามรายการใช้จ่าย (Line Item Budget) มาเป็นการแสดงตามแผนงาน (Program) และโครงการ (Project) หรือกิจกรรม (Activity)

แผนงาน (Program) อาจแยกเป็นสองลักษณะ คือ แผนการลงทุน (Capital Expenditure Program) กับแผนงานประจำ (Current Expenditure Program) และแต่ละแผนงานยังอาจแยกเป็นแผนงานย่อยที่เรียกว่าโครงการ (Project) หรือกิจกรรม (Activity) ซึ่งสุดแต่ประเภทของแผนงาน ถ้าเป็นแผนงานย่อยของแผนงานลงทุน ก็นิยมเรียกกันว่าโครงการ แต่ถ้าเป็นแผนงานย่อยของแผนงานประจำก็เรียกกันว่ากิจกรรมหรืองานบริหารทั่วไป

วัตถุประสงค์ที่สำคัญยิ่งอันหนึ่งของการทำงบประมาณแบบใหม่ คือ การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน (Performance Analysis) การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานนี้มีมาตรการต่าง ๆ ที่ยอมรับกันในปัจจุบันดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ปริมาณงาน (Workload Information) โดยมากใช้กับงานบริหารหรืองานประจำที่วัดผลงานได้ยาก
- (๒) อัตราส่วนระหว่างผลงานต่อแรงงานที่ใช้ (Work Measurement Ratios)
- (๓) ต้นทุนต่อหน่วยของผลงาน (Unit Cost Information)
- (๔) อัตราส่วนระหว่างทรัพยากรทั้งหมดที่ใช้ต่อผลผลิตและบริการที่ได้รับทั้งสิ้น (Broad Productivity Ratios)

อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการแต่ละอย่างขึ้นอยู่กับลักษณะของงานที่ต้องการจะวัด และการวัดอย่างน้อยที่สุดควรจะให้ได้ Workload ของงาน เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการทำงบประมาณมีโอกาสได้ศึกษา รู้ซึ่งถึงการสร้างแผนงานและการวัดผลการปฏิบัติงานตาม Concepts of Program and Performance Budget ดีแล้ว และรู้จักใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาตามที่กล่าวมาแล้วแต่ต้น รวมถึงการมีระบบการจัดการทางการคลังและระบบการจำแนกประเภทงบประมาณที่ดีพอ ครบถ้วนการทำงานงบประมาณแบบใหม่ก็จะได้รับผลสมความมุ่งหมาย ถึงแม้ว่างบประมาณจะขาดแผนการจัดสรรระยะยาวก็ตาม ทั้งนี้เป็นหลักที่ว่าการวางแผนที่ดี ทำให้การทำงานงบประมาณได้ผลดี และการทำงบประมาณที่ดี โดยตัวของมันเองก็ทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของรัฐบาลดีขึ้นได้ แม้ว่าจะขาดแผนรวมก็ตาม

ปัญหาการเปรียบเทียบทรัพย์สิน

ตอบโดย

สมศักดิ์ เจริญกุล บุคลากรเอก กองระเบียบข้าราชการ

สายบัว พุ่มแดง เลขานุการ สำนักงาน ก.พ.

อาถิษฐ์ อิงคะวงษ์ วิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

อุทัย รักราชการ หัวหน้าแผนกระเบียบ กองระเบียบข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ.

ปัญหาพิเศษ

๕๒๓. ถาม การส่งข้าราชการไปฝึกงาน ตูงานในต่างประเทศ ใครเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ

ตอบ หากการไปฝึกงาน ตูงาน นั้น ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ หากไม่ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

(มติ คร.ร.ม. ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร ๐๕๐๓/ว ๗๓ ล.ว. ๒๓ พ.ย.

๒๕๐๗)

๕๒๔. ถาม ข้าราชการพลเรือนกระทำผิดวินัยในขณะรับราชการ และได้รับอนุญาตให้ลาออกจากราชการไปก่อนที่ผู้บังคับบัญชาจะทราบการกระทำผิดนั้น ต่อมา ผู้นั้นสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นได้ และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการแล้ว จึงปรากฏเรื่องการกระทำผิดวินัยดังกล่าวขึ้น ผู้บังคับบัญชาน่าจะนำกรณีที่ได้กระทำผิดวินัยเมื่อครั้งรับราชการคร่าวก่อนมาลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการผู้นั้นในตอนนั้นได้หรือไม่

ตอบ อำนาจของผู้บังคับบัญชาในการที่จะลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการนั้น จะต้องเป็นการกระทำผิดขณะเป็นข้าราชการ และได้มีการลงโทษในขณะที่ยังรับราชการอยู่ในขณะนั้น กรณีที่กระทำผิดวินัยเมื่อครั้งรับราชการคร่าวก่อนนั้น เนื่องจากผู้นั้นได้รับอนุญาตให้ลา

ออกจากราชการโดยชอบ จึงเป็นอันพ้นสภาพความเป็นข้าราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาถึงไม่มีอำนาจที่จะลงโทษในความผิดนั้นทางวินัยได้ต่อไป แม้ภายหลังผู้นั้นจะได้รับบรรจุเข้ารับราชการใหม่ก็ไม่มีความผิดให้ผู้นั้นผู้บังคับบัญชาที่จะนำกรณีความผิดเมื่อครั้งรับราชการคราวก่อนมาพิจารณาโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนได้อีก ประกอบกับมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ กับบัญญัติไว้ให้เห็นว่า การกระทำก่อนได้รับการบรรจุเข้ารับราชการนั้น จะนำมาถือเป็นเหตุลงโทษทางวินัยหาได้ไม่ คงให้ถือเป็นเหตุลี้ภัยออกจากราชการฐานเป็นผู้ขาดคุณสมบัติได้เท่านั้น ก.พ. จึงเห็นว่า กรณีดังกล่าวนี้ ผู้บังคับบัญชาไม่อาจที่จะนำกรณีความผิดเมื่อครั้งรับราชการคราวก่อนมาพิจารณาโทษทางวินัยได้ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าหากผู้บังคับบัญชาพิจารณาข้อเท็จจริงได้ความว่า การกระทำของผู้นั้นต้องด้วยลักษณะเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔(๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ แล้ว ก็ย่อมจะต้องพิจารณาสั่งการไปตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ (มติ ก.พ. ตอบข้อหารือของกรมสรรพสามิต ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๘๐๕/๖๕๗๗๓ ล.ว. ๓๓ ต.ค. ๒๕๐๘)

๕๒๕. ถาม จังหวัดเห็นควรลงโทษลดขั้นเงินเดือนข้าราชการที่กระทำผิดวินัย ๒ ขั้น แต่เห็นว่าเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะสั่งลงโทษได้ จึงรายงานขอให้กระทรวงสั่งลงโทษ กระทรวงเห็นว่า ตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ประกอบกับมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๘ และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๒๘ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการจังหวัดในฐานะอธิบดี จึงมีอำนาจสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาในส่วนภูมิภาค ๒ ขั้นได้ ดังนี้ จะเป็นการถูกต้องหรือไม่

ตอบ บัญญัติ ก.พ. ได้เคยพิจารณาตีความและวินิจฉัยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาลงมติเห็นชอบตามความเห็นของ ก.พ. แล้วว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดจะใช้อำนาจสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนได้บังคับบัญชาเกินกว่าที่ได้กำหนดไว้ตามบัญชีหมายเลข ๔ ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๘ หาได้ไม่ ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับมาตรา ๖ แห่งพระราช

บัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งให้ยุบเลิกภาคและโอนอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการภาคตามกฎหมายไปเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ก.พ. เห็นว่า อำนาจของผู้ว่าราชการภาคตามบัญชีหมายเลข ๔ ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะให้ผู้ว่าราชการภาคมีอำนาจลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนประจำภาค หากได้กำหนดไว้เป็นการทั่ว ๆ ไปไม่ ฉะนั้น เมื่อส่วนราชการภาคได้ถูกยุบเลิกไปตามกฎหมาย และไม่มีข้าราชการพลเรือนประจำภาคอีกต่อไปแล้ว อำนาจของผู้ว่าราชการภาคตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็ย่อมต้องเป็นอันพับไปในตัว โดยสภาพไม่อาจโอนไปเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดได้อีก ผู้ว่าราชการจังหวัดคงมีอำนาจสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนและตัดเงินเดือนข้าราชการพลเรือนได้บังคับบัญชาผู้กระทำความผิดวินัยได้เพียงเท่าที่ตามบัญชีหมายเลข ๔ ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ ระบุให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดไว้เท่านั้น (มติ ก.พ. ตอบข้อหารือของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๖๑๐๕/๖๑๒๒๘ ล.ว. ๓๓ ต.ค. ๒๕๐๘)

๕๒๖. ถาม ในกรณีที่มียศตราเงินเดือนขั้นตรีตำแหน่งประจำแผนกต่างลง และประสงค์จะแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประจำแผนก (ชั้นจัตวา) เพิ่มขึ้นเพื่อเลื่อนเป็นขั้นตรีในอัตราเงินเดือนว่างดังกล่าว จะดำเนินการโดย

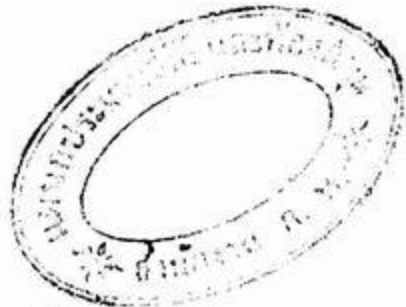
๑. ขออนุมัติให้มีตำแหน่งประจำแผนก (ชั้นจัตวา) เพิ่มขึ้นอีก ๓ ตำแหน่งเมื่อครบ ๓ ปีแล้ว จะแต่งตั้งเลื่อนขึ้นเป็นประจำแผนก (ชั้นตรี) ในอัตราเงินเดือนที่ว่างอยู่ต่อไปหรือไม่

๒. ขออนุมัติยุบอัตราเงินเดือนประจำแผนก (ชั้นตรี) ที่ว่างอยู่เป็นอัตราเงินเดือนตำแหน่งประจำแผนก (ชั้นจัตวา) เป็นการชั่วคราวเพื่อแต่งตั้งเสมียนพนักงานให้ดำรงตำแหน่ง และเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์แล้ว จะขึ้นเป็นอัตราเงินเดือนตามขั้นตรีตามเดิมได้หรือไม่

ตอบ ในกรณีที่มีอัตราเงินเดือนขั้นตรีตำแหน่งประจำแผนกซึ่งมิได้มีเงื่อนไขให้บรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพวางอยู่ ถ้าจะแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประจำแผนกเพื่อเลื่อนขั้นตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็ให้ยุบอัตราเงินเดือนขั้นตรีประจำแผนกดังกล่าวเป็นอัตราเงินเดือนขั้นจัตวาตำแหน่งประจำแผนกชั่วคราว เพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ เมื่อผู้นั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ ก็จะเลื่อนเป็นขั้นตรีแล้วก็ได้ให้พ้นเป็นขั้นตรีตามเดิมได้

ส่วนการขออนุมัติให้มีตำแหน่งประจำแผนก (ขั้นจัตวา) เพิ่มขึ้นอีก ๑ ตำแหน่ง ตามข้อหารือข้อ ๓ นั้น ให้เสนอขออนุมัติ ก.พ. ตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้โดยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ ว. ๖/๒๕๐๗ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗ (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ตอบกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สร. ๐๘๐๔/๗๐๕๕๗ ล.ว. ๓๗ พ.ย. ๒๕๐๘)

ปัญหาสมาธิ

ตอบคุณทองเจือ สานิเทศ

ปัจจุบันผมรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญขั้นตรี ตำแหน่งช่างตรี กองรังวัด กรมทรัพยากรธรณี ต่อมาผมได้รับปริญญาศศนศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้ไปสอบคัดเลือกที่กรมการพัฒนาชุมชนได้ (ตำแหน่งพัฒนากรตรี) และจะบรรจุผมเป็นพัฒนากรตรีในเดือนธันวาคม ๒๕๐๘ นี้ ผมขอเรียนถามว่า

๑. ถาม จะโอนเวลาราชการจากกรมทรัพยากรธรณีไปกรมการพัฒนาชุมชนเพื่ออายุเวลาราชการจะได้ติดต่อกันจะได้หรือไม่ (เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาราชการ)

ตอบ ได้

๒. ถาม ถ้าได้มีวิธีการจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้างจึงจะเป็นการถูกต้อง

ตอบ ให้กรมการพัฒนาชุมชนทำหนังสือขอโอนตัวไปยังกรมทรัพยากรธรณีว่าจะขัดข้องหรือไม่ ถ้าทางกรมทรัพยากรธรณีไม่ขัดข้อง ทางกรมการพัฒนาชุมชนก็จะนำเรื่องเข้า อ.ก.พ. กรมฯ พิจารณาเพื่ออนุมัติ

ตอบนายสมพร พรหมบุ

๑. ถาม ข้าพเจ้าเป็นข้าราชการ (ครู) ส่วนจังหวัดสามัญชั้นตรี (เดิมสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ) มีวุฒิประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีได้ทุกกระทรวงทบวงกรมใช่หรือไม่

ตอบ ใช่

๒. ถาม วุฒิ พ.ม. ถือว่าเป็นวุฒิปริญญาหรืออนุปริญญา

ตอบ วุฒิดังกล่าว ก.พ. มีมติให้เทียบเท่ากับปริญญาตรีเพื่อสิทธิในการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรีได้ (มติ ก.พ. ที่ น.ว. ๓/๒๔๙๖ ลงวันที่ ๓๙ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๖)

๓. ถาม ถ้าความเข้าใจของข้าพเจ้าในข้อ ๓ ถูกต้อง ในกรณีไปสมัครแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้รับสมัครไม่ยอมรับ โดยอ้างว่าขาดคุณสมบัติ เพราะวุฒิ พ.ม. ไม่ใช่วุฒิปริญญาหรืออนุปริญญา จะปฏิบัติการอย่างไรเจ้าหน้าที่จึงจะยอมรับสมัคร

ตอบ อ้างมติ ก.พ. ที่ น.ว. ๓/๒๔๙๖ ลงวันที่ ๓๙ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๖

๔. ถาม ผมเข้าใจว่าหลักสูตรสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีทุกกระทรวงทบวงกรมเหมือนกันหมด เว้นแต่วิชาเฉพาะตำแหน่งเท่านั้น จะถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่เหมือนโปรดกรุณาตอบให้ละเอียดพอสมควรด้วย

ตอบ ถูกต้อง

๕. ถาม ผู้มีวุฒิปริญญาหรืออนุปริญญา แม้จะไม่ได้เป็นข้าราชการก็มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันได้ทุกกรมใช่หรือไม่ และการสอบ สอบเฉพาะส่วนกลางหรืออย่างไร

ตอบ ใช่ ส่วนการสอบนั้นส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการ แต่สถานที่ที่จะสอบที่ไหนนั้นแล้วแต่ส่วนกลางจะกำหนด อาจเป็นตามส่วนภูมิภาคก็ได้

ตอบนายจรูญ หัตถกรรม

ตามที่ ก.พ. ได้พิจารณายกเลิกหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ น.ว. ๓๓/๒๔๘๕ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๔๘๕ และให้การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการที่ลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศเป็นไปตามหลักเกณฑ์แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔) นั้น ผมขอเรียนถามข้อข้องใจ ดังนี้

๑. ถาม ผู้ที่ลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยได้รับเงินเดือนเต็มระหว่างลา จะเลื่อนชั้นเลื่อนอันดับเงินเดือน ตามปกติ ได้หรือไม่

๒. ถาม ตามข้อ ๑ ถ้าเลื่อนชั้นเลื่อนอันดับเงินเดือน ได้ จะไม่ขัดกับกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ข้อ ๔ (๖) หรือ

ตอบ ทั้ง ข้อ ๑ และข้อ ๒ ขอตอบรวมกันว่า เลื่อนเงินเดือนไม่ได้

๓. ถาม ข้าราชการพลเรือนวิสามัญอาศัยเบิกในอัตราสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๑ ซึ่ง ก.พ. อนุมัติให้ยุบเป็นวิสามัญประจำ และรับราชการมาแล้ว ๖ ปี จะขอตาออกจากราชการเพื่อไปประกอบอาชีพอย่างอื่น จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จทดแทนหรือไม่ และจะต้องระบุไว้ในคำสั่งหรือไม่ว่าให้ได้รับบำเหน็จ

ตอบ มีสิทธิได้รับเงินทดแทนในกรณีออกคำสั่งอนุญาตการลาออก ไม่จำเป็นต้องระบุไว้ในคำสั่งว่าให้ลาออกเพื่อรับเงินทดแทน เพราะถึงไม่ระบุไว้ก็มีสิทธิได้รับเงินทดแทนตามระเบียบการจ่ายเงินทดแทนแก่ข้าราชการวิสามัญประจำการ ฯ อยู่แล้ว

ตอบพนักงานพิมพ์ดีดจัตวา

ถาม ด้วยผมมีความข้องใจเรื่องหนึ่ง คือ เรื่อง ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ที่ได้รับเงินเดือน ๖๕๐ บาท และรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี จึงจะมีสิทธิที่จะสอบแข่งขัน ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีได้นั้น อย่างผมซึ่งเป็นพนักงานพิมพ์ดีด ทำงานมา ๓ ปี และเงินเดือนก็ถึง ๖๕๐ บาทแล้ว จะมีสิทธิสอบแข่งขันข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ เพราะเหตุใด เพราะทั้งๆที่ได้บ่งไว้เช่นนั้น ช่วยกรุณาตอบในวารสารข้าราชการให้ผมหายข้องใจ และเพื่อประโยชน์ของคนอื่นๆ ที่ข้องใจเช่นเดียวกับผมด้วย ก็จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ตอบ มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี โดยถือว่า มีความรู้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) ข้อ ๓ (ง)

ตอบคุณสุรสิทธิ์ ศรีถับชัย

๔.๓. ทหาร สังกัดกระทรวงกลาโหม ขอโอนมารับราชการในตำแหน่งเสมียนพนักงาน สังกัดกรม กอง ฝ่ายพลเรือน และฝ่ายรับโอนก็โอนเรียบร้อยแล้ว (ตาม ม. ๓๐ พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗) ขอร้องว่า

๑. ถาม เมื่อมาสังกัดพลเรือน เป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือนแล้ว จะต้องถ่ายรูปติดสมุดใหม่หรือไม่ ถ้าถ่ายรูปติดสมุดประวัติใหม่ จะถ่ายในเครื่องแบบฝ่ายทหาร หรือเครื่องแบบพลเรือน

ตอบ ไม่ต้อง แต่ต้องขอสำเนาจากกระทรวงกลาโหมมายื่นทางสังกัดใหม่

๒. ถาม เมื่อมาสังกัดเป็นข้าราชการพลเรือนแล้ว การแต่งตัว เมื่อแต่งเครื่องปกติกากคอพับ (แขนยาวหรือสั้น) และติดแถบเหรียญยศห้าศตวรรษ-เสด็จนิวัต และเหรียญชายแดนแล้ว แต่ ส.ต. ทหารชั้นเมื่อครั้งรับราชการทหาร ได้รับเหรียญเม่นปิ่น จะมีสิทธิติดเหรียญเม่นปิ่นได้หรือไม่?

ตอบ ตามระเบียบของกองทัพบกว่าด้วยเครื่องหมายเม่นปิ่น พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้ใช้ประดับเหรียญเม่นปิ่นในเวลาแต่งเครื่องแบบทหารทุกชนิด เว้นแต่เครื่องแบบสนาม ดังนั้น จะเอาเหรียญเม่นปิ่นของทหารมาติดในเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนไม่ได้

ตอบคุณเวช สิงห์อินทร์

ถาม ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งเสมียนตราอำเภอ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นอำเภอที่ ก.พ. อนุมัติให้มีตำแหน่งเสมียนตราอำเภอตรีได้ และข้าพเจ้ารับเงินเดือน ๘๐๐ บาท ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๐๗ จังหวัดได้ออกคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งประจำแผนกตามคำสั่งที่ ๒๒๓/๒๕๐๗ ลงวันที่ ๓๗ พฤษภาคม ๒๕๐๗ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๐๗ ต่อมาจังหวัดได้ออกคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าพเจ้าไปดำรงตำแหน่งเสมียนตราอำเภอจัตวา อำเภอปะเหลียนตามคำสั่งที่ ๔๗๖/๒๕๐๗ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๐๗ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๗ ซึ่งเป็นอำเภอที่ ก.พ. ยังไม่ได้อนุมัติให้มีตำแหน่งเสมียนตราอำเภอตรี และเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๘ จังหวัดได้ออกคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัดจัตวา ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ ก.พ. ยังไม่ได้อนุมัติให้มีตำแหน่งผู้ช่วยเสมียนตราจังหวัดตรีเหมือนกัน ข้าพเจ้าจึงสอบถามว่าคำสั่งที่จังหวัดแต่งตั้งให้ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งประจำแผนกนั้นยังสมบูรณ์อยู่หรือไม่ เพราะมิได้ออกคำสั่งยกเลิก หรือว่าลบล้างไปตามคำสั่งที่ย้ายข้าพเจ้าไปดำรงตำแหน่งเสมียนตราอำเภอปะเหลียน

ตอบ ต้องถือว่าพ้นจากตำแหน่งเดิมโดยผลของคำสั่งใหม่

ตอบคุณเปรม อินทรักษา สมาชิกเลขที่ ๓๖๘๑

๑. ถาม คึกษาธิการอำเภอ ก. ถูกสั่งพักราชการเพราะฐานกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๐๘ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๐๕ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ ก. ต้องรักษาราชการแทนคึกษาธิการอำเภอ ก. ตาม ม. ๓๖ และ ม. ๔๘ ทวิ โดยอนุโลม แต่ในทางปฏิบัติผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งนาย ข. ครูใหญ่โทโรงเรียน ค. (ประชาบาล) ในอำเภอเดียวกันเป็นผู้รักษาราชการในตำแหน่งคึกษาธิการอำเภอ ก. ตาม ม. ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยอาศัยอำนาจที่มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการที่เห็นสมควรรักษาราชการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้ ขอเรียนถามว่าเมื่อผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งนาย ข. ให้เป็นผู้รักษาราชการในตำแหน่งคึกษาธิการอำเภอ ก. แล้วจะขัด ม. ๓๖ ม. ๔๘ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือไม่ เพราะตำแหน่งคึกษาธิการอำเภอ มีผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภออยู่แล้ว

ตอบ มาตรา ๔๘ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๘ กำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยไว้ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วย แล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน

ความในวรรคแรกไม่กระทบกระเทือนอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจที่มีอยู่ในกฎหมาย ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนดังกล่าวนี้ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยดังกล่าวในวรรคแรกพ้นจากความเป็นผู้รักษาราชการแทน นับแต่เวลาที่ผู้รักษาราชการแทนตามความในวรรคนี้เข้ารับหน้าที่”

ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งให้ นาย ข. รักษาราชการในตำแหน่ง ตาม มาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๐๗ จึงเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่เป็นการขัดแย้งกับมาตรา ๔๘ ทวิ แต่ประการใด

๒. ถาม สืบเนื่องจากข้อ ๑ เมื่อคึกษาธิการอำเภอ ก. ถูกสั่งพักราชการแล้ว จังหวัดก็ได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยขึ้น ผลการสอบสวนปรากฏว่าคึกษาธิการอำเภอ ก. มี

ความผิดจริง อ.ก.พ. จังหวัดจึงมีมติให้ไล่ออกจากราชการ ตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ก. ก็ยังคงว่างอยู่ และกระทรวงศึกษาธิการก็ยังมิได้แต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งแทน ส่วนนาย ข. ก็ยังรักษาการในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ก. อยู่จนถึงปัจจุบันนี้ จึงมีปัญหว่าเมื่อ พ.ร.บ. การโอนโรงเรียนประถมศึกษามบางประเภท พ.ศ. ๒๕๐๘ ไปขึ้นกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ นาย ข. ก็ต้องขาดจากสภาพการเป็นข้าราชการพลเรือนไปเป็นข้าราชการส่วนจังหวัด และพ้นจากตำแหน่งผู้รักษาการไปโดยอัตโนมัติ เพราะนาย ข. ไม่ใช่ข้าราชการพลเรือนแล้วจะให้มารักษาการในตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนตามที่จังหวัดแต่งตั้งไว้ไม่ได้แล้ว ดังนั้น หนังสือ หลักฐาน ของทางราชการที่นาย ข. ลงนาม ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ จึงต้องเป็นโมฆะ ส่วนผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ ก. ก็ต้องเป็นผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการอำเภอ ก. ขึ้นมาทันทีตาม ม. ๓๖ และ ม. ๔๘ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ โดยไม่ต้องออกคำสั่งแต่งตั้งตาม ม. ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ อีก ข้าราชการมีความเห็นอย่างนี้จะถูกหรือผิด

ตอบ เมื่อนาย ข. โอนไปเป็นข้าราชการส่วนจังหวัดแล้ว สภาพความเป็นข้าราชการพลเรือนของนาย ข. ก็พ้นไปโดยอัตโนมัติ และไม่อาจทำหน้าที่ที่รักษาการในตำแหน่งได้อีกต่อไปนับแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ แต่ปัญหาที่ว่า เมื่อนาย ก. ซึ่งดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภออยู่ และต้องถูกผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ สั่งไล่ออกจากราชการไปแล้วเช่นนั้น ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอจะรักษาราชการแทนโดยอัตโนมัติ ตามมาตรา ๔๘ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ หรือไม่นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๔๘ ทวิ กล่าวถึงเรื่องการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนในกรณีที่มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งอยู่ แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ แต่กรณีข้อเท็จจริงของเรื่องนี้เป็นเรื่อง ตำแหน่งว่าง ไปเสียแล้ว จึงต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๔๘๗ จะนำมาตรา ๔๘ ทวิ ดังกล่าวมาใช้สำหรับกรณีนี้ไม่ได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๔๔๕

๑. ถาม ข้าราชการการเมืองออกจากราชการไป ถ้าประสงค์สมัครเข้ารับราชการพลเรือนตามมาตรา ๓๓ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๔๘๗ จะบรรจุเป็นข้าราชการ

พลเรือนสามัญได้เลย หรือต้องบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญเพื่อทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนตามมาตรา ๕๒ อีกหรือไม่

ตอบ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๒) ว่าด้วยการบรรจุข้าราชการการเมือง ซึ่งออกจากราชการไปและสมัครเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ไม่ได้กำหนดให้ต้องบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ เพื่อทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อน

๒. ถาม ข้าราชการพลเรือนสามัญลาออกจากราชการไปแล้วโดยไม่มีความผิด ถ้าประสงค์สมัครเข้ารับราชการตามมาตรา ๓๒ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๔๘๗ ในชั้น อันดับ และชั้นเดิม โดยอาศัยสิทธิที่เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญมาก่อน ตามระเบียบว่าด้วยวิธีการพิจารณาบรรจุข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการ ฉบับลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๐๗ ในกรณีเช่นนั้น จะต้องบรรจุแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนหรือไม่? เพราะตามระเบียบฯ ข้อ ๕ ใช้คำว่า “นอกจากนี้ จะให้ทดลองปฏิบัติการงานก่อนบรรจุก็ได้”

ตอบ บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้เลย โดยไม่ต้องมีการทดลองปฏิบัติราชการตามมาตรา ๕๒ เพราะการบรรจุผู้ออกจากราชการไปแล้ว กลับเข้ารับราชการตามมาตรา ๓๒ ไม่ใช่การบรรจุผู้สอบแข่งขันผู้สอบคัดเลือกหรือผู้ได้รับการคัดเลือก ตามนัย มาตรา ๕๒

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๕๕๓

๑. ถาม นาย ก. สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัดว่า อันดับ ๑ ได้ทางจังหวัดส่งบรรจุให้ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงานประจำที่สำนักงานที่ดินจังหวัด และให้ทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งเสมียนพนักงานสำนักงานที่ดินจังหวัด และได้ทดลองให้ปฏิบัติราชการได้ ๕ เดือน ต่อมาจังหวัดส่งย้ายไปทดลองปฏิบัติราชการ ณ ที่ทำการที่ดินอำเภอเมือง ในจังหวัดเดียวกัน

ขอทราบว่าในกรณีนี้จะกระทำได้อย่างไร และถ้าได้ ใครจะเป็นผู้รับรอง เมื่อทดลองปฏิบัติราชการครบกำหนด ๑ เดือนแล้ว จะต้องไปเริ่มต้นทดลองที่อำเภอเมืองใหม่ โดยนับ ๑ ใหม่

หรือว่าจะนับเวลาที่ทดลองอยู่ที่จังหวัดบวกเข้าไปด้วย หรืออย่างไร หรือว่าผู้บังคับบัญชาทางจังหวัดจะสั่งแต่งตั้งได้เลย

ตอบ มีมติ ก.พ. ตาม น.ว. ๘/๒๔๘๘ ล.ว. ๕ มี.ค. ๒๔๘๘ ว่า ไม่ควรแต่งตั้งข้าราชการผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามความในมาตรา ๕๒ ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งใหม่ หรือโอนไปรับราชการในสังกัดอื่น ทั้งนี้ เพื่อจะได้ให้ผู้บังคับบัญชาได้มีโอกาสพิจารณาถึงความประพฤติ ความรู้และความสามารถของผู้ที่อยู่ในระหว่างทดลองให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น

ทั้งนี้ ถ้าตำแหน่งที่บรรจุและแต่งตั้งเป็นตำแหน่งเดียวกัน และมีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งไปใหม่ก็แต่งตั้งไปได้ เพราะถือว่าเป็นตำแหน่งเดียวกัน ไม่ใช่ตำแหน่งใหม่ แม้ว่าการแต่งตั้งนั้นจะทำให้ต้องย้ายสถานที่ทำงานก็ตาม

ตามปัญหาหัวหน้าสำนักงานที่ดินจังหวัดและหัวหน้าสำนักงานที่ดินอำเภอควรจะพิจารณาเสนอความเห็น ว่า ในระหว่างที่นาย ก. ปฏิบัติงานในบังคับบัญชามีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถ สมควรที่จะบรรจุและแต่งตั้งได้หรือไม่

๒. ถาม ส.ต. ทหาร ก. ขอโอนมารับราชการทางสังกัดพลเรือน ตาม ม. ๓๐ แห่ง พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๘ อ.ก.พ. กรมที่จะรับโอนได้อนุมัติรับโอนตามมติ อ.ก.พ. กรมแล้ว ต่อมาทางกรมจะรับโอนได้สอบถามไปทางกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกลาโหมจะตอบให้กระทรวงและกรมที่จะรับโอนทราบเลย หรือว่าจะต้องถามลงไปตามลำดับจนถึง กรมเจ้าสังกัด ส.ต. ทหารที่ว่ามี สังกัดกรมผสมที่ ๓๓ จังหวัดอุดรธานี และในเริ่มแรกที่ยื่นเรื่องราวขอโอน ทางผู้บังคับบัญชาค้นสังกัดเดิม (กรมผสมที่ ๓๓) ได้ออกหนังสือรับรองแนบกับคำร้องให้ไปแล้วว่า “ไม่ขัดข้อง” ในการที่ ส.ต. ทหารคนนี้จะโอนไปรับราชการทางสังกัดกรม.....ก..... การรับรองนี้ได้ทำเป็นหนังสือราชการ แต่ขอทราบว่า กรณีนี้ กระทรวงกลาโหมจะต้องถามค้นไปอีกหรือไม่ หรือกระทรวงกลาโหมอนุญาตได้เลย?

ตอบ การโอนข้าราชการของกระทรวงทุกกระทรวงไปบรรจุต่างกระทรวง ในชั้นอันดับ และขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม อาจทำได้โดยกระทรวง ทบวง กรม เจ้าสังกัดทั้งสองฝ่ายได้ตกลง

ยินยอมในการโอนนั้นแล้ว สำหรับการโอนข้าราชการพลเรือนชั้นจตุราใน อ.ก.พ. กรมที่จะรับโอนมานั้นพิจารณาอนุมัติ และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว อธิบดีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้สั่งบรรจุ

ในทางปฏิบัติกรมที่จะรับโอนต้องมีหนังสือทราบตามถามไปว่าจะจัดช่องหรือไม่ และจะอนุมัติให้โอนได้เมื่อไร และทางกรมที่จะให้โอนก็จะแจ้งให้ทราบ และเมื่อคิดต่อเรียบร้อยแล้ว ทางกรมที่จะให้โอน ก็ต้องออกคำสั่งให้โอนข้าราชการ และกรมที่จะรับโอนก็ต้องออกคำสั่งรับโอนมาบรรจุและแต่งตั้ง จึงจะสำเร็จเรียบร้อย

ตามปัญหา ถ้ากระทรวงกลาโหมเห็นสมควรอนุมัติก็น่าจะอนุมัติได้เลย แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับระเบียบปฏิบัติของกระทรวงกลาโหม

ตอบสมาชิกเลขที่ ๕๔๒

ปัจจุบันข้าพเจ้ารับราชการในตำแหน่งพนักงานอนามัยตรี กรมอนามัย รับราชการมาเป็นเวลานาน ๘ ปี และบัดนี้มีความประสงค์จะขอโอนย้ายไปรับราชการในตำแหน่งสารวัตรสุขาภิบาลตรีของเทศบาล

๑. ถาม จะโอนย้ายได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ เพราะเหตุใด?

ตอบ ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๐๖ บัญญัติว่า “การโอนข้าราชการพลเรือน นอกจากข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ มาเป็นพนักงานเทศบาล ในชั้น อันตบ และชั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม อาจทำได้ ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยกระทรวง ทบวง กรม และเทศบาลเจ้าสังกัดทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) การรับโอนมาเป็นพนักงานเทศบาลตั้งแต่ชั้นโทขึ้นไป หรือการรับโอนมาเป็นตำแหน่งปลัดเทศบาล หรือตำแหน่งสมุหบัญชี ให้ อ.ก.พ.เทศบาลซึ่งจะรับโอนมาบรรจุพิจารณา ถ้าเห็นสมควรให้รับโอนได้ ให้รายงานไปยังประธาน อ.ก.ท. จังหวัด เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นไปยัง ก.ท. เมื่อ ก.ท. อนุมัติแล้วให้บรรจุได้

(๒) การรับโอนมาเป็นพนักงานเทศบาลชั้นตรี ให้ อ.ก.ท. เทศบาลซึ่งจะรับโอนมาบรรจุพิจารณา ถ้าเห็นสมควรให้รับโอนได้ ให้รายงานไปยัง อ.ก.ท. จังหวัด เมื่อ อ.ก.ท. จังหวัดอนุมัติแล้วให้บรรจุได้

(๓) การรับโอนมาเป็นพนักงานเทศบาลชั้นจัดว่า ให้ อ.ก.ท. เทศบาล ซึ่งจะรับโอนมาบรรจุพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้บรรจุได้”

..... ๑๓ ๑

หมายเหตุ

ก.ท.	=	คณะกรรมการพนักงานเทศบาล
อ.ท. จังหวัด	=	คณะกรรมการพนักงานเทศบาลสามัญประจำจังหวัด
อ.ก.ท. เทศบาล	=	คณะกรรมการพนักงานเทศบาลสามัญประจำเทศบาล

๒. ถาม ถ้าข้าพเจ้าลาออกจากราชการขณะนี้ และไม่ประสงค์จะขอรับบำเหน็จ ในเมื่อไปสมัครเข้าทำงานใหม่ในตำแหน่งสารวัตรสุขาภิบาลตรีของเทศบาลแล้ว อยากทราบว่ายังมีสิทธิในการนับอายุราชการติดต่อกันเพื่อใช้คำนวณบำเหน็จบำนาญในคราวต่อไปได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ เพราะเหตุใด?

ตอบ ตามมาตรา ๓๘ วรรคท้าย แห่งพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๐๖ บัญญัติว่า “ให้ถือเวลาราชการของข้าราชการพลเรือนที่โอนมาเป็นวันทำงานที่ดำรงตำแหน่งพนักงานเทศบาล ตามพระราชกฤษฎีกานี้” □

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงให้ทักสินว่า “.....เราต้องดูว่าคนไทยมีนิสัยอย่างไร จงทำไปตามนิสัยนั้น และค่อยๆ แก้ อย่าเอาความคติมาจากที่อื่นแล้วถือว่าคนไทยต้องทำอย่างโน้นอย่างนี้ไม่ได้ คนไทยต้องทำตามใจไทย หยิบเอาสมบัติของตัวขึ้นมาใช้.....”

พระราชดำรัสพระราชทานแก่สมาคมประมง

ที่ทรงพระกรุณาตั้งขึ้น ณ บ้านเขาเต่า หัวหิน

(หนังสือพิมพ์ “พิมพ์ไทย” ฉบับพิเศษ มกราคม ๒๕๐๘)

ปัญหาศาลสั่ง

ตอบโดย

วิเชียร ไม้เรียง ผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ

สนิท เกษะศิริ เลขานุการกรม

เฉลิมชัย วสันนท์ นิติกรเอก

วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๗ กองเงินเดือน

กรมบัญชีกลาง

ปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๑

๑. ถาม ถูกเกณฑ์ทหารแต่สมัครเป็นนักเรียนนายดาบแต่ ๓ เมษายน ๒๔๗๐ เป็นนายดาบประจำการ พ.ศ. ๒๔๗๓ ปลดเป็นนายดาบกองหนุน มีเบี้ยหวัดวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๔๗๒ เข้ารับราชการพลเรือนสามัญ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๒ จ้างขาดจากเบี้ยหวัดแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๒ จะเป็นเวลารับราชการทหารกี่ปี จะนับวันรับราชการติดต่อกับวันรับราชการพลเรือนในการคำนวณบำเหน็จบำนาญได้หรือไม่ประการใด

ตอบ มีเวลาราชการทางทหาร ๒ ปี ๔ เดือน ๒๘ วัน (รวมเวลาระหว่างรับเบี้ยหวัดด้วย) นับวันราชการติดต่อกับทางพลเรือนได้

๒. ถาม เริ่มเข้ารับราชการพลเรือนวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๒ ครบเกษียณในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๐ จะเป็นวันรับราชการตามปกติกี่ปี

ตอบ เวลารับราชการทางพลเรือน ๓๗ ปี ๓๐ เดือน ๓ วัน

๓. ถาม จะมีวันรับราชการทวิคูณทั้งสิ้นกี่ปี โดยไม่มีวันบวชลาเลย

ตอบ เวลาทวิคูณ ๗ ปี ๔ เดือน ๒ วัน

ตอบคุณมงคล เด็ดแก้ว

ถาม ระหว่างที่ผมรับราชการอยู่ ได้ถูก อ.ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการลงโทษให้ออกจากราชการตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ให้รับบำเหน็จบำนาญ ฐานไปราชการไม่มีหลักฐาน ฯลฯ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๖ ผมได้ยื่นเรื่องรื้อขอรับบำนาญ และยื่นอุทธรณ์คำสั่งถึงท่านนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๐๗ จนกระทั่งบัดนี้ เป็นเวลาเกือบ ๓ ปี ยังไม่ส่งจ่ายบำนาญและยังไม่ทราบผลของการอุทธรณ์ จึงเรียนหาว่า “ถ้าหากท่านนายกรัฐมนตรีสั่งให้กลับเข้ารับราชการตามเดิมและไม่จ่ายเงินเดือนระหว่างที่ออกให้ (เพราะพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สั่งห้ามการจ่ายเงินเดือนให้ผู้ที่ถูกลงโทษให้ออก ปลดออกและให้ออกไว้) “บำนาญระหว่างที่ออกตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๖ จนถึงปัจจุบันนี้ จะจ่ายให้หรือไม่ เพราะเหตุใด หรือจะนับเวลาราชการระหว่างที่ออกจากราชการติดต่อกันกับตอนหลัง เพื่อคิดบำเหน็จบำนาญครั้งสุดท้ายหรือไม่”

ตอบ นับเวลาราชการติดต่อกับตอนหลังเพื่อกำหนดบำเหน็จบำนาญได้

ตอบข้าราชการใกล้ปลดเกษียณ

ข้าพเจ้ามีเวลาปฏิบัติราชการ ดังต่อไปนี้ คือ

วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๘	ถึง ๓๓ ตุลาคม ๒๔๘๖	รับราชการที่จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๖	ถึง ๓๓ ธันวาคม ๒๔๘๓	รับราชการที่จังหวัดพิษณุโลก
วันที่ ๓ มกราคม ๒๔๘๒	ถึง ๓ มีนาคม ๒๔๘๕	รับราชการที่จังหวัดพระนคร
วันที่ ๓ เมษายน ๒๔๘๕	ถึง ๓๓ มกราคม ๒๔๘๘	รับราชการที่จังหวัดอุบลราชธานี
วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘	ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๓๐	รับราชการที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ถาม อยากทราบว่า ถ้าข้าพเจ้าลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๐ ข้าพเจ้าได้รับเงินเดือนในระหว่างที่ลาออกเดือนละ ๓,๔๐๐ บาท จะได้รับบำเหน็จเท่าไร บำนาญเดือนละเท่าไร? เวลาราชการปกติกี่ปี? เวลาราชการที่คุณกฏอัยการศึก กี่ปี กี่เดือน กี่วัน

ตอบ ได้บำเหน็จ ๕๓,๒๐๐ บาท บำนาญเดือนละ ๓,๐๖๔ บาท เวลาราชการปกติ ๓๐ ปี ๗ เดือน เวลาทวิคูณ ๗ ปี ๓ เดือน ๒ วัน

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๑๕๘

ถาม ตามที่มีผู้กล่าวกันว่า ครูประชาบาลที่โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะได้รับบำเหน็จบำนาญเพิ่มขึ้นจากเดิม ๒๕ % นั้น เป็นความจริงอย่างไร โปรดคำนวณเปรียบเทียบให้ดูโดยละเอียดด้วย (สมมติว่าเมื่อเวลาราชการ ๓๐ ปี ได้รับเงินเดือนชั้น ๓,๐๐๐ บาท)

ตอบ

$$\frac{๓,๐๐๐ \times ๓๐}{๕๐} = ๖๐๐ \text{ บาท}$$

$$\text{ได้เพิ่มอีก } ๒๕ \% = ๓๕๐ \text{ บาท}$$

$$\text{รวมบำนาญที่จะได้รับ} = ๙๕๐ \text{ บาท}$$

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๖๑๒

ถาม ผมเริ่มเข้ารับราชการตำแหน่งพลตำรวจสมัคร กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๔๗๐ โดยสมัครอัตรา ๕ บาท และครั้งสุดท้ายได้รับเงินเดือน ๒๔ บาท ต่อมาได้ลาออกจากราชการตำรวจเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๔๗๖ แจ้งว่า ขอลาออกจากราชการสิ้นเดือนธันวาคม ๒๔๗๖ แต่บังเอิญผมได้ไปขอสมัครสอบคัดเลือกที่กรมเจ้าท่าก่อนวันลาออก ขอถามว่าอายุราชการจะนับอายุราชการให้ติดต่อกันได้หรือไม่ ซึ่งผมได้ยื่นใบลาออกสิ้นเดือนธันวาคม ๒๔๗๖ แต่ทางกรมเจ้าท่าได้ส่งบรรจุผม ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๔๗๖ เช่นเดียวกัน

ตอบ นับติดต่อกันไม่ได้ เพราะเป็นการต้องห้าม ตามมาตรา ๓๐ (๓) แห่ง พ.ร.บ.

นับเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๗๔ □

เรื่องสอบเชาวน์และความรู้รอบตัว

ชิงรางวัลประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๕

Δ

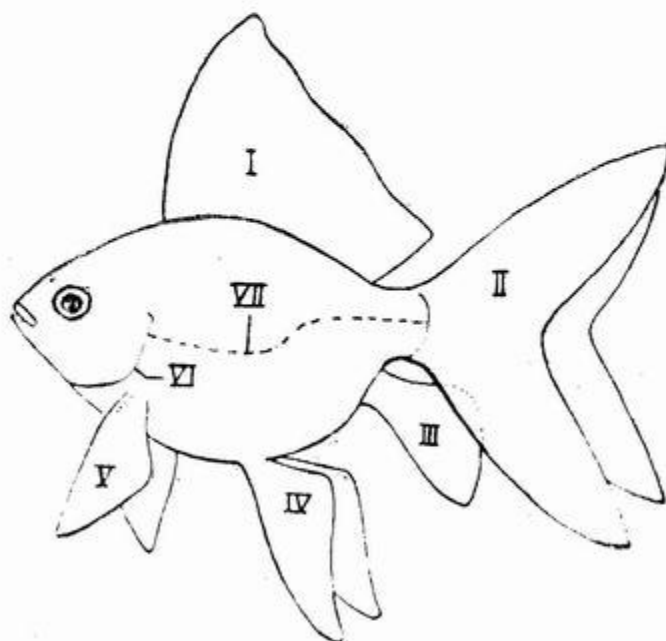
๑. ภาพน้ำท่วมใหญ่ในจังหวัดพระนคร เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐
๒. ลักษณะอาชญาของจีนในสมัยก่อน มีวิธีสำหรับลงโทษล่ามที่ปรากฏว่าแปลข้อความให้ผิดเพี้ยนความจริงโดยเจตนาทุจริต คือ ให้เอาไม้ไผ่ลำใหญ่สอดหนีบไว้ที่เข้าทับในท่าคุกเข่าของนักโทษ พนักงานจับแขนนักโทษข้างละคนแล้วเอาเท้าเหยียบปลายไม้ทั้งสองข้างทั้งสองข้าง ถ้าจะให้เจ็บมากก็เหยียบใกล้ตัวนักโทษเข้ามา (จากหนังสือ “รูปนักโทษจีนต้องคดีอาชญา” พิมพ์โดยโรงพิมพ์ไท ถนนรองเมือง พ.ศ. ๒๔๖๗)
๓. (ก) หมาหมู่—คนหลายคนรวมทำร้ายคน ๆ เดียว (ข) ต่อยหยอ—คนช่างพูด (ค) หมาสองราง—คนไม่มีความซื่อสัตย์ (ง) กังก่าได้ทอง—คนที่แสดงตัวหยิ่งผยองเมื่อได้สมบัติ และ (จ) กระตี่ได้น้ำ—คนที่แสดงความดื้อดันตั้งใจออกนอกหน้าจนเกินควร
๔. เมื่อจะเข้ช่นเกยหาด หันหัวไปทางบกย่อมหมายความว่าตัว ‘เขา’ เป็นนักเลงโตในย่าน กล่าวคือ ไม่มีจะเข้โตใหญ่กว่า ‘เขา’ แล้ว หาก ‘เขา’ หันหัวลงทางน้ำ ย่อมแสดงว่า ‘เขา’ เป็นแต่ผู้น้อย ในย่านใกล้ยังมีนักเลงโตไปกว่า
๕. นาย ก. ควรจะแก้ตัวว่า “พ่อจูบแม่คม खाได้เพราะเขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว เหมือนที่ลูกเคยเห็นพ่อจูบแม่เขายังไงละลูก”

ผลการตัดสิน ไม่มีผู้ตอบถูกหมดทุกข้อ แต่ผู้ที่จะได้รับรางวัล ๔ ราย คือ รายละ ๒๐ บาท

๑ ราย ได้แก่ คุณวีรพล จันทร์เดช คลังจังหวัดนนทบุรี และรายละ ๑๐ บาท

๓ ราย ได้แก่ คุณชลอ ทรงประกอบ นนทบุรี คุณฤดี ศรีสุข ที่ว่าการอำเภอ บางคล้า และคุณสมเกียรติ พวงเพิกคึก ปท. สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

สอบเขาวงกต // ความรู้รอบตัว

๓. ภาพข้างบนนี้แสดงอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของปลาทอง ตามหมายเลขที่เขียนไว้แต่ละส่วนเรียกว่าอะไร
๔. แผ่นดินอินเดียตอนกลางที่เรียกว่า “มัทฉิมประเทศ” มีอาณาเขตอย่างไร
๕. การเล่น “หนังใหญ่” มีมาตั้งแต่สมัยใด
๖. กษัตริย์อังกฤษพระองค์ใดที่ทรงขอแลกราชบัลลังก์กับมาเฟียตัวเดียว
๗. นาย ก. เป็นคนมีเมียสองคน และเมียทั้งสองนั้นก็เป็นผู้หญิงกัน พวกเพื่อนชอบล้อว่า นาย ก. เป็นคนกลัวเมีย แต่ นาย ก. ค่อยโอ้อวดเสมอว่า เมียนั้นต้องอยู่ในบังคับของเขา วันหนึ่งพวกเพื่อนจึงชวนนาย ก. มาเลี้ยงที่บ้าน แล้วให้เพื่อนคนหนึ่งแอบไปเชิญเมียทั้งสองของ นาย ก. มาแอบอยู่ข้างห้องที่เลี้ยงกัน ขณะเดียวพวกเพื่อนก็แกล้งชวนให้ นาย ก. พูดถึงเรื่องคนไม่กลัวเมีย นาย ก. ค่อยฟังว่า เขาเองนั้นไม่เคยกลัวเมีย ถ้ากลัวแล้วจะมีถึงสองคนได้อย่างไร ก่อนนอนยังให้เมียมาราบที่เท้าทุกคน ฝ่ายเมียทั้งสองของ นาย ก. ได้ยินดังนั้นก็โกรธจัด ปราดออกไปชี้หน้าว่านาย ก. ต่าง ๆ นานา ถ้าท่านเป็น นาย ก. จะพูดแก้ได้อย่างไรให้คำแก่นั่นคมคาย ขบขัน และเอาตัวรอดไปได้

กติกา ให้ส่งคำตอบไปถึงบรรณาธิการวารสารข้าราชการ ภายในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๕ สมาชิกวารสารข้าราชการ ผู้ตอบถูกหมดและตอบดีที่สุด จะได้รับรางวัลเงิน ๕๐ บาท (โปรดเขียนชื่อและสถานที่อยู่ให้ชัดเจนด้วย)